

COMHAIRLE CHONTAE LONGFOIRT **TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2016**

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2016 COMHAIRLE CHONTAE AN LONGFOIRT

CLÁR

RÁITEAS MISIN.....	4
RÉAMHRÁ ÓN gCATHAOIRLEACH AGUS PRÍOMHFHEIDHMEANNACH	5
BAILL COMHAIRLE CHONTAE LONGFOIRT TOFA.....	6
PRÍOMHRÉIMSÍ FHEIDHMIÚIL FREAGRACHT	8
FORBAIRT EACNAMAÍOCHTA & PHOBAIL, CORPORÁID, SEIRBHÍSÍ CHULTÚRTHA & ÁINEASA, ACMHAINNÍ DAONNA, SEIRBHÍSÍ PHLEANÁIL & RIALÚ TÓGÁLA.....	10
CÓRAIS AIRGEADAIS AGUS EOLAIS	43
SEIRBHÍSÍ TITHÍOCHTA, INFRASTRUCHTÚR, TIMPEALLACHT AGUS ÉIGEANDÁIL.....	48
TUARASCÁIL Ó DÚICHIS BHARDASACH COMHAIRLE CHONTAE AN LONGFOIRT	64
AGUISÍNÍ:	
• Aguisín 1: Teastas Clárúcháin Córas Bainistíochta Sláinte agus Sábháilteachta de chuid NSAI chuig OHSAS 18001: 2007	68
• Aguisín 2: Tuarascáil ó Choistí Polasaí Straitéiseacha (2014-2019).....	69
• Aguisín 3: Ballraíocht Chomhairle na gCoistí.....	71
• Aguisín 4: Cruinnithe Comhairle Chontae Longfoirt.....	72
• Aguisín 5: Comhdhálacha Ar Fhreastail ag Comhairleoirí Chontae.....	74
• Aguisín 6: Tuarascáil Forás Bhliantúil ar Dul Chun Chinn ar Phlean Chorporáideach (2015-2019).....	75
• Aguisín 7: Táscairí Feidhmíochta.....	76

RÁITEAS MISIN

“Treoirfidh Comhairle Chontae Longfoirt forbairt Eacnamaíochta, Sóisialta agus Phobail páirt a ghlacadh le shaoránaigh agus pobail chun cáilíocht saoire a fheabhsú agus seirbhísí ardchaighdeáin dírithe ar chustaiméirí a sheachadadh. “

RÉAMHRÁ ÓN GCATHAOIRLEACH AGUS PRÍOMHFHEIDHMEANNACH

Cuirimid fáilte roimh fhoilsiú Thuarascáil Bhliantúil Chomhairle Chontae an Longfoirt 2016. Tugann an Tuarascáil Bhliantúil cur síos ar scála agus éagsúlacht na ngníomhaíochtaí laistigh den Chomhairle agus léiríonn sé an gealltanais chun seirbhísí ardcháilíocht, inrochtaine agus cuimsitheacha a sholáthar.

De réir mar a tháinig chin cinn an tír ó chúlabháil fada agus crua, chonaic 2016 roinnt comharthaí dearfacha d'fheabhsú eacnamaíoch don Chomhairle Chontae agus i mbailte agus i sráidbhailte Contae Longfoirt..

I measc na n-éachtaí suntasacha eile i rith na bliana bhí –

- An cead phleanála d'Fhorbairt Parc an t-Ionaid "Foraoise Longfoirt" ag Baile Uí Mhatháin
- Rannpháirtíocht i bpleanáil agus i bhfeidhmiú Atógáil na hÉireann - An Phlean Gníomhaíochta um Tithíocht agus Easpa Dídine
- Rannpháirtíocht leanúnach an Oifige Fhiontair Áitiúla chun tacú le fostaíocht áitiúil agus tacú le Plean Gníomhaíochta Réigiúnach Lár Tíre do Phoist.
- Oibriú Fheabhsú ar Bhóthar agus Droichead Náisiúnta go dtí luach os cionn € 2.4 milliún
- Tionscadail Athchóirithe ar Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla ar luach os cionn € 3.1 milliún.
- Bronnadh an tÚdarás Áitiúil is Fearr ag Eagraíocht Sábháilteachta Náisiúnta na hÉireann ag Duais Sábháilteachta Cheirde All Ireland i gCill Airne.
- Thóg deich mbliana eile Eastáit Tithíochta Neamhchríochnaithe i gceannais go rathúil ag an gComhairle faoi dheireadh 2016
- Ceadú na Straitéise Forbartha Áitiúil
- Síneadh ar Ghlasbhealach an Chanáil Ríoga ó Abbeyshrule go Baile Uí Mhatháin
- Sruthanna maoinithe nua a mhealladh ó chlár Athnuachana Bhaile agus Sráidbhaile, Cedra, Clar agus Redz.

Chonaic 2016 freisin céiliúradh agus cuimhniú an tír imeachtaí 1916. Anseo i Longfoirt, d'oibrigh an Chomhairle Chontae i gcomhpháirtíocht le breis is 80 grúpa phobail lena chinntiú go dtarlódh comórada 1916 le stíl agus le dínit ar fud an chontae iontach

Chuir tionscadail a rinne Comhairle Chontae an Longfoirt go mór le folláine an phobail i gcoitinne. Tá fócas an Rialtais Lárnach ar Tithíocht agus Easpa Dídine mar thosaíocht mar aon le cur chuige athbheochan maidir le Tuaithe Éireann tar éis misean Chomhairle Chontae Longfoirt a threisiú mar atá leagtha amach inár bPlean Corparáideach

"Threoraigh Comhairle Contae Longfoirt forbairt Eacnamaíochta, Shóisialta agus Phobail páirt a ghlacadh le shaoránaigh agus pobail chun cáilíocht na beatha a fheabhsú agus seirbhísí ardchaighdeáin dirithe ar chustaiméirí a sheachadadh."

Níorbh fhéidir na héachtaí atá leagtha amach sa Tuarascáil Bhliantúil seo a bhaint amach gan ionchur comhchoiteann na mBall Tofa, an Cathaoirleach, an Coiste Polasaí Corparáideach, Coistí Dúiche Bardasach, Comhaltaí na gCoistí Polasaí Straitéiseacha, an Fhoireann Bainistíochta agus Fostaithe Chomhairle Chontae an Longfoirt, i dteannta leis na heagraíochtaí deonacha agus pobail go leor lena n-idirghníomhaíonn an Chomhairle leo. Is trína dtiomantas leanúnach a d'fhéadfadh an eagraíocht aghaidh a thabhairt ar na dúshláin seo le muinín agus déantar aitheantas a thabhairt dá gcuid tacaíochta agus comhoibriú.

Michael Cahill
Comhairleoir Michael Cahill
Cathaoirleach

Paddy Mahon
Paddy Mahon
Príomhfheidhmeannach

COMHALTAÍ TOFA COMHAIRLE CHONTAE AN LONGFOIRT

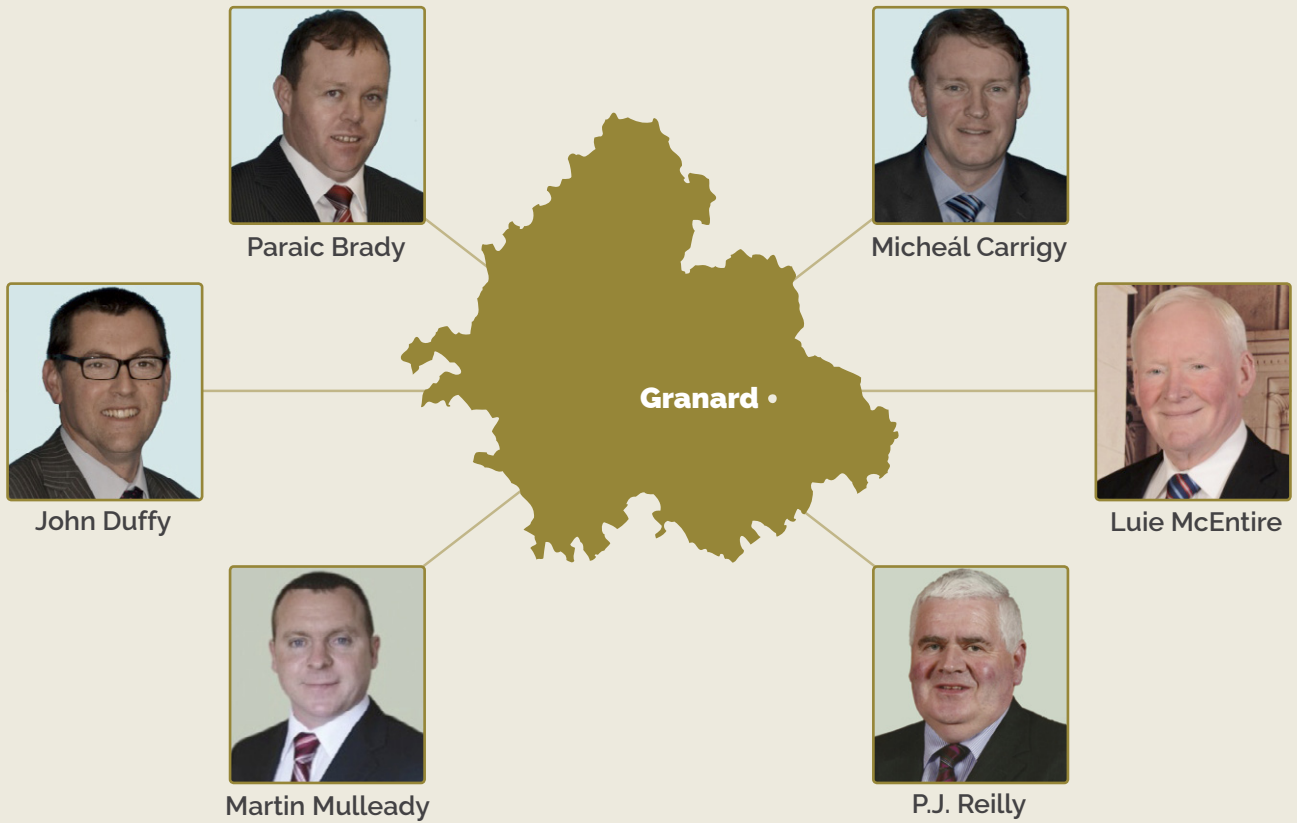

DÚICHE BHARDASACH BHAILE UÍ MHATHÁIN

DÚICHE BHARDASACH GRANARD

DÚICHE BHARDASACH LONGFOIRT

PRÍOMHREIMSE FHEIDHMEACHA FREAGRACHTA

Cuirtear príomhsheirbhísí Comhairle Chontae an Longfoirt ar fáil laistigh de struchtúr na Stiúrthóireachta seo a leanas. Clúdaíonn na trí Stiúrthóireacht na réimsí seo a leanas

**FORÁLACHA EACNAMÁÍOCHTA AGUS POBAIL,
SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA, CULTÚRTHA,
AGUS AITHNIÚ, ACMHAINNÍ DAONNA, RIALÚ
PLEANÁIL & TOGHLAIGH AGUS LÁIMHSEACHT
IOMLÁN LONGFORD**

Barbara Heslin, Stiúrthóir Seirbhísí

CÓRAIS AIRGEADAIS AGUS FAISNÉISE

John McKeon, Ceannasaí Airgeadais

**TITHÍOCHT, INFRASTRUCHTÚR AGUS SEIRBHÍSÍ
TIMPEALLACHT, SEIRBHÍSÍ ÉIGEACHTACHA,
DUICHE BHARDASACH BAILE UÍ MHATHÁIN
AGUS DUICHE BHARDASACH GRANARD**

John Brannigan, Stiúrthóir Seirbhísí

Admhálacha Chóipchirt

Áirítear sonraí Suirbhéireacht Ordanáis Éireann atáirgeadh faoi Uimhir Cheadúnais OSI 2010/29 / CCMA / Comhairle Chontae Longfoirt. Sáraíonn Atáirgeadh Neamhúdaraithe Suirbhéireacht Ordanáis Éireann agus Cóipcheart Rialtas na hÉireann.

**FORBAIRT
EACNAMAÍOCHTA AGUS
PHOBAIL,**

**SEIRBHÍSÍ
CORPARÁIDEACHA,
CULTÚRTHA AGUS
ÁISEANA,**

ACMHAINNÍ DAONNA

AGUS

**RIALÚ PLEANÁIL &
TOGHLAÍ**

FORBAIRT EACNAMAÍOCHTA & FIONTAIR

TIMPEALLACHT EACNAMAÍOCHTA

Léirigh an geilleagar áitiúil comharthaí measartha d'fháis in 2016 le dúshlán atá fós romhainn do go leor gnólachtaí beaga agus iad ag tarraingt timpeall go mall tar éis tréimhse fada cúlú. Bhain gnólachtaí meánmhéide sa Longfort go maith in 2016 agus bhí go leor acu i modh leathnaithe den chuid is mó bunaithe ar chúl na fheidhmíochta láidir onnmhairíochta. Mar thoradh ar chinneadh na Ríochta Aontaithe a tharraingt amach as an Aontas Eorpach, áfach, tá neirbhíeacht ar an todhchaí mar go bhfanfaidh gnólachtaí onnmhairithe le feiceáil tionchar a bheidh ag BREXIT ar a n-oibríochtaí nuair a spreagann an Bhreatain Airteagal 50.

Ba é fíor-dhiúltach amháin don Longfort cinneadh Cameron Ireland a ghléasra déantúsaíochta a dhúnadh sa Longfort agus mar thoradh air sin cail sé 170 post déantúsaíochta cháilíochta. Daithin an t-údarás áitiúil tábhacht an dúnadh seo agus tá sé ag obair leis an gCumann Lucht Tráchtála agus le daoine eile rochtain a fháil ar an gCiste Domhanda na hEorpa a ceapadh chun cuidiú le geilleagair áitiúla dul i ngleic le dúnadh suntasach ar chuideachtaí. Bheadh cinneadh déanta ar éirigh leis an iarratas chuig an CECD nó ní dhéanfar é i R1 2017.

Ar an taobh eile den speictream, d'éirigh le gléasra FDI eile Abbott Ireland iarratas a dhéanamh go rathúil ar chead planála chun cumas breise plandaí a thógáil a bhféadfadh 100 phost nua a chruthú san Longfort. Ina theannta sin, thosaigh oibriúcháin fhoirgnimh ar ionad nua Parks Ionad sa Ch4 2016 agus an sráidbhaile saoire ar siúl chun oscailt in 2019 ag cruthú suas le 1,000 phost lánaimseartha.

Leanann an t-OFÁ ag tacú le riachtanais na hearnála micrea-ghnólachtaí agus chun tacú le hiarrachtaí an t-aonaid fhorbartha eacnamaíochta i gComhairle Chontae Longfoirt chun an chontae a chur chun cinn mar áit inmharthana d'infheistíocht ghnó. Thug an fhoireann athghiniúna nuabhunaithe tacaíocht freisin don iarracht seo ag díriú ar thionscadail faoi leith, mar iar-láithreán an Bhearaicí Uí Chonghaile agus spotaí dubha eacnamaíocha eile. Bhí an t-údarás áitiúil in ann i bhfad níos mó tionscadal athghiniúna a bhrú ar aghaidh ar 2016, bhuiochas le infhaighteacht ar líon na sruthanna maoinithe nua atá ar fáil faoi chistí REDz, Athnuachana Baile agus Sráidbhaile, Athghiniúint Tuaithe agus CEDRA Agra-Tuarasóireacht Gheall an Rialtas Láirneach níos mó tacaíochtaí maoinithe do 2017.

Lean an Scéim Dreasachta Ghnó a tugadh isteach in 2015 ar fáil le chuidiú le ghnólachtaí ag bogadh isteach in aonad folamh. Tá an t-ollmhór de stoc tionsclaíoch a tógadh le linn an borradh tógála agus nach bhfuil á

áitiú fós ag laghdú go cothrom go tapa mar gnólachtaí, go háirithe gnólachtaí i stóráil agus dáileadh buntáistí a bhaint amach d'ait lárnach in Éirinn.

Soláthraíonn an fheabhsú de réir a chéile sa gheilleagar náisiúnta méid muiníne i gContae Longfoirt go bhfuil a bhonn tráchtála agus tionsclaíoch suite go maith chun leathnú isteach in 2017 agus ina dhiaidh sin. Bhuaile foireann bhainistíochta Chomhairle Chontae Longfoirt le beagnach na fostóirí suntasacha go léir sa Chontae i rith 2016 agus d'oscail sé bealaí chumarsáide díreach leis na fostóirí sin ag chur raon iomlán seirbhísí údarás áitiúil ar fáil dóibh. Ba cheart go mbainfeadh an cur chuige comhpháirtíochta seo maidir le fás eacnamaíochta luach saothair ag dul ar aghaidh.

OIFIG FIONTAIR ÁITIÚIL

Bhunaíodh Oifigí Fiontraíochta Áitiúla (OFÁanna) i mí Aibreáin 2014 mar fheidhm an rialtais áitiúil. Feidhmíonn siad mar phointe phríomhthagartha do gach ceist a bhaineann le gnólachtaí nua a thosú agus le fás gnó BHEAG agus cuireann siad seirbhís 'Siopa Chéad Stop' ar fáil do dhaoine atá ag lorg eolais, comhairle, ollstóráil agus dáileadh maidir le fhorbairt microfiontair.

Oibríonn an t-OFÁ i gcomhpháirtíocht le raon gníomhaireachtaí eile lena chinntiú go mbeidh ar na tacaíochtaí is ábhartha ar fáil do dhaoine a bhaineann lena gcuid riachtanas ag am ar leith agus déanann sé iarracht i gcónaí luach fiontraíochta agus fiontraíochta a chur chun cinn chun cabhrú le fás áitiúil geilleagair.

Oibríonn an t-OFÁ Longfoirt go dlúth lena spríocghrúpa chun forbairt fiontraíochta áitiúil a threorú, gnólachtaí beaga áitiúla a chur i gcroílár na cruthú post. Seachadann sé réimse éagsúil tacaíochtaí ar bhealach fócasach, ag tógáil dlúthchaidreamh gairmiúla a eascraíonn as cliant arís agus arís eile ag baint úsáide as OFÁ mar acmhainn.

Bliain dhearfach a bhí in 2016 d'OFÁ Longford cé go raibh líon na ngnólachtaí nua nua-thionscanta i rith na bliana sách measartha. Tháinig méadú ar líon na bpost i ngnólachtaí a thacaigh OFÁ Longfoirt go díreach le 99. D'fhormheas OFÁ Longford 15 tionscadal le haghaidh cúnamh airgeadais díreach i rith na bliana i gcomparáid le 31 an bhliain roimhe sin.

Déanann OFÁ Longfoirt ardschrúduithe ar scór cúram custaiméirí agus ar shuirbhéanna rátálacha sástachta agus déanann sé iarracht seirbhísí agus tacaíochtaí ardchaighdeán agus ilchineálacha a sheachadadh dá bhonn custaiméirí agus do chliant atá ag leathnú ar fud an Longfoirt.

Lean an t-OFÁ ar aghaidh lena raon beart tacaíochta bog a chur i gcrích chun oiliúint, meantóireacht agus tacaíochtaí in-chuideachta a chur san áireamh. In 2016 bhain breis is 65 rannpháirtí leas as tacaíocht meantóireachta agus bhain 372 rannpháirtí cuid d'oiliúint struchtúrtha.

Dearadh na tacaíochtaí le seachadadh ar bhealach solúbtha agus go sainráite go saineúil chun freastal ar riachtanais fiontar nua agus fás. Tá clár oiriúnaithe deartha chun tacú le spriocghrúpaí ar nós cliant Back to Enterprise, eárnálacha aonair ar nós bia, agus eárnálacha neamhfhorbartha, mar shampla mná i ngnó.

Lean an t-OFÁ Longfort ag cur tionscnaimh Rialtais chun cinn a cheapadh chun fiontar áitiúil a spreagadh go háirithe Scéimeanna Dreasachta Phoist Fostóra agus Scéimeanna Rochtana ar Chreidmheas. I réimse an oideachais lean an t-OFÁ Longfoirt ag tacú leis an gClár Fiontar na Mac Léinn mar phríomh-fheithicil chun tuiscint agus meas a bhaint as fiontraíocht inár ndaoine óga. Lean sé de bheith ag tacú leis na Dámhachtainí Fiontraíochta Náisiúnta mar dheis ardphróifíle chun aird a thabhairt ar ghnóthais bheaga agus fiontraíthe.

Doibrigh an t-OFÁ go dlúth leis na meáin chumarsáide go léir chun fiontar áitiúil a chur chun cinn, chun rath a tharraingt ar na hiarrachtaí agus imní a ardú a mbíonn tionchar acu ar an eárnáil seo Lean sé de bheith ag cur a cuid seirbhísí chun cinn ar a láithreán gréasáin tiomnaithe www.localenterprise.ie/longford agus rinne sé úsáid mhéadaithe ar na meáin shóisialta chun a theachtaireacht a chur amach go dtí a mbonn cliant.

TURASÓIREACHT CHONTAE LONGFOIRT

Ó 2010 i leith, tá athchóiriú déanta ag an gCoiste Turasóireachta ag Comhairle Contae Longfoirt agus i gContae Longfoirt Chontae ar an gcumas d'earnáil na turasóireachta an príomhthiománaí eacnamaíoch do Chontae Longfoirt. Ag obair le chéile, d'éascaigh siad forbairt roinnt príomhthionscadal bonneagair turasóireachta ar nós Slíbhealach na Canála Ríoga agus an tSráid Rothaíochta Theas Theas. Leanann siad ag obair ar straitéis mhargaíochta don chontae chun achomharc an chontae a mhéadú mar cheann scribe turasóireachta do na codanna spriocdhírthe sa mhargadh. In 2016 cuireadh tús le hobair ar shuíomh gréasáin nua www.visitlongford.ie, láithreacht ghníomhach ó thaobh na meáin shóisialta, ábhair nua chun cinn, chomh maith le léarscáileanna agus bróisiúir atá ceaptha chun cuairteoirí a chur ar an eolas agus oideachas a chur ar an réimse leathan taithí taistil atá ar fáil i gContae Longfoirt.

Lean Coiste Turasóireachta Chontae Longfoirt ag feidhmiú Oifig Faisnéise Turasóireachta ar feadh na bliana i mBaile an Longfoirt le cistí a sholáthraíonn Comhairle Contae an Longfoirt go príomha. Chomh maith le bheith ag feidhmiú mar thionscnóir d'fhéilte agus imeachtaí áitiúla, d'éascaigh Coiste Turasóireachta Chontae Longfoirt seachadadh oiliúna do sho-

láthraithe turasóireachta agus tá sé ag iarraidh an infheistíocht i dturasóireacht a mhéadú go háitiúil trí chistí a rochtain ó chomh leor foinsí maoinithe agus is féidir.

Lean an tÚdarás Áitiúil de bheith ag obair le grúpaí leasmhara pobail agus saineúla in 2016 maidir le tionscnaimh agus imeachtaí a ceapadh chun táirgí turasóireachta a thógáil, agus beidh ról maoirseachta rithábhachtach ag an gCoiste CFPÁ i gcur i bhfeidhm an chláir reatha LEADER agus a béim mhór a bhaineann leis ar an áit áitiúil forbairt turasóireachta.

Ba bhliain shuntasach i 2016 do thurasóireacht sa Longfort agus bhí Comhairle Contae Longfoirt páirteach i réimse tionscnamh a raibh cuid mhaith acu le gné réigiúnach. Rinneadh tuilleadh oibreacha ar Blueway Canal Blueway agus táthar ag súil go gcuirfí an tionscadal seo chun críche in 2017. Oslófar é seo ar chonair rothaíochta iomlán sábháilte ó Bhaile Átha Cliath go dtí an tSionainn agus é ag dul isteach in Iarthar na hÉireann nuair a bheidh sé críochnaithe.

Ag obair le comhpháirtithe tábhachtacha lena n-áirítear Comhairle Chontae Ros Chomáin, Uiscebhealaí Éireann agus Bord na Mona, tá pleananna ag dul chun cinn ag an údarás áitiúil maidir le forbairt páirc Náisiúnta Wetlands lena n-áireofaí Loch Ree agus a hoileáin oidhreachta agus na tráinseanna móra de phortaigh éadaigh atá faoi úinéireacht an Bhoird faoi láthair na Mona.

Táthar ag uasghrádú ar tháirgí turasóireachta bratach UESFE agus sraitheann cosáin uisce agus cosáin siúil / rothaíochta a nascann contaetha agus cúigi. Thosaigh Ionad Parcs obair thógála ar a rogha sa bhliain 2016 agus ghníomhaigh sé mar chatalaíoch le haghaidh leasa athnuaithe i gcumas turasóireachta i Longfoirt Theas go háirithe i réimse na cóiríochta turasóireachta agus na seirbhísí turasóireachta comhlántacha.

Déirigh le Comhairle Chontae Longfoirt agus le Muileann Slatiascaireachta Loch Ree iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú chun branda Taste of the Lakelands a fhorbairt don réigiún faoi scéim Deontas Turasóireachta CEDRA agus cuirfear é seo i bhfeidhm go hiomlán in 2017.

Leanann an coiste turasóireachta ag obair ar fhorbairt rothaíochta/siúlóide do Chontae Longfoirt agus obair ag dul ar aghaidh ar an Reil Trail i dtuaisceart an chontae.

Mar fhocal scoir, tá Contae Longfoirt anois mar chuid de bhanda réigiúnach Fáilte, Sean-Oirthear na hÉireann. Cé go gcuirimid fáilte roimh an bhfíric go bhfuil dhá cheann de na nithe is suntasaí againn, Ardeaglais Naomh Mel agus Ionad Léirmhíneithe Corlea san áireamh i bpunann an IAE, tá súil againn go n-áireofar nithe eile cosúil leis an Trail Liteartha Edgeworth agus an Motte Granard go luath amach anseo.

AN TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2016 AN CHOISTE FHORBARHTHA PHOBAIL ÁITIÚLA (CFPÁ)

CRUINNITHE

Tionóladh 6 chruinniú CFPÁ san iomlán in 2016::

DÁTAÍ	UIMHIR I LÁTHAIR
15/2/2016	15
23/2/2016	12
2/3/2016	12
31/5/2016	13
28/9/2016	13
7/12/16	13

OIBRÍOCHTAÍ CFPÁ

Ballraíocht

Bhí 5 athrú ar bhallraíocht don CFPÁ i rith na bliana 2016:

Ionadaithe Chomhairle Chontae Longfoirt - An Clr. Chuir an Clr in ionad Martin Mulleady. P.J Reilly. An Clr. Chuir an Cllr in ionad Mark Casey. Seamus Butler.

Ainmnigh Príomh-Fheidhmeannach - Barbara Heslin (Príomhfheidhmeannach Ghníomhach / Stiúrthóir Seirbhísí um Fhorbairt Eacnamaíochta & Phobail) ag Príomhfheidhmeannach Paddy Mahon i mí na Nollag 2016.

Bord Oideachais agus Oiliúna Longfoirt/na hIarmhí (BOO) - An Dr Christy Duffy Cuireadh POF Maria Fox Longfort/larmhí BOO in ionad Príomhfheidhmeannach Longfoirt / na hIarmhí BOO.

Líonra Rannpháirtíochta Phoiblí (LRP) - Daingníodh gach ceann de na h-ionadaithe sealadacha LRP go hoifigiúil mar bhaill den CFPÁ.

FOIRNE TACAÍOCHTA

Is é an tUasal Ciaran Murphy Príomh-Oifigeach an CFPÁ. Tugann Laura Mc Phillips agus Uasal Janine Bartley Uasal tacaíocht riaracháin don CFPÁ, lena n-áirítear riarachán cruinnithe agus bainistíocht airgeadais. Bainistíonn an fhoireann tacaíochta oibríochtaí laethúla Clár Ghníomhachtaithe Pobail um Chuimsiú Sóisialta (CGPCS) agus LEADER, chomh maith le saincheisteanna eile mar a thagann siad chun cinn thar ceann an CFPÁ.

Comhaltaí Reatha de Longfort CFPÁ

EARNÁIL	BAILL
Comhaltaí Tofa an Údaráis Áitiúil	Comhairleoirí Seamus Butler, Colm Murray (Cathaoirleach), P.J. Reilly agus Gerry Warnock
Oifigigh Údaráis Áitiúla	Paddy Mahon, Príomhfheidhmeannach Michael Nevin, Ceann Fiontar
Gníomhaireachtaí Stáit	Grainne Nic Gabhainn, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte Des Henry, An Roinn Coimirce Sóisialaí Dr. Maria Fox, LWETB
Forbairt Phobail Áitiúil	Adrian Greene, POF Acmhainní Pobail Longfoirt Clg.
Cuimsiú Sóisialta	Seamus Orr, LRP - Grúpa Cónaitheoirí Lawn Earraigh Louise Lovett, LRP - Nasc Mná Longfoirt
Pobail agus Deonach	Tess Murphy, LRP - Cumann Fiontraíochta Pobail na Béal an Átha Joe Murphy, LRP - Cumann Forbartha Tuaithe Dromard
Leasanna Chomhshaoil	Ray Hogan, LRP - Comhaontas Comhshaoil Longfoirt
Sochaí shibhialta eile nó leasanna Pobail áitiúla	Fintan Mc Gill, Rannóg Gnó / Fostóirí Sean Hannon, earnáil Feirmeoireacht / Talmhaíocht Seadna Ryan, Turasóireacht Chontae Longfoirt Joe Flaherty, Fóram Gnó Longfoirt

CRUINNITHE

Reáchtáladh sé ghnáthchruinniú CFPÁ in 2016 agus rinneadh ceardlann amháin i mí Feabhra (a bhaineann le gníomhaíochtaí a cheapadh don PEPÁ).

MAIRSEACHT GNÍOMHAÍOCHT AGUS BAINISTÍOCHTA AN CHLÁIR

Clár Ghníomhachtaithe Pobail um Chuimsiú Sóisialta (CGPCS)

Clár Ghníomhachtaithe Pobail um Chuimsiú Sóisialta (CGPCS) Clár 3 bliana (2015-2017) atá maoinithe ag an Roinn Tithíochta, Pleanála, Pobail agus Rialtais Áitiúil (DHPCLG) atá á maoiniú ag CGPCS agus á sheachadadh ag Acmhainní Pobail Longfoirt Clg (APLC) mar Chur i bhFeidhmithe Cláir thar ceann Longford CFPÁ. Tá sé mar aidhm ag an gClár bochtaineacht a laghdú agus cuimsiú sóisialta agus comhionannas a chur chun cinn trí rannpháirtíocht agus comhoibriú áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta. Tá sé dírithe ar na daoine is mó atá faoi mhíbhuntáiste agus atá eisiata inár sochaí.

Ba é an buiséad do 2016 ná € 511,559. Tháinig Coiste Monatóireachta CGPCS CFPÁ le chéile thart ar 4 huaire in 2016 agus chríochnaigh sé an measúnú ar an bPlean Bliantúil agus rinne sé an Athbhreithniú Meántearma agus Deireadh Bliana 2016 ar son an CFPÁ. Sheachadadh Feidhmitheoir an Chláir (APLC) Plean Gníomhaíochta mar a cheadaigh an CFPÁ in Eanáir 2016.

Ag Athbhreithniú Deireadh na Bliana, socraíodh go raibh bainte amach ag Feidhmitheoirí an Chláir os cionn 100% ar na Príomhtháscairí Feidhmíochta (PTFanna), agus ar roinnt spriocanna táscaire ceannlíne. Mhol an Coiste Monatóireachta go mbeadh níos mó comhoibrithe le gníomhaireachtaí eile sa Longfort maidir le Cuimsiú Sóisialta tairbheach agus thug an Lionra um Rannpháirtíocht Phoiblí (LRP) freastal ar Fheidhmithe an Chláir chun comhoibriú a chur chun cinn le colún cuimsitheachta sóisialta an LRP.

Clár Forbartha Tuaithe (LEADER) 2014-2020

Cuireadh Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) faoi bhráid na Roinne i mí an Mhárta 2016, agus rinne Coiste Roghnaithe Neamhspleách measúnú air. Tar éis tuilleadh eolais a fháil, ceadaíodh LDS Longfoirt i nDeireadh Fómhair 2016, agus síníodh Comhaontú Maoinithe idir na 3 Comhpháirtí (Grúpa Gníomhaíochta Áitiúil CFPÁ-Longfort (GÁCL), APLC- Comhpháirtí Forfheidhmithe & Comhairle Contae Longfoirt - Comhpháirtí Airgeadais) agus An tAire (DAHRRGA). Thosaigh an Clár go hoifigiúil ar an 1 Samhain 2016. Is é an buiséad don Chlár ná € 7,597,623.07 (25% a leithdháileadh ar riarachán clár) don tréimhse go dtí deireadh 2020.

Bhunaigh an CFPÁ fochoiste (Grúpa Polasaí Ceannaire) le hobair leis an gComhpháirtí Forfheidhmithe & Príomhoifigeach. Is é cuspóir an ghrúpa moltaí a cheapadh agus a dhéanamh don CFPÁ ar pholasaithe maidir leis an gClár. Bhuail an grúpa seo 8 n-uaire san iomlán idir Meitheamh agus Samhain 2016 chun a chinntiú go ndearnadh gach beartas agus nós imeachta ábhartha chun cur i bhfeidhm rathúil an Chláir a éascú.

PLEAN EACNAMAÍOCHTA AGUS POBAIL ÁITIÚIL (PEPÁ)

Forálann an tAcht um Athchóiriú an Rialtais Áitiúil, 2014 go ndéanfaidh gach Údarás Áitiúil Plean Eacnamaíoch Áitiúil agus Pobail (PEPÁ) sé bliana a cheapadh dá limistéar. Is é cuspóir an PEPÁ gníomhartha a aithint agus a chur chun feidhme chun gnéithe eacnamaíochta agus pobail an Chontae a neartú agus a fhorbairt.

Tá dhá chuid sa phlean:

- Eilimintí Eacnamaíochta maidir le forbairt eacnamaíoch áitiúil, agus
- Eilimintí Pobail maidir le forbairt áitiúil agus pobail

Ullmhaíodh an dá ghné go comhthreomhar agus ghlac an tÚdarás Áitiúil mar phlean aontaithe i mBealtaine 2016. Soláthróidh an phlean aonair, comhtháite eacnamaíoch agus pobail an bunús le cur chuige níos comhleanúnach, níos sruthlínithe agus comhordaithe maidir le pleanáil agus seachadadh seirbhíse go háitiúil.

Tá an PEPÁ tar éis dul isteach sa chéim feidhmithe anois, agus an CFPÁ freagrach as comhordú agus maoirseacht a dhéanamh ar sheachadadh do ghnéithe pobail an Phlean, agus tá an Coiste um Beartas Straitéiseach Forbartha Eacnamaíoch agus Fiontar freagrach as gnéithe eacnamaíochta an Phlean. Choimisiúnaigh an CFPÁ Plean Forfheidhmithe don chuid eile de 2016 (d'eilimintí pobail an PEPÁ) - a d'iarr Príomh-Gníomhaireachtaí mionsonraí inchurtha ar gníomhartha a d'fhéadfaí a bhaint amach sna 6 mhí go dtí deireadh 2016. Mionsonraíodh 70 gníomh ó Cuireadh 20 príomhghníomhaireacht isteach le clocha míle inrochtaineacha / lárnach do 2016. Beidh go leor de na gníomhartha seo ar siúl ar feadh saolré an Phlean.

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2016 AN CHOISTE POLASÁÍ COMHPHÁIRTÍOCHT LONGFOIRT

Is comhlacht é an Comhchoiste Póilíneachta (CCP) a bunaíodh faoi Acht an Gharda Síochána 2005 chun fónamh mar fhóram áit a bhfuil ionadaithe údaráis áitiúla, baill an Oireachtais agus leasanna pobail agus deonacha ag obair le hOifig an Gharda Síochána sin chun moltaí a phlé agus a dhéanamh ar ábhair a dhéanann difear don phóilíneacht den Chontae. Tá an Comhairleoir Gerry Warnock ina chathaoirleach ar CCP Chontae Longfoirt.

Le linn na bliana cuireadh fáilte roimh nuachinnirí nua an Gharda Síochána Jim Delaney agus Brian Mohan chuig ceantair Longfoirt agus Ghráird faoi seach.

Bhí 4 chruinniú ag an gCoiste in 2016 ar an 29 Feabhra, an 16 Bealtaine, an 10 Deireadh Fómhair agus an 19 Nollaig. Bhí cruinniú poiblí amháin ag an gCoiste freisin ar an 30 Samhain 2016. Ag gach cruinniú, tugadh nuashonrú ar na baill faoi ghníomhaíochtaí an Gharda sa chontae, san ord poiblí agus ar shaincheisteanna frithshóisialta chomh maith le staitisticí ar leibhéal coiriúla sa Longfort. Rinneadh iad a nuashonrú freisin ar chúrsaí an údaráis áitiúil, lena n-áirítear bainistíocht eastát tithíochta na n-údarás áitiúil, dul chun cinn ar fhorbairtí eastáit tithíochta neamhchriochnaithe agus an Straitéis Aois-Ghabhmhar, lena n-áirítear seoladh Longfoirt mar Bhaile aoise le hAghaidh. Tugadh faoi deara an dul chun cinn maidir le forbairt eacnamaíoch, lena n-áirítear clár Athghiniúna na Comhairle, Straitéis Turasóireachta Longfoirt agus forbairt Parcs an Ionaid.

Phléigh na baill go leor saincheisteanna eile, lena n-áirítear Sábháilteacht ar Bhóithre, Rialú Luas, Aithint Uathoibríoch Pláta Uisce, Scéim Dámhachtana na Bratach Corcra, CCTV, Scéim na hAthrála Téacs agus na hAchtanna um an mBiúró Feistithe Náisiúnta (Leanaí agus Daoine Soghonta) 2012-2016. chuig an gCoiste um Beartais Straitéiseacha Bonneagair agus Timpeallachta le tuilleadh breithniú lena n-áirítear an tábhacht a bhaineann le tithe neamhni a thabhairt isteach i stoc agus an gá atá le nósanna imeachta forheidhmiúcháin a dhéanamh maidir le tithe tréigthe.

Le linn na bliana rinneadh roinnt cur i láthair chuig an CCP. Chuir Garda Edel Toolan mionsonraí ar na seirbhísí a sholáthraíonn Oifig na Seirbhíse um Íospartaigh an Gharda a bhfuil sé mar aidhm aige seirbhísí a fheabhsú d'íospartaigh imeachtaí coiriúla agus traamatacha, agus go gcuireann siad íospartaigh ar siúl i lár na seirbhíse trí sheirbhís measúil, taitneamhach, freagrach agus iontaofa a sholáthar, ag tabhairt aghaidh ar na riachtanais agus ionchais gach íospartaigh. Thug an Garda Michelle Nally, Oifigeach Idirchaidrimh Sóisearach, cur i láthair cuimsitheach maidir

leis an gClár Athstíúrtha Ógánaigh.

Le linn na bliana, tar éis próiseas comhairliúcháin phoiblí, ghlac an CCP plean straitéiseach sé bliana. Is é cuspóir an phlean cuspóirí agus gníomhartha straitéiseacha ardléibhéal a aithint, a nascann le pleananna agus straitéisí eile, agus a threoraíonn oibriocht an CCP amach anseo.

D'óstáil an CCP cruinniú poiblí i ndáil le nithe a dhéanann difear do phóilíneacht an Chontae an 30 Samhain 2016 i Longford Arms Hotel Longford. An Clr. Chuir Gerry Warnock, Cathaoirleach an Choiste fáilte roimh na baill den phobal a d'fhreastail agus dúirt sé go mbeadh an téama an chruinnithe mar an Straitéis d'Aois. Thug an Ceannfort Jim Delaney achoimre ar fheidhmeanna an CCP. Thug sé tagairt do Straitéis Dhaoine Scothaosta an Gharda a bhfuil sé d'aidhm aige a chinntiú go mbraitheann daoine scothaosta sábháilte agus slán ina dtithe agus i bpobail. Chuir sé fáilte roimh an gClár Ambasadóirí um Chosc ar Choireacht a tugadh isteach i Longford le déanaí agus chuir sé in iúl go raibh sé rathúil go mbeadh sé rathúil faisnéis faoi chosc coiriúlachta a sheachadadh do dhaoine scothaosta, agus go dtiocfadh sé chun aghaidh a thabhairt ar eagla na coireachta. Rinneadh seisiún ceist agus freagra le daoine den phobal agus le baill den CCP ag léiriú a gcuid tuairimí maidir le gnéithe éagsúla den phóilíneacht san Longfort.

Ina measc seo bhí modhanna feabhsaithe cumarsáide leis an bpobal trí chórais rabhaidh téacs, uainiú cuí cruinnithe poiblí agus moltaí chun an córas CCTV a leathnú go dtí codanna eile den Chontae. D'fháiltigh an cruinniú roimh an nuacht, in ainneoin roinnt eachtraí a bhí an-phoiblíthe, laghdáidh leibhéal na staitisticí coireachta ar fud an Chontae. Cuireadh in iúl don chruinniú freisin go raibh daonchumhacht breise curtha i bhfeidhm sa Chontae.

D'éirigh go han-mhaith leis an gcruinniú agus chuir sé fóram fáilte romhat le dul i dteagmháil leis an bpobal maidir le saincheisteanna póilíneachta áitiúla. Bhí an t-aiseolas dearfach den chuid is mó. Chuir an tUas. Pádad Mahon, Príomhfheidhmeannach Chomhairle Chontae Longfoirt, an cruinniú i gcrích trí bhéim a chur ar an leibhéal comhoibrithe leanúnach idir an tÚdarás Áitiúil agus na Gardaí. Thug sé buíochas do bhaill an phobail as a n-ionchur agus dheimhnigh sé go nglacfadh an CCP na tuairimí éagsúla a cuireadh in iúl.

LÍONRA PHÁIRTÍOCHTA POIBLÍ

In 2016, bhí 66 ghrúpa pobail nua cláraithe le Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Chontae Longfoirt (LRP) a thug an ballraíocht iomlán go 158. Rinne an Rúnaíocht ar a raibh 9 ball deonach, 9 chruinniú i ndáil le Plean Oibre LRP in 2016 agus freisin cruinnithe iomadúla i ndáil chun earcaíocht, Meabhrán Tuisceana agus comhaltas a cheadú in am don Scéim Tacaíochta Deontais Pobail. D'fhreastail an Rúnaíocht freisin ar roinnt cruinnithe réigiúnacha a d'óstáil an Roinn Tithíochta, Pleanála Pobail agus Rialtais Áitiúil agus Ceartas Sóisialta Éireann.

Tugann Oifigeach Forbartha lánaimseartha tacaíocht don Rúnaíocht fostaithe ag Comhairle Chontae an Longfoirt in Aibreán 2016. Fuair an LRP oifig i bhfoirgneamh Fiontar, Templemichael, Longfort le léas a síníodh i mí Iúil 2016. Shinigh Contae Longfoirt Meabhrán Tuisceana i gcomhpháirt An Chomhairle agus an LRP i mí Iúil. Aontáíodh plean oibre an LRP do 2016 agus rinneadh athbhreithniú air ar bhonn ráithiúil.

Cruinniú Iomlánach Ballymahon MD

Cruinniú Iomlánach MD Granard

Signing of MoU : PPN Secretariat Members with Ciaran Murphy, SEO Longford County Council

Ba iad na Príomhghnóthaithe le linn 2016 ná:

- Cruinniú Iomlánach an Chontae Meitheamh 2016 - daingníodh 24 ionadaí (9 ball den Rúnaíocht / 15 ionadaí coiste) agus 3 polasaithe LRP.
- Cruinnithe Iomlánacha Dúiche Bardasach a tionóladh i nGanard, Baile Uí Mhatháin agus an Longfoirt ar an 25 Deireadh Fómhair, an 27 Deireadh Fómhair agus an 9ú Samhain 2016. Fuair an Pleanáil Sinsearach Comhairle Contae Longfoirt maidir le Turasóireacht, an Foireann Athghiniúna agus an Oifig Fiontar Áitiúil go maith leis na trí LRP Dúiche Bardasach.
- Cuireadh grúpaí nua Nascála ar bun nuair a tháinig folúntais ionadaíochta pobail ar struchtúir na Comhairle agus ar chomhlachtaí lasmuigh. Neartaíodh grúpaí Nasctha atá ann faoi láthair. Bhunaíodh Grúpaí Nasctha de réir Threoirí na Roinne agus an próiseas maidir le foirmeacha aiseolais LRP a úsáid. Faoi láthair tá 29 ionadaí ag LRP Chontae Longfoirt ar 16 Coiste.

Coistí agus líon ionadaithe LRP:

- Tithíocht Choiste Polasaí Straitéiseach Tithíochta (3)
- Coiste Polasaí Straitéiseach Forbartha Eacnamaíochta & Fiontar (1)
- An Choiste um Bheartas Straitéiseach Bhonneagair agus Comhshaoil (1)
- An Choiste um Bheartas Straitéiseach um Phleanáil, Forbairt agus Cultúr (2)
- Coiste Fhorbartha Pobail Áitiúla (5)
- Lárionad Dheonach Longfoirt (1)
- Seirbhís Eolais dShaoránaigh (1)
- Coiste Chúraim Leanai Chontae Longfoirt (1)
- Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt (1)
- Fóram Oidhreachta Chontae Longfoirt (1)
- Comhairle na Daoine Scothaosta (3)
- Acmhainní Phobail Longfoirt Te(2)
- Turasóireacht Chontae Longfoirt (2)
- Grúpa Áitiúil URBACT (3)
- D'fhreastail ionadaithe pobail LRP ar 142 cruinniú i 2016 le ráta tinrimh 94% (ní fholaíonn an figiúr cruinnithe Rúnaíochta).
- Bunaíodh cuntas buiséadach, fo-choiste airgeadais agus cuntas bainc LRP agus tuairisceáin deireadh na bliana cothromaithe. Lógó LRP ceadaíthe Samhain 2016.

- Tá forbróir láithreán gréasáin LRP fostaithe agus ag obair ar bhonn leanúnach.
- Scaipeadh aon eiseamláir mhíosúla ar aon mhí dhéag i 2016 mar chuid de Straitéis Cumarsáide an LRP chomh maith le leathanach Facebook LRP a fhás a bhfuil 890 leanúna ann faoi láthair le teacht suas le 3000 go 4000 duine in aghaidh na seachtaine. Cuireadh leathanach LRP Twitter ar bun agus suiteáilte Salesforce mar bhunachar sonraí LRP nua do 2017.
- Ghlac LRP Chontae Longfoirt Taispeántas Bóthair / Ceardlanna Réigiúnacha Dlí agus Cirt Shóisialta i mí na Samhna 2016. Ghlac deichniúr LRP páirt.
- Grúpaí pobail nasctha le LRP Chontae Longfoirt, ní hamháin le Comhairle Contae Longfoirt, ach gníomhaireachtaí eile lena n-áirítear HSE, Seirbhísí Promhaidh, Oifig Turasoireachta Longfoirt, Gardaí Sióchána, Bord Contae Comhaltas Ceoltóirí Éireann, Acmhainní Pobail Longfoirt Teoranta, Aonad Freagartha Áitiúil Chomhpháirtíocht Spóirt Longfoirt, Longfort Youthreach agus go leor eile.
- Tá Contae Longfoirt LRP bunaithe féin mar an príomh-mhol ar a ndéantar an fhaisnéis a dháileadh agus a fhaightear, mar shampla. gníomhaíochtaí / imeachtaí grúpaí, oiliúint / ceardlanna, comhairliúcháin, deiseanna maoinithe etc.

FORBAIRT CHOMHPHÁIRTÍOCHT AGUS PÁIRTÍOCHT

COMHAIRLE NA NÓG LONGFOIRT

In 2016, bhí maoiniú faighte ó Oifig an Aire Leanaí agus Gnóthaí Óige chun Comhairle na nÓg Longfoirt a fheabhsú. Tá Foróige ag tacú leis an gComhairle agus soláthraíonn sé fóram d'ionchur struchtúrtha i gcinnteoireacht daoine óga i bhforbairt seirbhísí agus polasaithe áitiúla. Tá Coiste Stiúrtha Chomhairle na nÓg i gContae Longfoirt ina chathaoirleach ar an gCoisteoir Mae Sexton agus 4 cruinnithe in 2016. Tá 27 ball ag an gComhairle a bhuaíl 43 uair i rith 2016. I rith 2016 thug baill faoi oiliúint éagsúla chun tacú leo ina ról mar choiste scileanna, scileanna cumarsáide, cur i láthair agus scileanna éascaithe. Ghlac siad páirt i gceardlanna éagsúla, mar shampla an clár Ceannaireacht don tSaoil, Caidrimh a Chuireadh i bhFeidhm agus Clár Neamhghabhála Saoil (REAL U), ceardlann céad bliain, comhionannas, cibearra agus sláinte mheabhrach.

Cllr. Mae Sexton, and Barbara Heslin Director of Services Longford County Council with members of Longford Comhairle na nÓg at the National Showcase Event in Croke Park

Cruinniú Ghinearálta Bhliantúil 2016

Tionóladh CGB na Comhairle an 20 Deireadh Fómhair 2016 in Óstán Longford Arms. D'fhreastail os cionn 100 duine ó bhunscoileanna agus grúpaí óga ar fud an Chontae. Cathaoirleach Choiste Stiúrtha na Comhairle Thug an Comhairleoir Mae Sexton aghaidh ar na rannpháirtithe agus labhair sé faoin obair iontach a rinneadh agus an tábhacht a bhaineann le daoine óga a bhfuil guth acu i saincheisteanna a théann i bhfeidhm orthu. Taispeántar físeán cur chun cinn ag míniú ról na gComhairle agus na dtionscadal a rinneadh. Reáchtáladh ceardlanna ar an lá a chlúdaigh na hábhair seo a leanas; pobal, cultúr, meáin shóisialta, féin-mheas agus saol na mac léinn. Thug an t-aoichainteoir Kiernan Mulvihill ó "The Positive Empire" óráid chumhachtach faoi conas a bhíonn tionchar ag patrúin positivity agus smaointeoireachta ar phatrúin agus ar fholláine. Dhún an Comhairleoir P.J. Reilly, Leas-Chathaoirleach Chomhairle Chontae Longfoirt an CGB agus ba mhaith leis na baill nua-thofa go maith ina bpost nua ar Chomhairle na nÓg le haghaidh 2016/2017.

Imeacht Taispeántais Náisiúnta

Bhí Taispeántas Náisiúnta Chomhairle na nÓg ar siúl Déardaoin 24 Samhain i bPáirc an Chrócaigh. Tugann an taispeántas deis do Chomhairle a gcuid oibre a léiriú ó dhá bhliain anuas agus chun tionscadail a thaispeántar a thaispeáint. I measc thionscadail Chomhairle na nÓg Longfoirt bhí na tionscnaimh seo a leanas; Let's Go Mental, óstáil toghcháin, feachtas drugaí agus alcóil, cearta leanaí, ceiliúradh céad bliain, obair chomhionannais le tionscnaimh an Phlean Idirnáisiúnta agus cur chun cinn sláinte. Déascaigh baill Chomhairle Longfoirt ceardlanna ar an lá freisin.

COMHRÚTÁITHE NÁISIÚNTA NA HÁITE

Is iomaíocht é Pride of Place atá dírithe ar fheabhsúithe a aithint ag pobail áitiúla chun bród cathartha ina gceantar a chruthú. Is é aidhm an chomórtais "Bród Áite" ná dea-chleachtas, nuálaíocht agus ceannaireacht a spreagadh i bpobail bheoga inbhuanaithe a sholáthar a fheabhsaíonn cáilíocht na beatha do gach duine. Déantar an próiseas ainmniúcháin do chomórtas an Oileáin Uile trí na hÚdarás Áitiúla. In 2016, d'ainmnigh Comhairle Chontae an Longfoirt trí iontrálaí –

- Feabhas a chur ar Bhéal an Átha a bhfuil sé mar aidhm aige caighdeán ginearálta aeistéitiúil an tsráidbhaile agus na limistéir máguaird a fheabhsú agus trí fheabhas a chur ar chaighdeán na beatha do chónaitheoirí de gach aois.
- Cruthaitheach Ardagh a bhfuil a Misean - "áit a thógáil áit a bhfuil saoirse ag daoine a bheith cruthaitheach, áit a mbraitheann siad fíormhothú ar an gcumas, áit a thugann amach an rud is fearr i ngach duine"
- Baineann Ionad Acmhainne teaghlaigh Lus na Greine i nGartard le gach gné de shaol sóisialta, eacnamaíoch agus comhshaoil an cheantair. Cuireann sé ar fáil do gach aois foirm réamhcoile do shaoránaigh shinsearacha.

Bhí breithiúnas ar siúl le linn an tseachtain seo caite i mí Iúil, nuair a bhí ar gach grúpa cur i láthair a dhéanamh ag cur béime ar an raon gníomhaíochtaí agus tionscaldail a rinne siad. I mí na Samhna tionóladh Searmanais Gradaim Gala i gCoisce na hIarlbhiana, Béal Feirste chun éachtaí na nGrúpaí a cheiliúradh.

Bronnadh duais dara háit i Lus na Greine sa Náisiúnta I, 000 go 2,000 Catagóir - éacht mór don ionad agus don phobal ar fad.

Presentation to Lus na Greine, Pride of Place Awards

CLÓS

Thógadh clós súgartha nua i Newtowncashel in 2016. Mhainigh Comhairle Chontae an Longfoirt agus an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige an áis seo. Thug an coiste clós súgartha áitiúil tacaíocht mhór a d'oibrigh

go dlúth le Comhairle Chontae an Longfoirt maidir le roghnú an láithreáin agus an dearadh deiridh. Chuir siad cistí ar fáil freisin chun an áis a fheabhsú go mór. Chuir úinéir talún príobháideach suíomh ar fáil go fial. Tá an clós súgartha á bhainistiú ag an Údarás Áitiúil le tacaíocht an phobail áitiúil.

LÁ SPRAOI NÁISIÚNTA

Bhí Lá Spraoi Náisiúnta ar siúl ar an 2ú Iúil i bPáirc Cuimhneacháin Albert Reynolds. Bhí seó mór ann agus bhí cluichí, ealaíon agus ceardaíocht, ainmhithe feirme, taispeántais púipéid, scéalaíocht, déanamh balún, caisleáin 'bouncy' agus scileanna sacair san áireamh. Thug an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige tacaíocht don imeacht seo, Ionad Deonach Longfoirt, Coiste Cúram Leanaí Chontae Longfoirt, Garda an Phobail, Bailte Slachtmhara an Longfoirt agus go leor eile.

DUAIS BHRATAIGH GLAS 2016

Fuair Meall Longfoirt (Páirc Síochána Albert Reynolds) Gradam an Bhrataigh Ghlais in 2016, aithnítear tagarmharcáil chaighdeánach idirnáisiúnta ar fud an domhain le haghaidh páirceanna agus spásanna glas inrochtana poiblí agus a bhainistíodh in Éirinn ag An Taisce. Tugadh Scéim Dámhachtana na Brataí Glas isteach in Éirinn in 2015 agus cuireadh isteach é go náisiúnta in 2016.

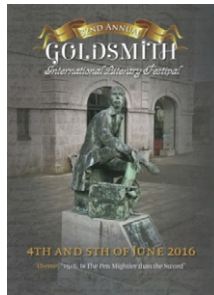
Bhronnadh Bratach Ghlas ag an Aire Stáit don OPW agus Faoiseamh Tuilte, Sean Canney ag Gradam na mBrataí Ghlas don Searmanas Páirceanna i bPáirc an Fhionnuisce ar 21 Iúil. Rinneadh bhreithniú ar an Meall in éineacht leis na páirceanna barr sa tír, ar chritéir lena n-áirítear plean bainistíochta, sláinte agus sábháilteacht, inbhuanaitheacht comhshaoil, úsáid an phobail ar an bpáirc, caomhnú, glaineacht, cothabháil talún, gairneoireacht agus cur i láthair ginearálta.

Ag cur na breithiúna in iúl "Is é an Mheall géag i mBaile an Longfoirt. Déanann an scéim FE agus a mhaoirseoir an-phleanáil ar an bpáirc. Tá an-ádh ag Comhairle Chontae Longfoirt go bhfuil daoine tiomnaithe ag obair don phobal. Úsáidtear an pháirc go han-mhaith agus tá go leor imeachtaí eagraithe go maith ag an gComhairle a reáchtáiltear i gcaitheamh na bliana. "

Baineadh amach an Duais seo ó bhúiochas do Bhruachbhailte Bhaile Longfoirt Teo a bhainistíonn an Meall i gcomhpháirtíocht le Comhairle Chontae Longfoirt. Búiochas freisin don Roinn Coimirce Sóisialaí, don Mhaoirseoir Fostaíochta Pobail agus do na rannpháirtithe uile a raibh a gcuid oibre crua rithabhachtach chun an Dámhachtain seo a fháil.

TURASÓIREACHTA PHOBAIL TIONSCNAIMH DIASPORACHTA 2016

Tógann an tionscnamh, a seoladh in 2014, ar an oidhreacht rannpháirtíochta pobail de The Gathering 2013 agus is comhpháirtíocht é idir Árachas IPB, Fáilte Éireann agus Údarás Áitiúla. Is é príomhchuspóir an tionscnaimh tacaíocht a thabhairt d'agraithe agus gníomhaíochtaí nó tionscaldail ócáidí áitiúla agus pobail a dhéanfaidh leas as naisc diaspóra chun taitneamhachtaí turasóireachta áitiúla agus pobail a chur ar aghaidh.

Goldsmith International Literary Festival

Is féidir cineálacha éagsúla imeachtaí phobail a mheas

le haghaidh maoinithe a chaithear a dhírú ar naisc láidre diaspóra a fhorbairt leis an bpobal. Tá an maoiniú a fhaightear nasctha go díreach leis an líon cuairteoirí thar lear a thugann na himeachtaí. Is é an maoiniú íosmhéid de € 500 agus an t-uasmhéid de € 3000.

Ballinalee Connemara Pony Show

In 2016, d'fhaomh Comhairle Chontae an Longfoirt iarratais ar dheontais le 27 imeacht agus gníomhaíochtaí pobail éagsúla, le tacaíocht airgeadais de €33,000 san iomlán. Bhain siad seo ó fhéilte deireadh seachtaine, d'oícheanta fhaisnéise, le chéile, pobail, gníomhaíochtaí saoil tuaithe agus gníomhaíochtaí oidhreachta agus imeachtaí comhcheangailte.

OIFIG EALAÍN LONGFOIRT

CEOL

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>Ceol Traidisiúnta Tacú le Fleadh Cheoil Chontae Longfoirt 2016 Tacú le Clár Damhsa Chéim Leanai Springlawn Chuir sé le Fleadh Cheoil Laighean 2017 a phleanáil</p>	<p>Forbairt cumais chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Gníomhaíocht Choral Longfoirt Tá ceol chóruilach an-láidir sa Longfort. 60 ball Cór Chontae Longfoirt, 30 ball Innerside Singers Baile Uí Mhatháin, Cór Ardeaglais, Grúpa Cheoil Tang-Newton-cashel-Scramogue Coirí iomadúla eaglais. Tacaíochtaí airgeadais agus cur chun cinn a sholáthar do na grúpaí seo go léir.</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Club Snagcheol Longfoirt Bunaithe ar bhonn dheonach chun líon beag imeachtaí snagcheol beo ar scála beag a óstáil chun freastal ar an lucht féachana snagcheoil áitiúla. Tionóltar imeachtaí i gCúlstáisiún Stiúideo na Canála.</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Tacú le Seomra Bheag Gorm - Clár Ceoil Ionad ceoil beo atá sa Seomra Bheag Ghorm a bhunaíodh i ngrúpa de shaorálaithe de chuid Mhargadh John Brown's. Is tionscnamh neamhbhrabúsach é chun tacú le forbairt léirithe beo ar an obair labhartha agus ar cheol sa chontae.</p>	<p>Forbairt cumais chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Scoil na Carraige Tacú leis an tionscnamh nuálaíoch seo do cheoltóirí carraig óga.</p>	<p>Forbairt cumais chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>

SGRÍOBHNEOIREACTH / LITREACTH CRUTHACHACH

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>Grúpaí Scribhneoireachta Cruthaitheacha</p> <p>Tá scríbhneoirí níos cruthaitheacha ag an Longfoirt in aghaidh an daonra ná aon chontae in Éirinn. Bíonn cuid acu ag obair ar bhonn soladach ach baineann an chuid is mó leis an líon taifead de ghrúpaí scríbhneoirí. Soláthraíonn Oifig Ealaíon an Chontae raon seirbhísí agus tacaíochtaí le:</p> <p>Grianghrafadóir Ghrúpa Ghráird Ghrinn Mhuire Ionad Scribhneoirí Lasrai Lanesborough Grúpa Scribhneoirí Goldsmith Baile Uí Mhatháin Grúpa Scribhneoirí Wordsmiths Longfoirt Grúpa Scribhneoirí Edgeworth</p>	<p>Forbairt cumas cruthaitheach a éascú i measc na n-ealaíontóirí / na scríbhneoirí</p> <p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon</p>
<p>Freagra 2</p> <p>Leanúint ar aghaidh ó thaispeántas rathúil agus tionscadal foilseacháin Freagra 1 rathúil na bliana seo caite</p>	<p>Forbairt cumas chruthaitheach a éascú i measc na n-ealaíontóirí / na scríbhneoirí</p> <p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Léitheoireacht Thiarstáitse</p> <p>Eagraithe mar shraith léitheoireachta ag scríbhneoirí áitiúla agus lasmuigh i gcomhpháirtíocht leis an Backstage Theatre</p>	<p>Rochtain agus rannpháirtíocht mhéadaithe sa litríocht a chur chun cinn</p>

EALAÍON ADHMHAIRCE - PEINTEÁIL

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>Taispeántas do Mhic Léinn Fochéime Ealaíne Longfoirt</p> <p>Mar is amhlaidh leis an chuid is mó de na contaetha tuaithe, caillimid cuid mhór den óige go dtí oideachas agus fostaíocht lasmuigh den chontae. Is iarracht é seo roinnt nasc a choinneáil idir ár ndaltaí ealaíne agus a gcontae baile</p>	<p>Forbairt cumas chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga</p>
<p>Féile Ealaíon Cruthu.</p> <p>Thug sé tacaíocht do chlár na n-amharcealaíona den fhéile samhraidh ildisciplíneach seo a bhí rathúil.</p> <p>Clár Taispeántais Ealaíontóirí atá ag teacht chun cinn</p> <p>D'aithin sé líon beag d'ealaíontóir atá ag teacht chun cinn agus taispeántais eagraithe a gcuid oibre</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p> <p>Forbairt cumas chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga</p>
<p>Oíche Chultúir</p> <p>Tacaigh leis an eilimint amhairc ealaíne den Chlár Oíche Cultúir</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>

EALAÍON ADHMHAIRCE - FOTAGRAFAÍOCHT

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>Léiríonn Comórtas & Taispeántas Ghrianghrafadóireachta Idirnáisiúnta Portráid</p> <p>Thug sé tacaíocht don tionscadal idirnáisiúnta seo a bhí ag éirí go rathúil agus go tapa.</p>	<p>Éascú a dhéanamh ar fhorbairt cumas chruthaitheach i measc phobal ealaíne an Chontae</p> <p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p>
<p>Clár Grianghrafadóireachta Scoileanna Longfoirt-2016</p> <p>Is é seo an clár oideachais ealaíne is mó agus is faide i scoileanna reatha atá i gceist le sé cinn de na seacht meánscoil sa Longfort.</p>	<p>Forbairt cumas chruthaitheach a éascú i measc na daoine óga</p>
<p>Foilseachán Grianghrafadóireacht Scoileanna Longfoirt</p> <p>Gach bliain, reáchtáil rannpháirtithe Scoileanna Grianghrafadóireacht ceann amháin ar a laghad tionscadal feasachta sóisialta mór. Tacaíonn oifig na nEalaíon leis seo.</p>	<p>Forbairt cumas chruthaitheach a éascú i measc na ndaoine óga</p>

FEILTE

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>Léiríonn Comórtas Grianghrafadóireachta Idirnáisiúnta Portráid agus Duaiseanna 2015</p> <p>Leanfaidh sé ag forbairt an chomórtais idirnáisiúnta rathúil ar-líne seo. [Féach na hAmharcealaíona-Grianghrafadóireachta]</p>	Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.
<p>Crothu 2015</p> <p>Bhunaigh an fhéile ildisciplíneach seo in 2013. Tacaithe:</p> <p>Taispeántais na n-ealaíon</p> <p>Taispeántais ealaíne poiblí sealadacha</p> <p>Taispeántais ghrianghrafadóireachta</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Féile Ardach Fríocht 2016</p> <p>Leanúint ar aghaidh le cuidiú le forbairt na féile Oíche Shamhna seo.</p> <p>Taispeántas Grianghrafadóireachta Tacaithe</p> <p>Ceardlanna litríochta agus léitheoireacht ghotacha</p> <p>Tionscadal Scoileanna</p>	<p>Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn</p> <p>Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.</p>
<p>Féile Liteartha Edgeworth</p> <p>Tacaigh le sraith léamha liteartha ag an ócáid liteartha seo.</p>	Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn
<p>Oíche Chultúir</p> <p>Soláthraíodh maoiniú 50% i leith costas na hócáide.</p>	Rochtain ar rannpháirtíocht mhéadaithe sna hEalaíona a chur chun cinn
<p>Lá Náisiúnta na Filíochta</p> <p>Clár sceidealta de léitheoireachta scoileanna ag filí gairmiúla agus léitheoireacht aosach in Ionad Cruithaitheachta Ardagh sa tráthnóna.</p>	Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.

EALAÍON & ET

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
<p>www.visuallongford.ie</p> <p>Ábhar comhlánaithe agus uaslódáil chun na hamharcealaíona a chur chun cinn sa Longfort</p> <p>Cuir Eilimint Físeáin</p> <p>Cuir Rannóg Bailiúcháin Bardasach Longfoirt leis</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
<p>www.longfordmusic.ie</p> <p>An suíomh a nuashonraigh agus a leathnú a léiríonn an ceol traidisiúnta áitiúil is fearr, ceol comhaimseartha agus ceol clasaiceach.</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
<p>www.longforddigitalarts.ie</p> <p>An láithreán a nuashonrú agus a leathnú.</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
<p>www.virtualwriter.ie</p> <p>Láithreán gréasáin liteartha is faide na hÉireann a nuashonraigh agus a leathnú.</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
<p>www.longfordcoco.ie</p> <p>An mbeidh dréacht-mholtaí chun feidhmiúlacht ábhar agus aeistéitice na hOifige Ealaíona a nuashonrú ar láithreán gréasáin na Comhairle agus é sin a shioncrónú leis na suíomhanna thuas</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
<p>Facebook - Seirbhísí Ealaíon Chontae Longfoirt</p> <p>Leanúint ar aghaidh ag feidhmiú leathanach Facebook don tseirbhís mar chéad chéim chun feabhas a chur ar mhargaíocht dhigiteach ar thairiscint dhigiteach na hOifige Ealaíon.</p>	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar

DRAMAÍOCHT

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FHEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
Amharclann na hAstráile Cónaithe Thiarstáitse Leanúint ar aghaidh ag tacú leis an tionscnamh drámaíochta óg fiúntach seo.	Forbairt cumais chruthaitheach a éascú i measc na ndaoine óga
Sparánacht Scoil Samhraidh DLI Leanúint ar aghaidh ag tacú leis an tionscnamh drámaíochta óg fiúntach seo le sparánacht bliantúil amháin.	Forbairt cumais chruthaitheach a éascú i measc na ndaoine óga

EALÁIN PHOIBLÍ

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CHORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FHEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
Bóthar Bhéal na mBuillí Arna choimisiúnú in 2015 suiteáilte ar an Máirt 2 Feabhra 2016.	Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.
Sculpture IBAL Siol Píosa an Choimisiúin ag an ealaíontóir Pat O'Loughlin le haghaidh Gairdín Chuimhneacháin an Mhór Uisce.	Feasacht agus meas an phobail a fhorbairt ar luach na n-ealaíon.

TIONSCADAIL RIARACHÁIN

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CUR SÍOS	PLEAN CORPARÁIDEACH 2015 -2019 CUSPÓIRÍ FHEIDHMEANNA STRAITÉISEACHA
Straitéis Forbartha Ealaíon Contae 2015-2020 Ullmhaigh Straitéis Fhorbartha Ealaíona Chontae 2015-2020 le ceadú agus le glacadh.	
Iarratas na Comhairle Ealaíon 2017 D'ullmhaigh tuarascáil ar chláir agus forbairt tionscadail a rinne an Oifig Ealaíon in 2016 agus d'aithin sé tionscadail le haghaidh forbairt in 2017 inar féidir leis an gComhairle Ealaíon maoiniú a mheas.	
Tuarascálacha Oibre 2016 Cuireadh clár oibre bliantúil Tuarascáil Ullmhaithe i gcrích in 2016 agus cheap sé clár oibre do 2017.	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
Dearbhú Eiticeach comhlánaithe Oibleagáidí reachtúla comhlíonta.	
Iris Ealaíon & Cultúir Lár Tíre Cóipeáil agus íomhánna athbhreithnithe agus comhlánaithe le haghaidh dhá eagrán de Magazine Midlands Arts & Culture.	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar
Lógó Corparáideach Nua Coimisiúnaithe do LCC Ceadaithe ag an gComhairle.	
Bailíodh íomhánna tráchtála agus tionsclaíochas Longfoirt le húsáid chun cinn d'Oifig Fhiontraíochta Áitiúil	Seirbhís chuimsitheach Eolais Ealaíon a sholáthar

COMHPHÁIRTÍOCHT SPÓIRT LONGFOIRT

Ba bhliain shuntasach i 2016 le haghaidh spóirt in Éirinn leis an Spóirt Éireann nua-athchóirithe sa chéad bhliain obair. Déanann Spóirt Éireann pleanáil, mar thoradh agus ar chomhordú ar fhorbairt inbhuanaithe spóirt iomaíocha agus áineasa in Éirinn. Tá Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt (LSP) freagrach as forbairt i gcomhréir le cuspóirí Spóirt Éireann, ag leibhéal áitiúil. Treoraíodh plean straitéiseach Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt do spóirt sa Longfort le gníomhaíochtaí an LSP do 2016: **More People, More Sport, More Frequently (2013-17)**. Diríonn sé ar cheithre phríomhréimse: Rannpháirtíocht a mhéadú, Bealaí Tacaíochta, Bainistíocht agus Ceannaireacht agus Cumarsáid.

COMHPHÁIRTÍOCHT SPÓIRT BORD LONGFOIRT

Cuimsíonn Bord Comhpháirtíochta Spóirt Longfoirt (2016) ionadaithe ó eagraíochtaí reachtúla, deonacha agus spóirt:

EARNÁIL / EAGRAÍOCHT	BAILL
Ionadaithe Tofa	Councillors John Browne, Martin Mulleady, Mark Casey
Comhairle Chontae Longfoirt	Michael Nevin
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	Clodagh Armitage
Acmhainn Phobail Longfoirt Clg	Councillor Mae Sexton
Bord Oideachais agus Oilíúna	Folamh
An Garda Síochána	Michael Belton
Earnáil na nÓg	Joe Quinn
Líonra Daoine Scothaosta	Philomena Donohoe
Ionad Spóirt agus Fóillíochta Longfoirt	James O'Brien
Earnáil Míchumais	Oonagh Flynn
Líonra Rannpháirtíochta Phoiblí	Joe Mimmagh
Ionadaithe Spóirt	Tom O'Shea, Peter O'Reilly, Frank McNamee, Joe Fox
RAPID	Frank Horne

MAOINIÚ

D'éirigh le Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt € 164,000 a fháil faoi shrutháin éagsúla le haghaidh spóirt sa Chontae in 2016.

INFRASTRUCHTÚR SPÓIRT AGUS AONTAIS

Bhain comhalta de Choiste Turasóireachta an Longfoirt, CSP páirt i dtaca le gníomhaíochtaí tacaíochta agus le maoiniú de € 513,000 faoi na Glasbhealaí Tionscail - Abbeyshrule go Droichead Longfoirt, Baile Uí Mhatháin - síneadh 15.2km go dtí Muileann gCearr go Abhayshrule Greenway.

CLÁR BHREISE

Lean Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt le clár Riannaithe Cineálacha Buntús i mbunscoileanna i gContae Longfoirt a chur i bhfeidhm. Cuireann an clár oiliúint múinteoirí, mála trealaimh agus cártaí acmhainní ar fáil saor in aisce. Ghlac os cionn 85% de na scoileanna páirt.

D'eagraíodh cúig cheardlann um Chód Eitice agus Dea-Chleachtais do Spóirt Leanaí (Cosaint Leanaí) i gcaitheamh na bliana. Dhearbhaigh Sport Ireland 80 saoránach deonach agus cóistí tar éis oiliúna agus léiríodh 13 spóirt. Leanann cúrsaí ar aghaidh go rialta.

Chuidigh Clár Forbartha Club agus Rannpháirtíochta 2016 le 20 club sa Chontae. I measc na gceantar atá dírithe ar infheistíocht bhí clubanna nua, cláir ag díriú ar rannpháirtíocht mhéadaithe, cláir atá dírithe ar spríocghrúpaí, mar shampla, limistéir faoi mhíbhuntáiste, cailíní óga, daoine scothaosta, daoine le míchumas agus tionscnaimh chun tacú le hoiliúint faoi chosaint leanaí agus míchumas. Bhí breis is €4000 tiomanta do ghrúpaí tacaíochta.

SPRIOC CLÁR

Chonacthas mí Eanáir le Chomhpháirtíocht Spóirt Longfoirt le 'Transformation Operation' de chuid RTÉ chun sraith siúlóidí a eagrú mar chuid de thionscnamh ar fud na tíre. Bhí siad seo ar siúl i sé suíomhanna ar fud an Chontae thar thréimhse 6 seachtaine. Ghlac 400 rannpháirtí páirt sa Longfort.

Bhí an tríú comórtas bhliantúil Sporthall Lúthchleasaíochta ar siúl tríd mhí Feabhra agus Márta. Ag obair i gcomhpháirtíocht le Lúthchleasaíocht Éireann agus

Sporthall Athletics Competition

le Scoil Phobail Moyne, chuaigh an comórtas seo os cionn 288 páirt ag leibhéal áitiúil, agus 36 dalta ag dul chun cinn chuig na Féilirí Náisiúnta in AIT. Tugann mic léinn Idirbhliana ó Moyne CS tacaíocht don imeacht ag an leibhéal áitiúil. Is spórt agus réimse taobh istigh é Hallaspóirt Lúthchleasaíocht do bhuachaillí agus do chailíní idir 4 agus 16 bliana d'aois.

I mí an Mheithimh bhí Seachtain Rothair Náisiúnta agus thug an LSP tacaíocht do roinnt gníomhaíochtaí ar fud an Chontae. Ina measc siúd bhí Turas Rothaíochta Longfoirt agus triathlón shinsearacha agus sinsearacha i dTarmán Barra, gach ceann acu i gcomhar le clubanna áitiúla. Tacaigh an LSP freisin le Rothar go Lá na hOibre, le Ceardlanna Lá Rothaíochta go Scoile agus Rothaithe. Reáchtáladh iad seo i gcomhar le Comhairle Chontae Longfoirt agus leis an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre. Bhí 4,000 rannpháirtí i rith na seachtaine.

Leanann Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt i gcomhar leis an FSS ar aghaidh ag éascú an Tionscnaimh Marcála Clós Súgartha atá á rolladh amach i mbunscoileanna sa Longford. Tá pacáistí Stencil (leabhrán stionsail agus cluichí) a chuireann ar chumas na scoileanna marcanna clós súgartha a chur ar fáil SAOR IN AISCE do gach bunscoil sa Longford chun gníomhaíocht fhísiciúil níos mó a spreagadh i leanáí óga trí Shúgradh sa scoil.

Fuair an LSP maoiniú faighte ar son an t-Údarais Áitiúil agus thug sé tacaíocht don tSeachtain Náisiúnta um Chaitheamh Aimsire agus

don Lá Súgartha trí rannchuidiú le himeachtaí éagsúla lena n-áirítear lá teaghlaigh idirchultúrtha agus lá eachtraíochta lasmuigh do dhaoine óga. Rinneadh é seo i gcomhar le gníomhaireachtaí áitiúla óige. Bhí baint ag os cionn 300 páiste agus duine óg.

Rinne an ceathrú chlár Couch go 3k páirt a ghlacadh sa chlár cúig seachtaine chun leibhéal gníomhaíochta fhísiciúla a mhéadú i measc déagóirí seachtracha. Reáchtáladh Rith Spraoi deiridh sa The Mall. Ghlac os cionn 300 dalta páirt sa chlár.

I gcomhar le 'Age and Opportunity Ireland' agus FSS, d'oiligh an CSP Ceannairí Gníomhaíochta Fisiceacha nua (CGFanna). Tar éis a bheith cáilithe, tá na daoine fásta is sine seo feistithe chun deiseanna gníomhaíochta fisiceacha a fhorbairt agus a sheachadadh ina suíomhanna féin, mar shampla. Grúpaí Scoir Ghníomhacha. Bhí 30 rannpháirtí páirteach.

D'oibrigh oifigeach SSPP (Clár Forbartha um Chuimsiú Spóirt) an LSP go dlúth le soláthraithe seirbhíse áitiúla chun roinnt clár a éascú, lena n-áirítear League Boccia Longford, Bike4Life, kayaking agus rugbaí agus clár damhsa nua.

CUMARSÁID

Is bealach iontach é an leathanach LSP ar Facebook www.facebook.com/longfordsportspartnership, chomh maith lena láithreán gréasáin www.longford-sports.ie agus Twitter (@LSPLongford) chun cumarsáid a dhéanamh don phobal. Tá colún nuachta seachtainiúil ag Comhpháirtíocht Spóirt Longfoirt freisin sa rannóg spóirt i gCeantar Longfoirt, agus liostaí dáilte do scoileanna, clubanna spóirt, gnólachtaí áitiúla agus gníomhaireachtaí eile.

Couch go 3k Rith Spraoi

SEIRBHÍSÍ CHORPARÁIDEACHA

IARRATAIS SAORÁIL FHAISNÉISE

Fuarthas 84 iarratas ar Shaoráil Faisnéise ag Comhairle Chontae an Longfoirt i rith 2016 ó fhoinsí éagsúla lena n-áirítear daoine gnó, iriseoirí agus saoránaigh.

IARRATAIS SAORÁIL FHAISNÉISE	
Líon n'íarratais ISF	84
Líon na n-athbhreithnithe inmheánacha	5

Níor tharla aon achomharc chuig an Choimisinéir Fhaisnéise do 2016.

ROCHTAIN LE FHAISNÉISE AR NA HIARRATAIS COMHSHAOL

Líon na n-iarratas ar Rochtain ar Fáil ar an gComhshaol a fuarthas agus a phróiseáil	3
--	---

AN tACHT UM CHAITHE DO DHÉANAMH COSTAITHE

Líon na Nochtadh faoi Chosaint a fuair Comhairle Chontae an Longfoirt in 2016	2
---	---

Rinneadh na Nochtadh faoi Chosaint a fuarthas a láimhseáil agus a phróiseáil de réir an Achta um Nochtadh faoi Chosaint 2014 agus Beartas agus Nósanna Imeachta um Nochtadh faoi Chosaint na gComhairle.

SAINCHEADÚNAS

Caithfidh duine a bheith 18 mbliana d'aois ar a laghad ar an lá a thagann an Clár i bhfeidhm (15 Feabhra) agus ní mór dóibh gnáthchónaí a bheith aige ag an seoladh ag a bhfuil sé / sí ag iarraidh a bheith cláraithe ar an 1 Meán Fómhair roimh theacht i bhfeidhm an Chláir . D'féadfar duine a chur san áireamh ar Fhorlónadh ar an gClár má shroicheann an duine 18 mbliana d'aois an Lá Vótaíochta nó roimhe sin agus go gcomhlíonann sé na ceanglais maidir le cónaí.

Tá gach cónaí, beag bheann ar a náisiúntacht, atá 18 mbliana d'aois nó níos sine i dteideal a bheith curtha ar Chlár na dTogthóirí.

Ba iad na huimhreacha atá cláraithe chun vóta a chaitheamh ar Chlár na dTogthóirí 2016/2017 –

RAON EAGRAÍOCHTA ÁITIÚIL	UIMHIR LEICTÓIRÍ
Baile Uí Mhatháin	10,475
Granard	10,782
Longfort	9,505
Total:	30,762

AN tACHT UM CHLÁIN OIFIGIÚLA 2003

Tá an chéad Scéim Ghaeilge de chuid Comhairle Chontae Longfoirt, a d'aontaigh roimhe seo leis an t-Aire Ealaíona, Oidhreacht agus Ghaeltachta tar éis Acht na dTeangacha Oifigiúla a rith, i bhfeidhm. Fuair an Chomhairle formheas roimhe seo maidir le hiarratas a dhéanamh ar an dara Scéim a ullmhú. Rinneadh cinneadh in 2016 go raibh sé stuama seo i gcomhthéacs na reachtaíochta a bhíodar ag súil le reachtaíocht bhreise ar Acht na dTeangacha Oifigiúla agus an fhaisnéis atá ar fáil chun moill a ullmhú ar scéim dara teanga na Comhairle ar feadh tréimhse eile. Tá an t-ábhar faoi athbhreithniú faoi láthair.

I rith 2016 rinne an tOifigeach Gaeilge na gníomhaíochtaí seo a leanas maidir le cur chun cinn na Gaeilge:

- Le linn na chéad sé mhí den bhliain, bhuail an Ciorcal Comhrá uair an chloig uair sa mhí i Leabharlann Bhrairse Longfoirt. Rinneadh athbhreithniú ar mhínicíocht an chruinnithe go seachtainiúil le linn mhí Dheireadh Fómhair agus Samhain tar éis cinneadh ó chomhaltai Ciorcal Comhrá.
- Sraith de shé ranganna Gaeilge bunúsacha agus idirmheánacha i rith mhí Mhárta agus Aibreáin. Cuireadh na ranganna seo ar fáil d'fhostaithe na Comhairle agus do dhaoine den phobal leis an dara sraith de ranganna a tionóladh i rith mhí na Samhna agus na Nollag.
- Ceiliúradh Seachtain na Gaeilge le sraith ceisteanna sa Ghaeilge a choinneáil i gceithre leabharlann brainse agus roinnt leabhar nua Gaeilge a cheannach do dhaoine fásta le taispeántais de leabhair Ghaeilge do dhaoine fásta agus do leanaí i ngach brainse. Ghlac an Ciorcal Comhrá páirt sa cheiliúradh agus bhuail sé le linn na seachtaine Gaeilge (7 go 16 Márta) le "cupán tae" ceiliúradh speisialta chun an ócáid a mharcáil.

- D'fhreastail Oifigeach na Gaeilge le tacaíocht airgeadais ón gComhairle ar chúrsa Gaeilge (Cruinneas sa Gaeilge) ón 8ú - 12ú Lúnasa ag Oidhreacht Chorca Dhuibhne i gCiarraí.
- D'éascaigh an tOifigeach Gaeilge Comhairle Contae Ros Comáin mar chuid dá phróiseas earcaíochta agus roghnóireachta maidir le caighdeán na Gaeilge d'iarthóirí a mheas maidir le post Leabharlannaí Brainse do Leabharlann Bhéal na mBuillí.
- I mí an Mheithimh 2016 d'fhreastail Oifigeach na Gaeilge ar chruinniú líonra d'Oifigigh Gaeilge na n-údarás áitiúil.
- I nDeireadh Fómhair 2016, tar éis próiseas iarratais chuimsitheach, d'éirigh le Leabharlann Longfoirt deontas € 1,000 a fháil ó Foras na Gaeilge chun maoiniú a dhéanamh

ar imeachtaí Gaeilge le linn Fhéile Leabhar na Leanaí. Baineadh úsáid as an maoiniú seo i ngleic le dhá ealaíontóir. Chuir ceann de na healaíontóirí seo puipéad dátheangach i Leabharlann Brainse Longfoirt do Ranganna 1 agus 2 ó thrí bhunscoil áitiúla i mbaile an Longfoirt agus phléigh an t-ealaíontóir eile a leabhair agus a scríbhinní i nGaeilge le 5ú agus 6ú bliain ó mheánscoileanna áitiúla sa Longfort, Baile Uí Mhatháin agus Lanesborough.

- I rith na bliana, d'éascaigh an tOifigeach Gaeilge fostaithe le roinnt aistriúcháin a sholáthar de litreacha, comharthaí bóthair agus ábhair eile.

Aithnítear leis seo comhoibriú na mBall Tofa i rith 2016 i bhfeidhmiú leanúnach oibleagáidí na Comhairle faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla.

Sláinte agus Sábháilteacht

Is dúshlán é sábháilteacht san ionad oibre a bhaint amach ar fud gnólacht chomh éagsúil mar Chomhairle Contae an Longfoirt. Ní féidir bainistíocht a dhéanamh ar shláinte agus ar shábháilteacht ach amháin trí thiomantas na bhfostaithe ar fad. Tá Comhairle Contae an Longfoirt tiomanta d'ionad oibre slán agus sábháilte a chur ar fáil trí fheabhsú leanúnach agus áirítear sláinte agus sábháilteacht ina gcuid dhílis de ghnó.

DEIMHNIÚ I LEITH OHSAS 18001:2007

In 2014, bronnadh deimhniú clárúcháin ar Chomhairle Contae an Longfoirt ó Údarás Náisiúnta Caighdeán na hÉireann maidir leis an gCóras Bainistíochta Sláinte agus Sábháilteachta Ceirde i leith OHSAS 18001:2007.

Is caighdeán é OHSAS 18001:2007 a aithnítear go hidirnáisiúnta i gcomhair Sláinte agus Sábháilteacht Ceirde a bhainistiú. Beartaítear cabhair a thabhairt do Chomhairle Contae an Longfoirt na nithe seo a leannas a bhaint amach:

- Ionad oibre slán a chur ar fáil do na fostaithe ar fad
- Ceanglais dlí a chomhlíonadh agus
- Na baoil sláinte agus shábháilteachta a bhaineann le gníomhaíochtaí oibre na comhairle a rialú agus a bhainistiú.

Is í Comhairle Contae an Longfoirt an chéad chomhairle contae sa tír molta do dheimhniú i leith OHSAS 18001:2007 i gcomhair próisis traseagraíochtúla.

Áiríodh na rannóga seo a leannas mar chuid de raon feidhme an chláir iniúchta.

- Cothabháil Foirgneamh
- Seirbhísí Corparáideacha
- Tithíocht
- Acmhainní Daonna
- Leabharlanna
- Bóithre
- Seirbhísí Uisce
- Eastáit Tithíochta Neamhchríochnaithe

I Mí Dheireadh Fómhair 2016, chríochnaigh an tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann an iniúchadh faireachais bliantúil.

Is deimhniú an-tábhachtach é sin do Chomhairle Contae an Longfoirt agus léiríonn sé an tiomantas do shláinte agus sábháilteacht a bhainistiú agus a fheabhsú go leanúnach chun Comhairle Contae an Longfoirt a dhéanamh níos sábháilte do na fostaithe ar fad.

CIGIREACHTAÍ RIALÁLA

Rinne an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta cigireacht amháin in 2016.

ACHOIMRE AR THUARASCÁLACHA MAIDIR LE TIONÓISÍ/TEAGMHAIS DON BHLIAIN 2016

Is cuid tábhachtach don chóras bainistíochta sláinte é an tuairisciú maidir le tionóiscí agus teagmhais agus úsáidtear é mar uirlis chun na reimsí is féidir a fheabhsú go leanúnach a shainiú.

Rinneadh 36 tionóiscí agus teagmhais san iomlán a thuairisciú le linn 2016.

Bhí 13 theagmhas maidir le foréigean agus ionsaí a rinneadh d'fhostaithe agus iad ag déileáil le daoine den phobal chun a gcuid dualgas a chomhlíonadh. Tá roinnt bearta réamhghníomhacha déanta chun dul i ngleic leis an bhfadhb, cur i láthair ón nGarda Síochána d'fhostaithe na comhairle agus traenáil san áireamh. Oibríonn Comhairle Contae an Longfoirt go dlúth leis na Gardaí chun monatóireacht a dhéanamh ar fhoréigean agus ar ionsaí ar fhostaithe.

RÁITEAS SÁBHÁILTEACHTA/ MEASÚNACHTAÍ AR RIOSCAÍ

De réir dlí, caithfear ráiteas sábháilteachta a bheith ag gach fostóir agus ag gach Comhairle Contae agus ní mór an slí a dhéanann an Chomhairle bainistiú ar shláinte agus ar shábháilteacht a shonrú.

Tugadh ráiteas sábháilteachta Chomhairle Contae an Longfoirt cothrom le dáta le linn 2016 agus fuarthas an marc 'Plain English' ón Áisíneacht Náisiúnta Litearthachta d'Aosaigh. An aidhm atá ag 'Plain English' ná faisnéis a chur i láthair ar shlí a chabhraíonn le duine é a thuiscint an chéad uair a léann nó a chloiseann sé/sí é. Is í Comhairle Contae an Longfoirt an chéad chomhairle sa tír chun an marc 'Plain English' a fháil don Ráiteas Sábháilteachta.

Tá ceangal ann Measúnachtaí ar Rioscaí a chomhlíonadh do ghníomhachtaí oibre ar fad agus do gach foirgneamh atá ar úinéireacht ag agus/nó atá á n-oibriú ag fostaithe Chomhairle Contae an Longfoirt. Tá clár leanúnach ann le haghaidh cur chun feidhme chun measúnachtaí ar rioscaí a chríochnú, a athbhreithniú, a uasdátú agus a chur in iúl laistigh de gach rannóg de Chomhairle Contae an Longfoirt.

INIÚCHTAÍ I DTAOBH SÁBHÁILTEACHT

In 2016, lean Comhairle Contae an Longfoirt leis an gClár Iniúchta Sábháilteachta ina leagtar síos clár oibre d'iniúchtaí i dtaobh sábháilteacht atá le comhlánú ag ionaid oibre seasta agus ag ionaid oibre soghluaiste. Cuireann gach Stiúrthóireacht na hiniúchtaí i gcrích agus cuirtear tuarascáil ar fáil don Fhoireann Bhainistíochta ar bhonn ráithiúil. Cuireadh 208 n-iniúchtaí i dtaobh sábháilteacht i gcrích le linn 2016. Is

uirlis úsáideach iad na hiniúchtaí chun comhlíonadh na riachtanas Sláinte agus Sábháilteachta laistigh den eagraíocht a chinneadh. Cuireann gach rannóg aon neamhchomhlíonadh nó aon cheist a aithnítear sna hiniúchtaí i dtaobh Sábháilteacht ar Liosta Rianaithe Gníomh chun cinntiú go dtugtar aghaidh ar na gníomhaíochtaí ar fad agus go gcuireann gach rannóg críoch leo go sásúil.

INIÚCHÓIREACTH AR SHLÁINTE AGUS AR SHÁBHÁILTEACTH

In 2016, lean Comhairle Contae an Longfoirt leis an gcóras bainistíochta sláinte agus sábháilteachta a iniúchadh. Críochnaíodh 15 lá den iniúchóireacht in 2016. Is athbhreithniú neamhspleách, sistéamach agus críochnúil í iniúchóireacht ar na gnéithe ar fad den chóras bainistíochta sábháilteachta. Bhailigh iniúchóir seachtrach faisnéis chun iontaofacht agus éifeachtacht an chórais bainistíochta sábháilteachta a chinneadh. Is próiseas úsáideach é sin agus tugtar cabhair don Chomhairle Contae a cuid cuspóirí maidir le comhlíonadh dlí a bhaint amach. Déantar é sin trí chur chuige sistéamach a bhfuil smacht air a chur i ngníomh chun éifeachtacht na bainistíochta sláinte agus sábháilteachta a fheabhsú trí dhul chun cinn leanúnach.

TRAENÁIL MAIDIR LE SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACTH

Is gné lárnach é traenáil chun cultúr sábháilteachta dearfach a chur chun cinn agus chun nósanna imeachta maidir le sábháilteacht a fhorbairt sa phost. In 2016, chomhlíon fostaithe Chomhairle Contae an Longfoirt 136 spás ar chúrsaí traenála maidir le sláinte agus sábháilteacht. San áireamh sna cúrsaí traenála bhí Pas Sábháilte, Clár IOSH um Bainistiú go Sábháilte san Fhoirgníocht, CPS do Thiománaí, traenáil maidir le sábh slabhrach, Eolas maidir le hAispeist, Oiliúint ar Láimhsíú Sábháilte agus Traenáil d'Ionadaithe ar Shábháilteacht.

CUMARSÁID AGUS COMHAIRLIÚCHÁN

Úsáideann an Chomhairle na nithe seo a leanas chun dul i gcomhairle le agus chun cumarsáid a dhéanamh le fostaithe:

- Measúnachtaí ar Rioscaí agus Nósanna Imeachta Chaighdeánaigh Oibriúcháin a ullmhú;
- Tuarascálacha sábháilteachta míosúla;
- Ionadaithe ar shábháilteacht;
- Cruinnithe an Choiste Comhairleach maidir le Monatóireacht ar Shábháilteacht (i ngach rannóg);
- Cruinnithe Coiste maidir le Bainistíocht Sábháilteachta; agus Cruinnithe na Foirne Bainistíochta.

Eagraíodh Cruinnithe Choiste Comhairleach maidir le Monatóireacht ar Shábháilteacht i ngach Stiúrtóireacht ar bhonn ráithiúil. Tá Ionadaithe ar Shábháilteacht tofa, Bainisteoirí Líne agus an Oifigeach Sláinte agus Sábháilteacht ar an gCoiste agus tá an Díreachtóir mar chathaoirleach ar gach Coiste. Leis an bpróiseas seo tá seans plé a dhéanamh ar cheisteanna sábháilteachta ar leith laistigh de gach Stiúrtóireacht. Is ceanglas dlíthiúil an próiseas seo a bheith i bhfeidhm chun dul i ngleic le ceisteanna sláinte agus sábháilteachta agus chun seans a thabhairt d'ionadaithe ar shábháilteacht ceisteanna sábháilteachta a tharraingt anuas thar ceann a gcuid comhghleacaithe oibre.

Bhí cruinnithe ag an bhFoireann Bhainistíochta Sábháilteachta ceithre uair i rith na bliana chun dul i ngleic le ceisteanna a tháinig chun cinn ag na Cruinnithe Choiste Comhairleach maidir le Monatóireacht ar Shábháilteacht. Úsáidtear an cruinniú sin freisin chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh na reachtaíochta sláinte agus sábháilteachta agus chun athbhreithniú a dhéanamh ar an gClár Oibreacha Bliantúil. Úsáidtear an inlín mar uirlis cumarsáide d'ábharáocht cothrom le dáta an Chórais Bainistíochta Sábháilteachta.

Freastalaíonn an Oifigeach Sláinte agus Sábháilteachta ar chruinniú na Foirne Bainistíochta gach mí agus cuireann sé tuairisc chun dáta ar thionóiscí agus teagmhais, ar shaincheisteanna oibríochtúla agus ar fhorbairtí náisiúnta maidir le Sláinte agus Sábháilteacht.

Ullmhaíonn an Oifigeach Sláinte agus Sábháilteachta an Tuarascáil Sábháilteachta gach mí agus scaiptear é do na fostaithe ar fad. Is bealach éifeachtach é sin chun faisnéis iomchuí maidir le ceisteanna sláinte agus sábháilteachta a chur chuig na fostaithe ar fad agus cabhraítear le cultúr dearfach sláinte agus sábháilteachta a fhorbairt leis na fostaithe go léir.

CONRAITHEOIRÍ

Leanann Comhairle Contae an Longfoirt le conraitheoirí a oibríonn ar a son a mheasúnú de réir Rialachán maidir le Sábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair (Foirgníocht) 2013. Freagraíonn gach conraitheoir Ceistiúchán Sláinte agus Sábháilteachta agus déanann Comhairle Contae an Longfoirt measúnú air chun inniúlacht agus comhlíonadh na riachtanas Sláinte agus Sábháilteachta a chinneadh. Tá 320 measúnachtaí ar chonraitheoirí críochnaithe faoi láthair, bhí 40 de na conraitheoirí sin nua nó rinneadh athmeasúnú orthu in 2016.

2016 - BÁSANNA SAN IONAD OIBRE IN ÉIRINN

Maríodh 44 duine i dtimpistí a bhaineann leis an obair anuraidh. Tá Comhairle Contae an Longfoirt

fós tiomanta go hiomlán do bhainistiú a dhéanamh ar shláinte agus sábháilteacht agus leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh chun Córas Bainistíochta Sábháilteachta a fhorbairt chun cinntiú gur ionad oibre sábháilte é dá bhfostaithe ar fad agus do dhaoine den phobal.

GRADAIM SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHTA 2016

In 2016, chuir Comhairle Contae an Longfoirt iarratas isteach ar Ghradaim Náisiúnta Shábháilteacht na hÉireann.

Tá gradaim shábháilteachta eagraithe ag Eagraíocht Náisiúnta Shábháilteacht na hÉireann le 25 bliain anuas agus tá na gradaim sin an-tábhachtach do na comhlachtaí go léir in Éirinn. Chuir níos mó ná 120 comhlacht isteach ar na gradaim i mbliana, trí Chomhairle eile san áireamh. Bhí ar an gComhairle iarratas a chur isteach in 11 rannóg chun chur isteach ar na gradaim agus fianaise ar chomhlíonadh le gach de na rannóg sin a sholáthar. Bhí ceithre chatagóir de ghradaim agus cuireadh an chomhairle ar an ngearrliosta don phríomhchatagóir. Fuair an Chomhairle an Gradam don Údarás Áitiúil is Fearr agus is é sin ceann de na príomhghradam. Ní bheadh sé i gceist an gradam sin a bhuacan gan tiomantas agus rannphairtíocht na bhfostaithe ar fad.

CLÁR OIBREACHA BLIANTÚIL MAIDIR LE SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHT - 2017

Tá clár oibreacha bliantúil maidir le sláinte agus sábháilteacht i bhfeidhm don bhliain 2016. Cuirtear an tuarascáil bhliantúil seo, tionóiscí agus teagmhais, iniúchtaí FSS, torthaí na n-iniúchtaí sábháilteachta agus na n-iniúchóireachtaí, cruinnithe ar shábháilteacht, ceanglas dlíthiúil agus aon doiciméad eisithe le haghaidh cur chun feidhme go náisiúnta san áireamh leis an gclár oibreacha bliantúil.

ACHMHAINNÍ DAONNA

Tá ról straitéiseach ag an Rannóg Acmhainní Daonna i bhfostaithe agus i gcultúr san ionad oibre a bhainistiú. Dirítear obair na rannóga ar earcaíocht, ar bhainistiú, ar thraenáil agus ar thacaíocht a thabhairt d'fhostaithe. Déanann Acmhainní Daonna gach ábhar maidir le hearcaíocht agus roghnúchán, polasaithe agus nósanna imeachta eagraíochtúla, bainistiú ar thinreamh, traenáil agus forbairt fostaithe, bainistíocht feidhmíochta, agus caidreamh tionscail a láimhseáil. Tá tionchar ar leith ag cinní Bheartas an Rialtais maidir le Seirbhísí Phoiblí ar threoirphrionsabail agus ar ár chreatlach oibriúcháin don bhliain 2016.

Tá cuntas ar phríomh-bhuacphointí na ngníomhaíochtaí a ghabh an Rannóg Acmhainní Daonna de lámh in 2016 anseo thíos.

EARCAÍOCHT AGUS ROGHNÚCHÁN

Tháinig ardú suntasach ar earcaíocht in 2016 i gcomparáid le roinnt blianta anuas de bharr gur baineadh an moratóir ar sholáthar foirne san earnáil phoiblí. Tá nósanna earcaíochta agus roghnúcháin á n-oibriú ar bhealach oscailte agus cothrom, ar aon dul le caighdeáin dea-chleachtais maidir le hearcaíocht agus roghnúchán, le reachtaíocht fostaíochta agus le Ciorclán agus treorachta Roinne iomchuí.

Ceann de na príomhfhreagrachtaí atá ag an Rannóg Acmhainní Daonna ná dóthain foirne a choimeád san eagraíocht. Tá an t-ardleibhéal earcaíochta agus roghnúcháin a gabhadh de lámh léirithe sna staitisticí don bhliain 2016 agus tá siad leagtha amach anseo thíos.

FÓGRAÍOCHT AR CHOMÓRTAIS	LAETHANTA AGALLAIMH	IARRATASÓIRÍ AR TUGADH CUIREADH DÓIBH DUL FAOI AGALLAMH
37	35	292

IARRATASÓIRÍ A FREASTAL AR AGALLAMH	CEAPACHÁIN
259	39

PLEANÁIL D'FHÓRSA SAOTHAIR

Críochnaíodh Plean agus Straitéis d'Fhórsa Saothair 2016-2021 na Comhairle i Mí an Mhárta 2016 agus cuireadh é faoi bhráid na Rannóige. Ullmhaíodh an plean tar éis athbhreithniú mionsonraithe ar phríomhfhreagrachtaí agus ar phríomhfheidhmeanna. Chuir

próiseas comhchomhairleach le hOifigí Sinsearacha, le fostaithe agus a gcomhlachtaí ionadaíochta le hullmhú an phlean.

Cuirfear an Plean agus Straitéis d'Fhórsa Saothair i bhfeidhm mar phlean agus straitéis dinimiciúil agus beidh Comhairle Contae an Longfoirt in ann fabhrú agus freagairt a thabhairt ar shlí atá i gcomhréir le hAthchóiriú Sheirbhísí Phoiblí agus ar shlí a thugann aird chuí do thosaíochtaí na Comhairle mar a leagtar síos sa Phlean Corparáideach.

PÁROLLA AGUS SEIRBHÍS COMHROINNTE AOISLIÚNTAIS

Tosaíodh ar Thionscadal Údarás Áitiúil um Párolla agus Seirbhís Comhroinnte Aoisliúntais a chur i bhfeidhm ar dtús in 2013 agus cuireadh an tseirbhís comhroinnte párolla i bhfeidhm go rathúil i gComhairle Contae an Longfoirt in 2014. Bhí sé sceidealaithe go nglacfaidh an Chomhairle páirt sa seirbhís comhroinnte d'aoisliúntas sa tríú tonn den tionscadal. Tosaíodh ar chéim aoisliúntais den tionscadal a chur i bhfeidhm ag deireadh 2015 agus bunaíodh foireann tiomnaithe ó hAirgeadais agus ó hAcmhainní Daonna. An príomhghníomh a bhí ann ná obair mhionsonraithe a dhéanamh chun sonraí seirbhíse fostaithe a ullmhú agus a fhíorú agus é a aistriú don seirbhís comhroinnte aoisliúntais. Bhí na fostaithe ar fad páirteach go gníomhach chun a gcuid taifead aonair a fhíorú trí shraith de sheisiún aonair agus de sheisiún grúpa a eagraíodh roimh an aistriú go foirmeálta go MyPay i Mí Dheireadh Fómhair 2016.

UASGHRÁDÚ AR CHROÍ-LEAGAN 19

Daistrigh Comhairle Contae an Longfoirt go Croí-Leagan 19 i Mí an Mheithimh 2016. Bhí an t-aistriú sin riachtanach roimh don aistriú ón Seirbhís Comhroinnte Aoisliúntais go MyPay a chur i bhfeidhm. Chríochnaigh Acmhainní Daonna gníomh glantacháin cuimsitheach ar thairfid fostaithe roimh an t-aistriú go Croí-Leagan 19. Tá feidhmiúlachtaí agus buntáistí breise leis an leagan uasghrádaithe, cosúil le P60 ar líne, tuilleadh modúl agus ardán chun an Córas Bainistíochta Sábháilteachta a chur i bhfeidhm.

BAINISTIÚ AR FHREASTAL

Tá Comhairle Contae an Longfoirt tiomanta do thimpeallacht oibre fholláin agus tacaíochta a chruthú agus a chaomhnú d'fhostaithe agus aithnítear an tionchar atá ag asláithreachtaí ar obair na Comhairle agus ar chomhghleacaithe oibre. Dá bhri sin, tá an Chomhairle

tiomanta do bhainistiú a dhéanamh ar fheastal agus, nuair is féidir, tionchar na n-asláithreachtaí a laghdú agus a chothabháil. Lean an Chomhairle leis an bPolasaí Bainistithe Fheastail a chur i bhfeidhm. Mar bhuntaca leis an bpolasaí tá nósanna imeachta chun bainistiú a dhéanamh ar asláithreacht, i gcomhréir le forálacha reachtúla iomchuí, le scéimeanna maidir le Saoire Bhreiteachta agus le dea-chleachtas. Tá an Chomhairle ag oibriú chun sprioc leathan na Seirbhíse Poiblí a bhaint amach. Is é sin an t-am a chailítear de bharr asláithreachta a laghdú ar aon dul le hAth-chóiriú na Seirbhíse Poiblí. Déantar am agus feastal na bhfostaite a bhainistiú le CROÍ (an córas acmhainní daonna comhtháite) Leis sin is féidir le hAcmhainní Daonna tuarascálacha bainistíochta ar fheastal fostaíthe atá cothrom le dáta a chur ar fáil.

AN ACHT UM AN MBIÚRÓ NÁISIÚNTA GRINNFHIOSRÚCHÁIN (LEANAÍ AGUS DAOINE SOGHUNTA) 2012-2016

Leis an Acht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghunta) 2012-2016, a achtaíodh in 2016, soláthraítear bonn reachtaíochta do sheiceáil a dhéanamh ar dhaoine atá post a bhaineann le páistí nó le daoine soghunta á lorg acu. Tá seiceáil éigeantach faoin Acht seo.

Tá ceangal ar Chomhairle Contae an Longfoirt, mar 'Eagraíocht Chuí' le haghaidh na hAchta, cinntiú go dtéann fostaíthe a cheaptar go bhfuil baint acu le gníomhachtaí cuimsithe leis an Acht faoi Ghrinnfhiosrúchán an Gharda. Rinneadh measúnú ar na ról agus ar na gníomhachtaí a ghlac na fostaíthe mar chúram agus bunaithe ar sin, beidh ar fhostaithe i ról agus i réimsí seirbhíse ar leith dul faoi Ghrinnfhiosrúchán an Gharda. Chomh maith leis sin, in 2016 thosaigh Acmhainní Daonna an próiseas chun seiceáil chúlghabhálach a dhéanamh ar na fostaíthe ar fad atá ann cheana agus a cheaptar go bhfuil baint acu le hobair chuí de réir na ceangaltas faoin Acht.

OILIÚINT AGUS FORBAIRT FOSTAITHE

Aithníonn an Chomhairle ról lárnach na bhfostaíthe agus tá an Chomhairle tiomanta dá n-oiliúint agus dá bhforbairt. Leis an gClár Oiliúna Bliantúil bíonn seans ag fostaíthe a gcuid scileanna agus a gcuid inniúlachtaí a fhorbairt chun feabhas a chur ar sheirbhísí a sholáthar dá gcustaiméirí agus chun chur leis na cuspóirí straitéiseacha atá ag Comhairle Contae an Longfoirt. Tá sé mar aidhm ag an gclár oiliúna go dtugann na fostaíthe ar fad faoin oiliúint éigeantach riachtanach de réir ceanglas reachtacha.

Cuireadh 164 chlár oiliúna san iomlán ar fáil go 919 rannpháirtí thar 194.05 lá sna disciplíní ar fad le linn na bliana féilire 2016. San áireamh sna cúrsaí oiliúna a cuireadh ar fáil in 2016 bhí:

- Láimhsiú Sábháilte
- Oiliúnt Athnuachana ar IOSH
- Clár IOSH um Bainistiú go Sábháilte san Fhoirgníocht
- Oiliúint ar phaisinéirí a scaoileadh agus iad a ardú go sábháilte
- CPC do Thiománaí
- Rothaí scríobacha
- Oiliúint ar ionadaíoch sábháilteachta
- Oiliúint ionduchtaithe ar ráiteas sábháilteachta
- Oiliúnt Pas Shábháilte
- Comharthaíocht, Soilsiú agus Cosaint

CAIDREAMH TIONSCLAÍOCH / CAIDREAMH IDIR FOSTÓIRÍ AGUS FOSTAITHE

Is cuid lárnach de ghníomhachtaí na Rannóige Acmhainní Daonna é caidreamh tionsclaíoch agus caidreamh idir fostóirí agus fostaíthe de bharr gur áirítear réimse leathan ceisteanna le cásanna fostaíthe. Fóntar an caidreamh idir fostóir agus fostaíthe a neartú trí chaidreamh tionsclaíoch maith a chothabháil agus déantar é sin trí chaidreamh agus trí rannpháirtíocht leanúnach leis na geallsealbhóirí ar fad. In 2016, bhain na príomhréimsí de chaidreamh le Pleanáil d'Fhórsa Saothair agus d'ábhair cuimsithe faoin gComhaontú Cobhsaíochta na Seirbhíse Poiblí (2013-2018) athbhreithnithe, Comhaontú Bhóthar Lansdúin (Comhaontú Bóthar Haddington roimhe).

SCÉIM GNÍOMHACHTAITHE SAOTHAIR ÚDARÁS ÁITIÚIL (GATEWAY)

Is é Gateway an Scéim Náisiúnta a tugadh isteach cúpla bliain ó shin mar scéim shocrúcháin oibre de chuid na Comhairle Contae agus na Comhairle Cathrach. An aidhm a bhí leis ná deiseanna fostaíochta gearrthréimhseacha a sholáthar do dhaoine dífhostaithe. Déanann Acmhainní Daonna cur i bhfeidhm na Scéime Gateway a bhainistiú thar ceann Comhairle Contae an Longfoirt. In 2016 bhí 7 iarrthóir san iomlán fostaíthe ar an scéim seo ag Comhairle Contae an Longfoirt agus lean an Chomhairle le páirtíocht sa tionscadal Gateway a chur chun cinn.

DUL AR AGHAIDH

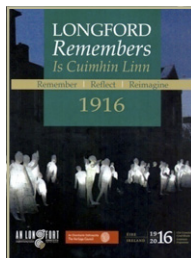
Ag dul ar aghaidh, leanfaidh an Rannóg Acmhainní Daonna ag diriú ar an gclár oibre oibríochta agus ar thionscnaimh chun cur go dearfach leis na spriocanna agus na cuspóirí a aithnítear i bPlean Corparáideach na Comhairle a bhaint amach.

SEIRBHÍS LEABHARLAINNE, OIDHREACHTA AGUS CARTLAINNE

CONTAE AN LONGFOIRT AGUS ÉIRÍ AMACH NA CÁSCA 1916

Bhí bliain eachtrúil agus stairiúil ag Seirbhís Cartlainne agus Oidhreachta Chomhairle Contae an Longfoirt in 2016. Stiúir an roinn seo, thar ceann an údarais áitiúil, Clár Chothram Céad Bliain 1916 Chomhairle Contae an Longfoirt, clár a bhí an-uailmhianach agus an-speisialta agus a chuimsigh níos mó ná cúig imeacht is ochtó ar fud na tíre. Bhí an t-ardleibhéal rannpháirtíochta ó gach cuid den chontae agus i measc gach aoisghrúpa, chomh maith leis an réimse leathan imeachtaí a eagraíodh an-tábhachtach i rath na bliana. I measc na n-imeachtaí sin bhí gairdíní cuimhneacháin, drámaíocht, ceol, athachtú, léachtaí, paráidí srl, agus mar chroílár ag na himeachtaí sin bhí rannpháirtíocht na bpáistí agus na ndaoine óga. Bhí ócáid speisialta dúnta ann in Áras an Chontae ar 16 Nollaig le bailchríoch a chur ar an mbliain. Tugadh cuireadh do gach grúpa pobail a thóg páirt sa bhliain agus bhronn an tAire Michael Ring agus an Cathaoirleach Cllr Mick Cahill scrolla, leabhar agus DVD 'Cuimhníonn Longfort 1916' orthu. Is taifead stairiúil buan den bhliain é an leabhar agus an DVD agus tá focal ar leith tuillte don Charlannaí Martin Morris as an obair a rinne sé chun fir agus mná ó Longfort a bhí baint ar bith acu san éirí amach a aithint agus taighde a dhéanamh orthu. Ní mór Mairéad Ní Chonghaile a lua freisin as an obair a rinne sí chun cinntiú go mbeadh cuimhneachán ar fhir agus ar mhná Chontae Longfort a ghlac páirt sa Chéad Chogadh Domhanda, agus go háirithe ar an dá shaighdiúir is tríocha a fuair bás ag Cath an Somme agus go mbeadh sé sin ar an suíomh gréasáin www.longfordatwarie.

SEIRBHÍS LEABHARLAINNE CHONTAE AN LONGFOIRT

Tá 6 leabharlann bhraínse sa Chontae: An Longfort, Meathas Troim, Droim Lis, Baile Átha Liag, Baile Uí Mhatháin agus Gránard. Feidhmíonn An Longfort, Baile Uí Mhatháin agus Gránard ar bhonn lánaimseartha. Bhí an líon cuairt is airde riamh ar na leabharlanna bhraínse i mbliana. Taifeadadh níos mó 20,000 cuairt ar an ngréasán brainse. Léiríonn sé seo go bhfuil aithne ar an seirbhís mar acmhainn rithábhachtach don phobal agus aithnítear ár bhfís go mbeidh an tseirbhís mar áit fháilteach do gach uile.

I mbliana bhí roinnt forbairt thábhachtach don seirbhís leabharlainne go náisiúnta agus go háitiúil -

- Tugadh ballraíocht leabharlainne saor in aisce isteach do ghach duine sa tír.
- An bhogadh i dtreo catalóg leabharlainne náisiúnta amháin ar líne agus stoc de na 333

leabharlann bhraínse ar fad trasna na tíre air.

- Ó luath 2017 ar aghaidh beidh custaiméirí na seirbhíse leabharlainne i Longfort in ann, tríd a leabharlann bhraínse áitiúil, iarr ar aon earra is mian leo ó aon áit sa tír.
- Is féidir le custaiméirí na seirbhíse leabharlainne i Longfort a bheith ina mball d'aon leabharlann sa tír trí úsáid a bhaint as a gcárta ballraíochta don leabharlann áitiúil mar aitheantas.

CLÁR NA LEABHARLAINNE BHRÁINSE

Is áiteanna luachmhara don phobal iad na leabharlanna bhraínse. Tá fáil ag gach duine orthu agus tá méadú ag teacht orthu mar mhol pobail do réimse leathan imeachtaí pobail, mar shampla cruinnithe pobail, léitheoireachtaí, léachtaí, seoltaí leabhair, taispeántais srl. Tá clár leanúnach de chúrsaí eagraithe i rith na bliana chomh maith, san áireamh, Cúrsa Tosaigh Ríomhaireachta, cúrsaí cómhra sa Spáinnis agus sa Ghaeilge, ranganna Béarla bunúsacha, Scribhneoireacht Chruthaitheach, Tuiscint don Cheol, Ranganna Ealaíne, Clubanna Leabhar agus Grúpaí Cniotála agus Fuála. Tá páirtneireachtaí tábhachtacha fós á bhforbairt ag an seirbhís leabharlainne le soláthraí seirbhíse

reactúla agus pobail eile agus le gníomhaireachtaí sa Chontae, le Nasc Mhná an Longfoirt, Comhairle na nDaoine Breacaosta, Bord Oideachais agus Oiliúna an Longfoirt agus na hIarmhí, Cumann an Longfoirt um Shláinte Mheabhrach, FSS, agus go leor grúpaí pobail san áireamh.

Eagraítear clár imeachtaí leanúnach do dhaoine fásta agus do pháistí gach bliain agus tugtar tacaíocht d'fhorbairt an léitheora, do litearthacht agus d'fhoghlaim. Eagraíodh níos mó ná 200 imeacht i leabharlanna bhraínse trasna na tíre i gcaitheamh na bliana. Déantar na himeachtaí a chur chun cinn ar shuíomh gréasáin na leabharlainne, ar na meáin shóisialta, sna nuachtáin áitiúla agus ar an raidió áitiúil. I measc na n-imeachtaí is rathúla in 2016 bhí:

Féile na Bealtaine

Féile do dhaoine breacaosta i Mí na Bealtaine a thóg níos mó ná 500 duine páirt i réimse leathan imeachtaí eagraithe ag an Leabharlann i gcomhpháirtíocht le Líonra Daoine Breacaosta an Longfoirt, Gardai Longfoirt agus Bord Oideachais agus Oiliúna an Longfoirt agus na hIarmhí.

An 'Buzz' Léitheoireacht Samhraidh

Tionscnaíocht atá i bhfeidhm go náisiúnta chun páistí a spreagadh sult a bhaint as an léitheoireacht le linn laethanta saoire an tsamhraidh, ní hamháin don staidéar ach mar chaitheamh aimsire freisin. Léigh na páistí a thóg páirt sa chlár, iad ó gach cuid den Chontae, níos mó ná 2,000 leabhar agus eagraíodh searmanas bronnta ag deireadh na laethanta saoire chun a gcuid gaiscí a cheiliúradh. Bhronn imreoirí ó Fhoireann CLG Peil na mBan an Longfoirt, a bhuaigh Croabh na hÉireann, na duaiseanna agus labhair siad faoina suim sa léitheoireacht.

Féile Bhliantúil Leabhar Páistí

Bhí an fhéile ar siúl i Mí Dheireadh Fómhair agus an sprioc a bhí ann ná grá don léitheoireacht a chothú i bpáistí agus i ndaoine óga. Bhí cuairteanna ó scríbhneoirí, seanchas agus scríbhneoireacht chruthaitheach.

Seachtain na hOidhreacht

Bhí Seachtain na hOidhreacht mar phríomhimeacht i bhféilire na Seirbhíse Leabharlainne, Oidhreacht agus Cartlainne i mbliana. Bhí béim mhór ar Chothram Chéad Bliain 1916 agus eagraíodh imeachtaí sna leabharlanna bhrainte ar fad. D'eagair cumann ceol nua, Cumann Ceol Chonmaicne, imeacht i Leabharlann Ghránaird chun saothar fhidiléir cáiliúil ó thuaidh an Longfoirt, "Thomas Blind Kiernan" a cheiliúradh.

Oíche Chultúir

a rinneadh ceiliúradh ar Oíche Chultúir den chéad uair i mbliana i Gránard agus bhí bailiú mór de cheoltóirí óga ó ngrúpaí Comhaltas trasna na tíre ag casadh go lucht féachana i Leabharlann Ghránaird agus bhain an-sásamh as an seó. Eagraíodh an oíche i gcomhpháirtíocht le Foras na Gaeilge.

CLÁR CAIPITIÚIL

Tionscadal Leabharlann Poiblí Mheathas Troim

I Mí Feabhra, d'fhógair an tAire Alan Ó Ceallaigh deontas €1.25 milliún le haghaidh Leabharlann Poiblí

nua i Meathas Troim. Tugadh an tionscadal go dtí céim na tairisceana do cheapachán foirne deartha faoi stiúir ailtire chun an tionscadal a bhainistiú. Fuarthas ceithre tairiscint agus bhí an tairiscint tosaíochta a roghnaigh an coiste meastóireachta ó haitirí Thulach Mhór, Kenny Lyons & Comhpháirtithe, ailtirí a phlean an leabharlann nua i dTulach Mhór le déanaí. Tá costas €2.7 milliún ar an tionscadal agus tá cás láidir seolta don Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil le haghaidh maoiniú breise bunaithe ar na nithe seo a leanas; is tionscadal comhpháirtíochta é leis an gCumann Forbartha Áitiúil; is seirbhís riachtanach é seo bunaithe ar shainriachtanais an phobail seo; tá an tionscadal beagnach réidh le tosnú a dhéanamh air agus is féidir dul ar aghaidh go tapa bunaithe ar thógáil rathúil na leabharlann i Meathas Troim agus i nGránard.

Leabharlanna Oscailte

Is tionscnaíocht í seo a sheol an tAire Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil i Meitheamh na bliana seo agus cuireadh maoiniú ón Rialtais ar fáil le haghaidh treoirhionscadal a bhunú i ngach contae. Leis an tionscnaíocht seo aithnítear cé chomh luachmhar is atá na leabharlanna mar áiteanna tábhachtacha poiblí ina bhfuil príomhaiseanna cosúil le leabhair, ríomhairí, leathanbhanda, Wi-Fi, cóipeáil agus priontáil, spásanna do chruinnithe srl. agus aithnítear freisin nach féidir le daoine áirithe, de bharr ceanglatais eile, obair, coláiste srl., teacht ar na háiseanna seo taobh istigh d'uaireanta oscailte normálta. Tá treoirhionscadal eagraithe in Uíbh Fhailí agus i Sligeach cheana agus tá an-tóir ag custaiméirí ar an seirbhís Ní chiallaíonn sé go mbeidh laghdú i líon na n-uaireanta oscailte a bhfuil foireann ar fáil ann mar beidh cabhair ón ár bhfoireann an-oilte fós ag teastáil.

Tá Baile Uí Mhatháin roghnaithe mar threoirhionscadal don chontae seo agus ansin, nuair atá an córas i bhfeidhm go hiomlán, beidh custaiméirí in ann teacht air ó 8r.n. go 10i.n., gach lá. Faoin tionscnaíocht seo is féidir le daoine fásta clárú do bhallaíocht agus trí chárta leabharlainne a bhfuil barrachód air agus uimhir pearsanta PIN a úsáid beidh siad in ann teacht ar áiseanna na leabharlainne aon uair taobh istigh de 8r.n. agus 10i.n. gach lá. Beidh córas slándála láidir i bhfeidhm, déanfaidh comhlacht slándála monatóireacht fad is atá an leabharlann ar oscailt agus má bhriseann aon duine na rialacha déanfar cúlghairm ar a b(h)allraíocht. Déanfar athbhreithniú ar an treoirhionscadal ar bhonn leanúnach agus ullmhófar tuarascáil tar éis an gcéad sé mhí. Níl aon caibidlí leanúnacha ar siúl faoi láthair idir an Lucht Bainistíochta agus an Ceardchumann agus ní féidir an tseirbhís seo a sheoladh don phobal go dtí go mbeidh na caibidlí críochnaithe.

SEIRBHÍSÍ COMHROINNTE

Tá Togra na Roinne Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil, mar chuid den Chlár um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, chun seirbhísí leabharlainne ó roinnt údarás

áitiúil beag, An Longfort agus An Iarmhí san áireamh, a chumasc. Cuireadh siar é san fhormaid ina bhfuil sé faoi láthair. Tá cainteanna ar siúl anois ag an CCMA maidir le togra eile chun níos mó comhar agus níos mó comhoibriú a thabhairt isteach.

FOIREANN

Leanamar i mbliana leis an tacaíocht do dhaoine ag lorg socrúchán oibre mar chuid dá staidéar nó mar chuid de chúrsaí oiliúna fillte ar an obair agus, go háirithe leis an tacaíocht dár gcuid comhoibriú le Seirbhís Naomh Críostóir agus leis an gclár cóitseála poist TASC do dhaoine faoi mhíchumas. Tá ceathrar ón leabharlann ar an gclár Gateway, le triúr acu a chríochnaigh a socrúcháin faoi dheireadh na bliana. Tá beag dul chun cinn déanta maidir leis an bPlean d'Fhórsa Saothair na Leabharlainne. Bheadh struchtúr foirne níos fearr ag an seirbhís faoin bplean ach anois, agus an lánchosc ar earcaíocht bainte, tá dóchas ann go mbeidh dul chun cinn.

Ba mhaith liom comhoibriú, solúbthacht agus tacaíocht na foirne sna leabharlanna bhrainse ar fad a admháil, as ucht cinntiú gur fhan na hionaid seirbhíse ar fad ar oscailt i rith na bliana, cé go raibh ganntanas lucht saothair ann.

STRAITÉIS AOISBHÁ CHONTAE AN LONGFOIRT

Is stiúrtóir é Leabharlannaí an Chontae ar chur i bhfeidhm Straitéise Aoisbhá Chontae an Longfoirt agus oibríonn sé i gcomhpháirt le ranna eile den Údarás Aitiúil, le Tithíocht, Pleanáil, Comhshaol, Pobal agus Fiontraíocht srl. san áireamh agus freisin le gníomhaireachtaí tábhachtacha eile, cosúil le FSS, an Garda Síochána, Eolas do Shaoránaigh, Líonra Daoine Breacaosta an Longfoirt. I measc na príomhéachtaí i mbliana bhí -

Bhí lá eolais an-rathúil ann agus bunaíodh Comhairle na Dhaoine Breacaosta an Longfoirt ar an 18 Bealtaine in Óstán Arm Longfoirt. Ghlac daoine scortha agus níos mó ná 130 duine a tháinig ó Chlubanna Seandaoine Gníomhacha, ó ionadaí acmhainní, ó thithe altranais agus ó Naomh Críostóir páirt ghníomhach san imeacht. D'eagair Comhairle Contae an Longfoirt an imeacht agus i measc na dtaispeántóirí agus na gcainteoirí a bhí ann ar an lá bhí Aoisbhá Éireann, Garda Síochána

an Longfoirt, Iompar Tuaithe an Longfoirt agus na hIarmhí, Comhairle Contae an Longfoirt, Líonraí Rannpháirtíochta Pobail, Eolas do Shaoránaigh an Longfoirt agus Acmhainní Phobal an Longfoirt Teo. Beidh gach a fhreastal ar an ócáid ar Chomhairle na nDaoine Breacaosta.

Bhí an chéad Chomhairle na nDaoine Breacaosta tofa i Mí na Nollag. Beidh siad mar ghuth láidir do dhaoine breacaosta agus beidh siad mar stiúrtóirí ar Straitéis Aoisbhá an Longfoirt a sholáthar i comhpháirtíocht leis an gComhaontas Aoisbhá.

Eagraíonn Aoisbhá Éireann Gradaim Aitheantais agus Éachtaí Aoisbhá chun aitheantas a thabhairt don obair atá á dhéanamh chun tír níos aoisbháúla a chruthú in Éirinn. Bhí Garda Pobail an Longfoirt ar an ngearrliosta do ghradam speisialta iompair le haghaidh a tionscadal Bus Pobal agus bronnadh an gradam orthu ag searmanas i mBaile Átha Cliath ar an Máirt, 24 Bealtaine.

Seoladh Treoirchlár Ambasadóirí um Choireacht a Chosc i Mí Mheán Fómhair agus fuair na 26 oibríthe deonacha a chláraigh don chlár traenáil ó na Gardaí Pobail.

Bronnadh stádas Gnólacht Aoisbhá ar dhá ghnólacht déag i mBaile an Longfoirt mar chuid den tionscnamh chun an chéad bhaile gnó aoisbhá sa chontae a chruthú i mBaile an Longfoirt.

NASCADH BAILTE

An clár nascadh bailte idir Bhaile an Longfoirt agus Noyal Chatillon sur Seiche Brittany na Fraince, a ceiliúradh a naoú mbliain déag in 2016, chur siad fáilte roimh thoscaireacht bheag faoi stiúir an Méara Gilles de BelAir go Longfort chun páirt a ghlacadh i ndeireadh seachtaine Comórtha speisialta 1916 agus in oscailt oifigiúil Ghairdín Cuimhneacháin an Longfoirt ar 23 Aibreán.

Ghlac an Comhairleoir Ron Schmitt, ionadaí ó nascbhaile an Longfoirt sna Stáit Aontaithe Mheiriceá, Sparks Nevada, páirt i gclár an deireadh seachtaine. Tugann an t-údarás áitiúil tacaíocht do chlár nascadh bailte i mBaile Uí Mhatháin agus i mBéal Átha na Muc.

TUARASCÁIL SEIRBHÍSE CARTLAINNE CHONTAE AN LONGFOIRT 2016

Bhí bliain an-gnóthach agus an-táirgiúil ag Seirbhís Cartlainne an Chontae in 2016. Chomh maith le tascanna leanúnacha, ag fónamh don phobal agus d'fhoireann na comhairle san áireamh, bhí baint ag an Cartlainne i gcomóradh céad bliain Éirí Amach na Cásca 1916.

Cartlann a Fuarthas

- Cuireadh na bailiúcháin seo i dtaisce:
- Cóipeanna de naoi ghrianghraf de radhairc áitiúla, luath san 20ú haois.
- Cóip de dhiálann Mhicheál Ó Maolalaidh (1848-1932) ó Bhéal Átha na Lao, a chuaigh ar imirce go dtí na na Stáit Aontaithe chomh maith le nótaí ar a theaghlach.
- Sé leabhar ciondála ó cheantar Ghránaird.
- Naoi chárta poist déag, cúig le radhairc ón gCéad Chogadh Domhanda.
- Torthaí ar scrúduithe reiligiúnacha, Deoise Ardach agus Chluain Mhic Nóis, 1936-66 (roinnt botún).
- Bás na Mná Sí (Death of the Banshee) [DVD]
- Taifid ar dhá chlár a craoladh ar Shannon-side FM (faoi Ard-Eaglais Mel agus faoi Albert Reynolds).
- Leabhrán agus ainmneacha na 206 fhear ó Chontae an Longfoirt a fuair bás sa Chéad Chogadh Domhanda ann.

Bainistíocht Taifead

Thug an Cartlannaí breithmheas ar thaifid Chomhairle Baile an Longfoirt agus d'aithin sé an-chuid le scriosadh.

Bhí roinnt obair déanta i ranna, Acmhainní Daonna agus Mótarcháin san áireamh.

Comóradh Céad Bliain Éirí Amach na Cásca 1916 - Éire 2016

Mar bhall de Chumann 1916 na hÉireann i gContae an Longfoirt, chuir an Cartlannaí le clár imeachtaí a pleanáil agus a sholáthar chun Éirí Amach na Cásca agus an pháirt a ghlac fir an Longfoirt sa Chéad Chogadh Domhanda a chomóradh. Seo na tionscadaíil agus na himeachtaí ar leith:

- Caint maidir le 'Mná an Longfoirt in Éirí Amach na Cásca' do dhaltaí sraithe sinsearacha a dhéanann staideár ar an stair i Meán Scoil Mhuire, an Longford, ar 24 Mí Feabhra.
- Agallamh, mar fhoínse cartlainne, le Margot Gearty (née Kiernan) i nGránard ar 4 Márta.
- Ábhar ullmhaithe leis an Oifigeach Oidhreacht do 'Thuras Siúil Éirí Amach na Cásca 1916 an Longfoirt', tionscadal a ghlac Coiste Turasóireachta Chontae an Longfoirt mar chúram. Seoladh an léarscáil ar 22 Aibreán.
- Ábhar ullmhaithe ar Éirí Amach na Cásca 1916 agus ar na ndaoine ó Longfort a ghlac páirt ann don shuíomh gréasáin www.longfordatwar.ie.
- Taispeántas leis an teideal 'Cuimhníonn An Longfort 1916' ullmhaithe, agus a osclaíodh

é ar 23 Aibreán, i rith an deireadh seachtaine comórtha i mBaile an Longfoirt. Thug an Cartlannaí cabhair le himeachtaí eile don deireadh seachtaine.

- Doibrigh sé leis an Oifigeach Oidhreacht chun eolas ar fhir an Longfoirt a fuair bás i gCath an Somme a ullmhú, agus thug sé cabhair le plaic dóibh a eagrú, nochtadh é i nGairdín Cuimhneacháin Bhaile an Longfoirt ar 1 Iúil.
- An taispeántas 'Cuimhníonn An Longfort 1916', a osclaíodh i Leabharlann Bhéal Átha Liag ar 19 Lúnasa.
- Labhair sé ag nochtadh cuimhneacháin ar an gCéad Chogadh Domhanda in An Léana Mór ar 28 Lúnasa.
- Doibrigh sé leis an Oifigeach Oidhreacht chun liosta na ndaoine ó Longfort a fuair bás sa Chéad Chogadh Domhanda a ullmhú le haghaidh plaice a cuireadh ar an gcuimhneachán cogaidh, Cearnóg an Mhargaidh, agus a nochtadh ar 13 Samhain.
- Labhair sé ag nochtadh suíocháin cuimhneacháin i mBéal Átha na Lao
- Scríobh sé an téacs don leabhar Cuimhníonn An Longfort 1916, san áireamh beathaisnéisí na bhfear agus na mban, cúig déag dóibh, as an áit a ghlac páirt san Éirí Amach. Seoladh an leabhar ar 16 Nollaig.

Tionscadal Taifeadta Reilige

Ag cruinniú an Choiste um Beartais Straitéiseacha maidir le hInfreastruchtúr agus Comhshaol ar 13 Bealtaine, rinne an Cartlannaí cur i láthair ar an bhféidearthacht le tionscadal taifeadta reilige a bhunú sa chontae.

Gníomhaíochtaí For-rochtana agus Oideachasúla

Eagraíodh na himeachtaí seo:

- Caint leis an teideal 'Blaiseadh ar Chartlann' do ranganna céad bhliana i bPobalscoil na Maighne.
- Chuaigh dhá rang céad bhliana ó Choláiste Theampall Mhichíl ar cuairt treoraithe go Staidéar Áitiúil agus Cartlann, Ceanncheathrú Leabharlainne, ar 12 Feabhra.
- Éascaíodh céad chruinniú chumainn nua, Cumann Ceoil Chonmhaicne, ar 1 Meitheamh. Tá sprioc ag an gcumann bailiúchán cheol fíde an tAthar John Quinn SP, ó Ghort Leitreach, a chaomhnú agus a chur chun cinn.
- Caint leis an teideal 'Ag Déanamh Taighde ar do Chraobh Ghinealaigh' le haghaidh Seachtaine an Aosaithe Dhearfaigh, Ceanncheathrú na Leabharlainne, ar 27 Meán Fómhair.

- Caint leis an teideal 'Acmhainní do staidéar áitiúil' d'fhoireann Scoil Náisiúnta Naomh Treasa, Cill Eo, 11 Deireadh Fómhair.
- Caint leis an teideal 'Stair Áitiúil an Longfoirt' do Chumann na mBall Foirne ar Scor, Ollscoil Mhá Nuad, Ceanncheathrú na Leabharlainne, 28 Samhain.
- Caint leis an teideal 'Blaiseadh ar Chartlann' do ranganna céad bhliana i bPobalscoil na Maighne ar 12 Nollaig.

Ballraíocht Coiste

Bhí an Cartlannaí mar bhall de Choiste Dhún Uí Chongaile. Cuireadh deireadh leis an gcoiste i Mí na Samhna in oirchil bhunú an Ghrúpa URBACT Áitiúil nua.

Ghlac an Cartlannaí ballraíocht de Choiste Cuimhneacháin an Chéad Chogaidh Dhomhanda i bParóiste Charraig Éamainn, a bunaíodh i Mí na Samhna chun imeachtaí in 2017 a phleanáil.

OIFIG OIDHREACTHA AN LONGFOIRT

In 2016, i gContae an Longfoirt leanadh leis an gclár oibreacha chun aidhmeanna Oifige Oidhreachta Chontae an Longfoirt a chur chun cinn agus ár n-eolas faoi stoc oidhreachta an Longfoirt agus na bagairtí dá fhadmharthain a d'fhéadfadh bheith ann, agus ár bhfeasacht orthu a mhéadú. Ina measc -

Tionscadal Taighde Chlaí na Muiche Duibhe - An Tríú Céim

In 2014, d'oibrigh Oifig Oidhreachta Chontae an Longfoirt leis na hOifigí Oidhreachta i Muineachán, i gCabhán agus i Ros Comáin chun an chéad chéim de thionscadal taighe agus forbartha ilphasach a fhorbairt. Leanadh leis sin in 2015 agus in 2016, agus foilsíodh na torthaí ar líne ar an suíomh gréasáin black-pigsdyke.ie. I Mí Feabhra 2016 thosaigh Seandálaíocht Chill Chainnigh ar thochailt seandálaíochta i mbaile fearainn, Tromraigh, taobh thuaidh de Ghránard. Bhí torthaí iontacha ón tochailt. Bhí imlíne soiléir den chréfort le feiceáil agus aimsíodh gualach líniúchta ó phailis. Bhíodas in ann dátú radacarbóin a dhéanamh ar an bpailis agus fuarthas amach gur ón Iarannaois a tháinig sé. Léirigh sé sin go raibh na créfort ón dáta sin nó ó níos faide siar. Táimid ag fanacht ar thorthaí ó tástáil bhreise mar chabhair chun dáta an chréfort a bheachtú. Is ón Comhairle Oidhreachta, faoin Scéim um Phlean Oidhreachta Contae, a tháinig an maoiniú don tionscadal seo.

Tionscadal Chomhpháirteach ar an Táin Bó Cuailgne

D'oibrigh Oifigí Oidhreachta an Longfoirt agus Ros Comáin le chéile in 2016 chun aird a tharraingt ar láithreach réalta an fhinscéil, An Táin Bó Cuailgne i dtírdhreach an dá chontae. D'eagair Dr Paul Gosling ceardlanna poiblí sa Longfort i Mí an Mhárta 2016 agus arís i rith Seachtaine na hOidhreachta, agus é ag iarraidh aon fhuilleach de bhealach na Tána atá fágtha i mbéaloideas áitiúil a aithint. Ón obair sin chuir sé Forlíonadh Oidhreachta do Sheandálaíocht na hÉireann ar fáil faoin Táin Bó Cuailgne i Ros Comáin agus sa Longfort. Glacadh go maith leis i measc an phobail. Is ón Comhairle Oidhreachta, faoin Scéim um Phlean Oidhreachta Contae, a tháinig an maoiniú don tionscadal seo.

Chomh maith leis sin, d'oibrigh an Oifig Oidhreachta agus an Oifig Turasoireachta le Dr Gosling agus Mórshiúil na Tána chun an mórshiúil tríd an Longfort a fhorbairt. Ag an deireadh ghlac scoileanna ón gceantar páirt i bparáid mhór i nGránardh

Comóradh An Longfoirt agus an Cogadh Mór 1914-2014: Cath an Somme

Is clár ceithre bhliana é Comóradh An Longfoirt agus an Cogadh Mór chun An Chéad Chogadh Domhanda agus an tionchar a bhí ar Chontae an Longfoirt a chomóradh. Tá bunachar sonraí ar líne de shaighdiúirí ón gCéad Chogadh Domhanda lárnach sa chlár. Tá sé foilsithe ar an suíomh www.longfordatwar.ie, maoinithe ag an Scéim um Phlean Oidhreachta Contae. In 2016 bhí an béim ar chomóradh céad bliain Chath an Somme, cath ina bhfuair aon fhear is tríocha ón Longfort a saoil. Eagraíodh taispeántas ar an gcath, chomh maith le lá comóraidh chun céad bhliain den lá ar thosaigh an chogadh, an 1 Iúil a chuimhniú. Tháinig daoine muinteartha na saighdiúirí ón Longfort a throid sa chath ó gach cuid den tír agus chonaic siad plaic chomórtha a nochtadh i nGáirdín Cuimhneacháin nua an Longfoirt. Chuir an Oifig Oidhreachta leis an searmanas do Dhomhnach Cuimhneacháin ar 9 Samhain. Nochtadh plaic ar chros cuimhneacháin an Chogaidh Mhoir, bhí ainmneacha na ndaoine go léir ón Longfort, a bhfuil eolas orthu, a cailleadh mar thoradh ar an gCéad Chogadh Domhanda.

Is ón Comhairle Oidhreachta, faoin Scéim um Phlean Oidhreachta Contae, a tháinig an maoiniú don tionscadal seo.

Tionscadal Feasachta Bithéagsúlachta 2016 - Speicis Ionracha agus Pailneoirí

An aidhm a bhí leis an tionscadal ná aird a tharraingt ar dhá eilimint de bhithéagsúlacht: speicis ionracha agus pailneoirí, (go háirithe Gliúneach Bhiorach). Cé gur cosúil go bhfuil siad an-éagsúil tá tábhacht speisialta acu don chontae agus is cáis imní agus spéise iad don phobal anseo. Ar mhaithe le Feasacht ar Phailneoirí, d'oibrigh an tionscadal díreach le Cumann Bheacairí an Longfoirt, grúpa a bhfuil sraith cainteanna forbartha acu do scoileanna agus do pháistí, agus caint eile do dhaoine fásta agus go háirithe, do ghrúpaí na mBailte Slachtmhara. Ar mhaithe le Feasacht ar na Speicis Ionracha, glacadh dhá eilimint mar chúram. An chéad eilimint ná uasghrádú a dhéanamh ar an aip fóin chliste, Ionracha na hÉireann, chun cinntiú go mbeidh sé in ann feidhmiú gan stró ar gléasanna agus ar chórais oibriúcháin nua. Don dara eilimint, diríodh ar oiliúint d'fhoireann an údaráis áitiúil agus d'oibríthe RSS ar an nGliúneach Bhiorach, agus leanfar leis sin in 2017. Is ón Comhairle Oidhreachta, faoin Scéim um Phlean Oidhreachta Contae, a tháinig an maoiniú don tionscadal seo.

Éire 2016 - An Longfort

D'oibrigh an Oifig Oidhreachta mar chuid den fhoireann Éire 2016 sa Longfort chun cuspóirí agus imeachtaí na bliana a chur ar fáil agus thug an Oifig cabhair do ghrúpaí poiblí agus d'eagraíochtaí oidhreachta sa Longfort a n-imeachtaí féin a chur ar fáil.

Deontais Chaomhantais

Thug an Oifig Oidhreachta dhá dheontas caomhantais thar ceann na Roinne Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta, An Roinn Ealaíon, Oidhreachta, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta a bhí air níos déanaí. Scéim amháin ná an Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreachtaí Thógtha 2016, agus faoi sin tugadh tacaíocht do dheisiú a dhéanamh ar shé struchtúr sa chontae. An scéim eile ná An Ciste um Struchtúir i mBaol 2016, agus tugadh deontas do dheisiúchán práinneach ar dhíon fhoirgnimh amháin.

Thug an Oifig Oidhreachta tacaíocht freisin do dheontais ón gComhairle Oidhreachta a chur i bhfeidhm sa chontae, ina measc, deontas deisiúcháin i leith díon tuí, tuarascáil chaomhantais do Shean Teach an Reachtaire i Meathas Troim agus taighde ar fhorbairt na Páirce Fiántais Bhogach na Sionainne Lár.

Seachtain na hOidhreachta 2016

Bhí an Seachtain na hOidhreachta Náisiúnta is rathúla agus is taitneamhaí go dtí seo i gContae an Longfoirt i mbliana. Bhí réimse leathan imeachtaí, le taispeántais, siúlóidí, cainteanna, agus laethanta teaghlaigh trasna an chontae san áireamh. An téama a bhí ann ná 100 Bliain D'Oidhreachta agus súil siar ar eachtraí 1916 an t-ábhar a bhí ag go leor de na himeachtaí, ina measc an phríomhthaispeántas i Leabharlann an Longfoirt ar An Longfort agus Cath an Somme, caint ceoil faoi Phádraic Colum ina diríodh ar a dhianniarrachtaí réabhlóideacha, agus Turas Lae Siar sna Blianta in Ardach Cruthaitheach. Tá gá tagairt do chomhdháil Chumann Seanchais Chontae an Longfoirt ar Éirí Amach na Cásca agus don taispeántas ón Eagraíocht Chomóradh Óglaigh na hÉireann a bhí ann ar feadh lá amháin mar chuid de Dheireadh Seachtaine Oidhreachta Bhaile Uí Mhatháin. Eagraíodh dhá imeachta teaghlaigh ar an gcomhshaoil ag Conair na Coirre Léithe agus i mBaile Uí Mhatháin ar an 28 Lúnasa, chun suim i nadúr a mhuscailt i bpáistí agus i ndaoine fásta. Chomh maith leis sin, eagraíodh Scoil Samhraidh Comhshaoil Loch Rí i bpáirtíocht le Seachtain na hOidhreachta den chéad uair.

FEASACHT OIDHREACHTA EILE

Thug an Oifig Oidhreachta faoin na nithe seo le haghaidh feasacht ar oidhreacht i gContae an Longfoirt a chur chun cinn:

Treoir agus comhairle ar cheisteanna oidhreachta a chur ar fáil d'fhostaithe agus do rannóga an Údaráis Áitiúil.

Tacaíocht agus comhairle a chur ar fáil do dhaoine príobháideacha, do ghrupaí oidhreachta áitiúil agus do ghrupaí pobail maidir le cúram agus caomhantais a n-oidhreachta.

Tacaíocht a chur ar fáil go leanúnach don Roinn Pleanála agus d'uinéirí agus d'aititheoirí foirgneamh stairiúil agus struchtúr atá faoi chosaint, agus measúnú a dhéanamh ar na hiarratais pleanála ábhartha.

Na cuntais ar na Meáin Shóisialta a bhainistiú chun oidhreacht an Longfoirt a chur chun cinn agus a chur ar aghaidh, san áireamh, forbairt ar chomhchuntas Twitter leis an Oifig Cartlainne.

Is eagrú comhpháirtíochta é Clár an Oifigigh Oidhreachta idir An Chomhairle Oidhreachta agus Comhairle Contae an Longfoirt.

TUARASCÁIL STAITISTIÚIL LEABHARLAINNE CONTAE AN LONGFORT 2016

Clárúcháin leabharlainne 2016

BRAINSE	DAOINE FÁSTA	PÁISTE	DALTA DARA LEIBHÉAL	DALTA TRÍÚ LEIBHÉAL	OTHER	TOTAL
Baile Uí Mhatháin	EILE	IOMLÁN	164	56	22	1,353
Droim Lis	84	194	14	8	8	308
Meathas Troim	102	126	20	9	3	260
Gránard	443	365	135	47	24	1,014
Béal Átha Liag	329	218	56	24	14	641
An Longfort	2,705	1,442	536	398	68	5,131
Iomlán (2016)	4,219	2,882	925	542	139	8,707
Iomlán (2015)	2,685	3,804	1,112	1,035	86	8,389

Líon Leabhar/Earraí Eisithe

BRAINSE	2016	2015	2014
Baile Uí Mhatháin	20,270	20,129	24,683
Droim Lis	5,921	5,371	5,580
Meathas Troim	3,830	3,601	5,405
Gránard	14,335	12,702	10,676
Béal Átha Liag	9,851	10,178	9,100
An Longfort	75,196	72,329	72,819
Iomlán	129,403	124,310	126,209

Líon na gCuart Taifeadta ar na Leabharlanna Bhrairse

BRANCH	2016	2015	2014
Ballymahon	23,935	27,272	30,968
Drumlish	4,276	3,940	4,257
Edgeworthstown	2,723	1,999	5,595
Granard	18,215	19,981	11,593
Lanesboro	18,715	17,161	13,733
Longford	142,637	146,319	133,336
Total	10,501	216,672	199,482

Líon na Seisiún Ar Líne

BRAINSE	2016	2015	2014
Baile Uí Mhatháin	4,553	5,178	6,433
Droim Lis	426	393	631
Meathas Troim	451	360	380
Gránard	2,810	2,289	1,368
Béal Átha Liag	3,161	3,103	2,396
An Longfort	13,882	12,335	16,305
Iomlán	25,283	23,658	27,513

Iarratais 2016

Curtha ar fáil ón Stoc	797
Curtha ar fáil ó ILL	304
Iomlán	1101
Curtha ar fáil d'ILL	161
Iomlán na nIarratas a Chomhlíonadh	1,262

Staitisticí Seirbhísí Ar Líne 2016 (1/1/2016-19/12/2016)

Ríomhleabhar Borrowbox	
Líon na ríomhleabhar atá i stoc (7,475 theideal agus 2,701 chóip comhreathach)	10,176
Líon na n-iasachtaí	862
Líon na leabhar curtha in áirithe/ar athiasacht	352
Ríomh-chlosleabhar Borrowbox	
Líon na ríomh-chlosleabhar i stoc (1,435 theideal 1,483 chóip comhreathach)	2,873
Líon na n-iasachtaí ríomh-chlosleabhair	354
Líon na ríomh-chlosleabhar curtha in áirithe/ar athiasacht	157

Chuir oiliúint Borrowbox ar fáil i Leabharlann Ros Comáin ar 14/9/2016, agus bhí 11 fhoireann leabharlainne an Longfoirt i láthair.

Irisleabhar Digiteach Zinio - Rogha 10 na n-íoslódálacha is mó i Leabharlanna Contae an Longfoirt in 2016

IRISLEABHAR	LÍON NA N-ÍOSLÓDÁLACHA	FOIL-SEACHÁN
25 Theach Galánta	32	Go míosúil
Auto Express	27	Go seachtainiúil
Autocar	23	Go seachtainiúil
Irisleabhar Android	22	Go míosúil
Garraíodóireacht Amaitéarach	19	Go seachtainiúil
Grianghrafadóir Amaitéarach	16	Go seachtainiúil
Irisleabhar BBC Bia Maith	16	Go míosúil
Meicneoirí Cairr	15	Go míosúil
Domhan an Cheamara Digiteach	15	Go míosúil
An New Yorker	15	Go seachtainiúil

Líon na ríomh-irisleabhar le 5 nó níos mó íoslódálacha	42
Líon na ríomh-irisleabhar le níos lú ná 5 íoslódálacha	117
Líon iomlán na ríomh-irisleabhar a íoslódáladh in 2017	159

Bothanna Féinfhrestal - Mí Eanáir go Mí na Samhna, an dá mhí san áireamh

BRAINSE	SEICEÁIL ISTEACH	SEICEÁIL AMACH	EILE	LÍON IOMLÁN NA N-IDIRBHEART FÉINFHREASTAL
Baile Uí Mhatháin	2,772	2,704	-	5,476
Gránard	5,073	4,020	-	9,093
An Longfort	176	214	36	426

PLEANÁIL AGUS ATHNUACHAN

Bhí borradh ar leith maidir le gníomhú i bPleanáil agus in Athnuachan in 2016. Ní hamháin go bhfuil méadú i líon na n-iarratas pleanála ach tá méadú freisin sa mhéid a bhfuil baint ag an bhFoireann Pleanála agus Athnuachana leis an bpobal áitiúil. Tugadh airgead a bhí ann ar fáil agus cuireadh tionscadail phobalbhunaithe i bhfeidhm. Tá tuairisc tugtha thíos ar na gníomhartha suntasacha a ghabh an Roinn Pleanála de láimh in 2016. Tá an-rath ar chur i bhfeidhm an Phlean Forbartha Contae 2015-2021, go háirithe maidir leis an turasóireacht agus le tionscadail chonaire. Beidh siad sin an-luachmhar do shláinte an Chontae sa todhchaí. Cruithníodh dúshláin leanúnacha le reachtaíocht nua, le treoracha agus leis an Acht um Phleanáil agus Forbairt, 2000 (leasaithe) ach tá an Roinn Pleanála agus Athnuachana ag dul i ngleic leis na dúshláin sin go dáta.

BAINISTÍOCHT FORBARTHA

Tá an Roinn Bainistíochta Forbartha freagrach as na iarratais phleanála ar fad a phróiseáil i gcomhréir leis an Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (leasaithe) agus leis na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt. Bhí méadú tuairim is aon triain ar líon na n-iarratas ó 2015, ghlacadh le 319 n-iarratas pleanála in 2016. San áireamh, bhí breith chríochnaitheach ag An Bord Pleanála ar an iarratas pleanála do thogra Centre Parcs le haghaidh Sráidbhaile Saoire Foraoise a fhorbairt ag Coillte an Chaisleáin Nua, gar do Bhaile Uí Mhatháin. Tá cruinnithe agus cainteanna pleanála leanúnacha ar siúl chun an tionscadal a chur i bhfeidhm go rathúil i gContae an Longfoirt. Rinneadh cinneadh freisin cead a thabhairt do líon suntasach forbairtí molta ar Bhóthar Chonnacht, An Longfort le haghaidh ionad tráchtála agus miondíola.

Tá seisiún comhairliúcháin réamh-phleanála mar chuid lárnach de phróiseas na Bainistíochta Forbartha agus úsáidtear iad ar bhonn leanúnach agus ar bhonn méadaitheach. Eagraítear na cruinnithe sin chun seirbhís pleanála faisnéiseach, níos soléire atá ar ardchaighdeán a chur ar fáil don phobal i gcoitinne. In 2016, eagraíodh 71 chruinniú pleanála chun seans a thabhairt d'iarratasóirí féideartha plé a dhéanamh ar cheisteanna maidir lena n-iarratais. Eagraítear na cruinnithe sin chomh maith le mórán na gceisteanna ar an bhfón agus trí ríomhphoist. Chomh maith leis sin eagraíodh go leor cruinniú réamh-phleanála le Bord na Móna agus le Bord Soláthair an Leictreachais maidir le feirm ghaoithe féideartha ag Doire Fhada agus maidir le síneadh ar an áis stórála móna agus an Stáisiún Cumhachta ag Béal Átha Liag. Déantar taifeadh go digiteach ar na cruinnithe réamh-phleanála

la anois chun cinntiú go bhfuil leanúnacha, trédhearcacht agus imeascadh de réir a chéile maidir leis an bpróiseas cinnteoireachta.

Déantar braitheoireacht ar na hiarratais anois do mheasúnú cuí, i gcomhréir leis an Treoir um Ghnáthóga agus i gcomhréir lena treoracha eisithe ag an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Is cuid den obair atá á dhéanamh sa Rannóg Pleanála é iarratais ar cheadúnas faoi Alt 254 den An tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2000, go príomha do chomharthaí cois bóthair agus do cheisteanna pleanála maidir le maoiniú LEADER. Déanann an Rannóg Pleanála iarratais Chuid 8 a phróiseáil agus déileáladh le trí cinn in 2016. Chomh maith leis an méadú suntasach in iarratais phleanála, bhí éilimh shuntasacha i réimsí eile den chóras pleanála, go háirithe maidir le pleanáil ar aghaidh, le forfheidhmiú agus le hualach oibre athnuachana.

FORFHEIDHMIÚ PLEANÁLA

In 2016, tháinig méadú ar ualach oibre forfheidhmithe de bharr forbartha nár údaraíodh lean sé ar luas seasta. Fuarthas 54 ghearán. Ní chuimsítear blianta níos luaithe san fhigiúr sin agus is chomh maith le cásanna leanúnacha é. I rith na bliana, eisíodh 12 Litir Réamhrabhaidh, 26 Litir Rabhaidh agus 8 bhFograí Forfheidhmiúcháin. Tógadh 4 chás don Chúirt.

Bíonn rath níos fearr fós ag an Údarás Áitiúil le hidirbheartaíocht agus réiteach nuair a eisítear litir réamhrabhaidh, bíonn líonn na bhfograí forfheidhmiúcháin agus na n-imeachtaí dlí níos luaithe dá bharr.

RANNÍOCAÍOCHTAÍ FORBARTHA

Gearrtar tobhach ar Ranníocáí Forbartha i gcomhréir leis an Scéim a uchtaigh Comhairle Contae an Longfoirt faoi Alt 48 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000. Tá coinníoll le gach deonú cead pleanála agus caitear ranníocáíocht forbartha ábhartha a íoc má ná nuair a thosaíonn an fhorbairt. Tá go leor cás nuair a chuirtear ceadú eile ar an láithreán céanna in ionad ceadaithe deonta agus cásanna nuair nach bhfuil ceadaithe deonta curtha i ngníomh. Ciallaíonn sé seo gur féidir léargas míchruinn den shuim dhlite don Chomhairle a bheith ann.

Tá tionchar an-dearfach ag an Scéim do Ranníocáíocht Forbartha ar infreastruchtúr a sholáthar sa Longfort ó thosaigh sé. Tá airgead ginte do réimse leathan infreastruchtúr, ina measc talamh a fháil, spásanna oscailte a

chur ar fáil, áiseanna fóillíochta agus pobail, oibreacha ar áiseanna agus ar thírdhreachú, bóthair, carrchlósanna, cosáin, uisce agus saoráidí dramhuisce.

Cé go raibh cuinsí eacnamaíocha deacra ann, rinneadh dul chun cinn suntasach sa réimse sin sna blianta roimhe maidir le hairgead gan íoc a bhailiú, agus maidir le suimeanna a bhí dlíte a bhailiú, leanadh leis sin in 2016.

PLEANÁIL AR AGHAIDH

Tá an Rannóg um Pleanáil ar Aghaidh freagrach as an taighde do na Pleananna Forbartha, na Pleananna Ceantair Áitiúil agus na tionscnaimh maidir le pleanáil ar aghaidh agus as iad a ullmhú agus a chur i gcrích. Tá méadú suntasach tagtha ar ualach oibre na Rannóg um Pleanáil ar Aghaidh in 2016 de bharr go tugadh reachtaíocht isteach le déanaí maidir le feidhm pleanála ar aghaidh an Údaráis Pleanála. Níl tionchar ag an gcúlú eacnamaíochta nó ag an moilliú i dtionscal na tógála ar sceideal oibre do phleanáil ar aghaidh. Tá an sceideal faoi rialú ag an Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 agus ag reachtaíocht náisiúnta agus ón AE maidir le pleanáil agus an comhshaoil atá á chur i bhfeidhm go leanúnach. Tá ról lárnach ag an Rannóg um Pleanáil agus Athnuachan i bPleanáil Náisiúnta agus Réigiúnach agus freastalaíonn ionadaithe ón Rannóg ar chruinnithe pleanála rialte atá ag grúpaí oibre réigiúnacha. Chomh maith leis sin, bíonn baint ag an Rannóg um Pleanáil ar Aghaidh le tionscadail eile agus caithfear am substaintiúil a thabhairt dóibh, mar shampla an Orduithe Ceannaigh Éigeantaigh, Staidéar ar Phasáiste agus tionscadail eile ó leibhéal áitiúil go leibhéal náisiúnta.

PLEAN FORBARTHA CONTAE

Cuireadh Plean Forbartha Contae Chomhairle Contae an Longfoirt i gcrích ar 11 Márta, 2015 agus leagtar amach an creat pleanála d'fhorbairt sa Chontae ó 2015-2021. Cuireadh tuarascáil le chéile ag deireadh 2016, de réir Ailt 15(2) den Acht, ar an dul chun cinn atá déanta chun na cuspóirí a leagtar amach sa phlean a bhaint amach agus tabharfar é do na Baill Tofa i Mí Feabhra 2017. Léirítear sa tuarascáil an dul chun cinn suntasach atá déanta maidir le maoiniú a fháil agus go háirithe, maidir le háiseanna agus saoráidí turasóireachta a fhorbairt. Déantar nasc sa tuarascáil idir an rath sin agus na héifeachtaí a bheidh ann dá bharr i réimsí eile, cosúil leis an ordlathas lonnaithe a bhfuil cuntas air sa chroistraitéis a neartú, forbairt eacnamaíochta a chur chun cinn agus léirthiscint d'uiscebhealaí intíre forleathan an Longfoirt, i gcomhpháirtíocht le tionscadail náisiúnta agus réigiúnacha.

Glacadh le hAthrú Uimh.2 den Phlean Forbartha i Mí Mheán Fómhair 2016. Tá foráil sa bheartas corpraithe treisithe d'éascú an iarratais ar Thobhach Láithreán Folamh faoin Acht um Athbheochan Uirbeach agus

Tithe, 2015 agus tá Plean Ceantair Áitiúil Baile agus Purláin an Longfoirt curtha ann ag Foscríbhinn 1, in ionad agus ag comhdhlúthú le forálacha ar zónáil sa cheantar.

PLEAN CEANTAIR ÁITIÚIL BHAILE AN LONGFOIRT

Ullmhaíodh Plean Ceantair Áitiúil Baile agus Purláin an Longfoirt in 2016 agus glacadh leis i Mí Mheán Fómhair i gcomhar le hathrú uimh.2 den Phlean Forbartha Contae, ina raibh sé corpraithe ag Foscríbhinn 1.

Tugtar le chéile sa Phlean Ceantair Áitiúil forálacha iar-bheartais do Limistéar Purláin an Bhaile, do Phlean Ceantair Áitiúil na bPurláin Theas, do Phlean Ceantair Áitiúil na bPurláin Thuaidh agus do Phlean Forbartha Bhaile an Longfoirt, agus úsáidtear forálacha ar zónáil a bhí ann cheana sa Phlean Forbartha Contae. I bPlean Ceantair Áitiúil Bhaile an Longfoirt cuirtear na zónálacha sin le chéile i gceantair saintréithe leathan a léiríonn an cinéal forbairt agus an méid de atá súil leis sa cheantar ó 2016-2022.

Leagtar amach sa phlean an beartas straitéiseach agus na cuspóirí, le tacú ó bheartas níos mionsonraí agus ó chuspóirí d'ocht láithreán ar leith sa bhaile a bhfuil aithne straitéiseach orthu, inar féidir forbairt a chur chun cinn thar an tréimhse pleanála. Leagtar amach freisin sa Phlean an limistéar athnuachana i gcroíl-eacán an bhaile ar a mbeidh feidhm ag an Tobhach Láithreán Folamh.

AN TOBHACH LÁITHREÁN FOLAMH

I gcomhréir le forálacha den Acht um Athbheochan Uirbeach agus Tithe 2015, bhí na forálacha cuí corpraithe sa chreat pleanála thar 2016 chun iarratas ar an Tobhach Láithreán Folamh a éascú agus bunaíodh ceartaitheoir i Mí Eanáir 2017. Tugtar fógra d'uinéirí agus leanaítear na nósanna imeachta sna treoracha ábhartha, ina measc luacháil ar mhaoín atá ag an gcéim soláthair.

Tá an tús-obair shuirbhéireachta ar an láithreán folamh déanta sa limistéar athnuachan agus tá ag súil go mbeidh sé seo mar chuid de thionscadal straitéiseach níos mó, ina mbeidh nasc idir fhorálacha bheartas pleanála an cheantair áitiúil agus na cuspóirí athnuachana.

CREAT PLEANÁLA NÁISIÚNTA

Tosaíodh na hoibre ar ullmhú an Chreat Pleanála Náisiúnta agus beidh cur isteach ag an Longfoirt ar an gCreat. Cuireadh sé seo isteach ar athbheithniú ar na Treoirínte Pleanála Réigiúnacha. Tá an dá réimse sin rithábhachtach d'fholláine an Longfoirt sa todhchaí. Bhí baint ag an Rannóg Pleanála agus Athnuachana

i gcruinnithe agus in obair ullmhúcháin ar na réimsí rithábhachtacha sin in 2016.

PLEANANNA TURASÓIREACHT AN LONGFOIRT

Oibríonn an Fhoireann Phleanála agus Athnuachana go dlúth le chéile leis an gCoiste Turasóireachta agus an Oifig Fiontair Áitiúil ar Phleana Turasóireachta áirithe don Longfort agus leanadh leis na gníomhartha sin in 2016. Ina measc bhí:

- Plean Fiántais na Sionainne Lár, do Longfort Theas, Loch Rí agus an Chanáil Ríoga. Rinneadh forbairt ar sraith de rothaíocht lúibe mar chuid den phlean seo agus críochnaíodh iad in 2016.
- Tá forbairt á dhéanamh ar Ghlasbhealach na Canálach Ríoga molta agus ar an gConair Gormbhealaigh poitéinsiúil mar chuid de phríomhbhealach siúlóide/rothaíochta ó Bhaile Átha Cliath go Cluain Dá Rath agus ar aghaidh go Cathair na Mart. Tá sé faoi chaibidil an bealach seo a fhorbairt mar Bhealach Oilithrigh ó Páirc an Chrócaigh go Cruach Phádraigh.
- Tá faoi chaibidil freisin Bealach Oilithrigh thuaidh-theas Sionainne a fhorbairt idir Luimneach agus Fear Manach. Beidh an Longfort mar phríomhchrosbhealach idir an dá Bhealach Oilithrigh mór sin.
- Clúdaítear Lár an Longfoirt leis an gConair Liteartha agus beidh sé lonnaithe i Meathas Troim. Tosaíodh ar obair in 2016 chun comharthaíocht agus brandáil a chruthú don chonair a bheidh tábhachtach go Náisiúnta agus go hIdirnáisiúnta.
- Clúdaítear Tuaisceart an Chontae le Conair an Longfoirt Reibiliúnaigh a théann ó Ghránard go Béal Átha na Muc agus a chuimsíonn Béal Átha na Lao agus Baile an Longfoirt. Tá comharthaíocht don chonair sin aitheanta agus ceannaíodh é le cur suas in 2017.

Níl aon dabht ach go dtiocfaidh méadú ar an turasóireachta agus ar an ngnó sa Chontae mar bhuíoch d'fhorbairt na dtionscnamh Táirge Turasóireachta sin. Leanann an Fhoireann Pleanála agus Athnuachana ag dul i ngleic le agus ag freastal ar chruinnithe le Fáilte Ireland, iad ag smaoineamh ar an slí is fearr le margáíocht a dhéanamh ar An Longfort agus ar réigiún na Sionainne Neartmhar sa toadhcháin.

CISTE STRAITÉISEACHA AN DIASPÓRA ÁITIÚIL

Ábhar bolscaireachta a tháirgeadh a bhí san obair a críochnaíodh in 2016 (ó chisitiú a fuarthas in 2015)

i bpáirtíocht le hOifig Fiontair Áitiúil agus Nasc-Éire, chun gnéithe uathúla díolacháin an Chontae maidir le buntáiste eacnamaíoch agus ceisteanna ar chaighdeán na beatha a chur os comhair i láthair. Rinneadh paimfléid trí fhilleadh a tháirgeadh faoin tionscnamh seo agus dáileadh iad chuig na teagmhálaí éagsúla agus ag imeachtaí sárthaispeántais éagsúla sa tí seo agus thar lear.

Chomh maith leis sin agus faoin tionscnamh maoiniúcháin seo d'ullmhaigh an Rannóg Pleanála iarratas ina dhiaidh sin cuireadh isteach é. Úsáidfidh an tÚdarás Áitiúil an airgead a gheofar chun cónasc saincheaptha don Diarpóra a chruthú ar www.longford-coco.ie. Déanfar amach bunachar sonraí de bhail an Diaspóra agus bunófar Fóram Gnó nua chun comhairle agus treoir a thabhairt d'údarás éagsúla maidir le hinfheistíocht a mhealladh chuig an Longfort. Maidir le feidhm oibriúcháin an chistiúcháin seo, is é an leabharlann atá ag críochnú na hoibre agus maidir leis an bhFóram Gnó is é an Oifig Fiontair Áitiúil.

BEARTAS TITHÍOCHTA NÁISIÚNTA

D'oibrigh an Rannóg Pleanála agus Athnuachana leis an Rannóg Tithíochta chun talamh tithíochta oiriúnach a aithin agus a fhorbairt faoin mBeartas Tithíochta Nua. San obair sin bhí críochnú ar mheasúnachtaí ar roinnt láithreán maidir le tuillteanais phleanála d'fhorbairt poitéinsiúil.

ATHNUACHAN

Bunaíodh Foireann Athnuachana díograsach in 2015 chun obair leis an bhFoireann Pleanála agus leanadh leis an obair ráthúil a rinne an Foireann Pleanála ar Aghaidh agus na Foirne d'Eastáit Neamhchriochnaithe i mblianta roimhe. An aidhm atá ag an Aonad ná athnuachan fisiciúil, sóisialta agus eacnamaíoch Bhaile agus Chontae an Longfoirt a chomhordú. Ceapadh Oifigeach Athnuachana mar chuid den Fhoireann Athnuachana agus tá sé sin an-tábhachtach in airgeadh a bhí ann a aithint agus a chur ar fáil do thionscadail éagsúla sa Chontae. Mar chuid den tionscadal sin, tá taighde agus obair ullmhúcháin ar siúl chun na bealaí inar féidir athnuachan ar na réimsí a aithníodh a thabhairt ar aghaidh i mBaile an Longfoirt agus sa Chontae. I measc na réimsí sin tá bailte Contae agus sráidbhailte éagsúla, Ceathrú Thuaidh Bhaile an Longfoirt, na láithreáin straitéiseacha agus tionscadail a aithníodh i bPlean Forbartha Contae agus i bPlean Ceantair Áitiúil an Longfoirt, eastáit tionsclaíochta, láithreáin fholmha agus limistéar taobh istigh den Chontae aitheanta ag grúpaí pobail. Bhí comhairliúchán suntasach ann le príomhgheallseabhoirí, le pobail áitiúla agus le rannpháirtíocht ó saoránaigh ó bhailte Contae agus sráidbhailte. Rinneadh roinnt príomhthionscadal rathúla a leathnú amach agus tosaíodh orthu in 2016. Ina measc:

Tionscnamh um Spásanna a bhfuil stad leo

In 2016 tosaíodh agus críochnaíodh obair ar an nGairdín Cuimhneacháin 1916 atá lonnaithe ar Shráid Great Water. Bhí an gairdín sin mar ionad le haghaidh roinnt mhaith searmanas i rith na bliana, an comóradh ar 1916 san áireamh. Léirítear leis an spás nua-fhorbartha seo gur féidir le spásanna tarraingteacha na ceantair ina bhfuil siad a fheabhsú agus áit a chur ar fáil don phobal.

Tionscnamh um Spásanna a bhfuil stad leo in Longfort

Féarbhealach na Canála Ríoga

Féarbhealach na Canála Ríoga

In 2016, rinneadh Féarbhealach na Canála Ríoga a shíneadh ó Mhainistir Shruithla go Baile Uí Mhatháin i gcomhpháirt le hUiscebhealaí Éireann. Déirigh leis an Rannóg Pleanála agus Athnuachana airgead a fháil don tionscadal seo agus tá siad ag obair faoi láthair ar iarratais ar mhaoiniú eile chun an tionscadal rithabhachtach sin a leathnú. Beidh an Féarbhealach Canála mar chuid de Bhealach Náisiúnta, ón iarthar go hoirthear, ag déanamh nasc idir Páirc an Chrócaigh agus Cruach Phádraig i Maigh Eo. Tá na gníomhartha ar fad a chomhordú leis an gCoiste Turasóireachta agus leis an Oifig Fiontair Áitiúil chun forbairt imeasctha an Chontae a uasmhéadú.

Coill Chaisleáin Nua

Rinneadh conairí nua i gCoill Chaisleáin Nua i gcomhpháirt le Coillte. Is conairí breise iad sin ar na conairí a bhí sa choill cheana agus tá forbairt á dhéanamh ar thuilleadh conairí ag Centre Parcs timpeall imlíne a fhorbartha nua. Leis na hoibreacha sin i gcomhpháirt le Coillte, tá teimpléad ann do thuilleadh forbartha maidir le conair sna coillte timpeall na tíre.

Droichead Coisithe Camlinne

Faoin gClár Áineasa Tuaithe, cuireadh maoiniú ar fáil do phleanáil agus do thógáil Droichead Coisithe Camlinne. Beidh an droichead mar bhealach eile ó Shráid Great Water go dtí áiseanna an Mall, agus leis sin beidh nasc idir Ceathrú Thuaidh an Longfoirt agus bealach níos lárnai don bhaile. Tá conarthaí tugtha don ailtire agus tá oibreacha le tosnú go luath in 2016.

Scéim Athnuachana Baile agus Sráidbhaile

Déirigh le hocht mbaile agus sráidbhaile maoiniú a fháil faoin tionscnamh seo. Ina measc bhí Baile an Longfoirt, Droim Lis, Meathas Troim, Gránard, Mhainistir Shruithla, An Lios Breac, Achadh na Cloiche agus Béal Átha Liag. Leis an maoiniú beidh seans feabhas a chur ar na bailte agus ar na sráidbhailte sin. Tá an Rannóg Pleanála agus Athnuachana an-sásta an deis sin a bheith acu dul i ngleic le agus tacaíocht a thabhairt do chónaitheoirí áitiúla agus do choistí agus toradh a bheith ag na tionscadail seo.

REDZ

Roghnaíodh trí phríomhthionscadal do mhaoiniú faoin tionscnamh seo i gcomhpháirt le pobail áitiúla - Conair Phortach Coirre Léithe, Conair Charn Clainne Aodha agus Ionad Léirithe Móta Ghránard. Beidh tionchar ag na tionscadail sin ar thurasóireacht shóisialta, eacnamaíochta agus chomhshaoil ina gceantair éagsúla agus beidh bród agus féiniúlacht ag na pobail agus iad ag cur a saintréithe stairiúla, oidhreachta agus cultúrtha i láthair.

MAPS URBACT, CÉIM II

Ó luath in 2016 tá Comhairle Contae an Longfoirt, chomh maith le ocht gcathair páirtneire Eorpach eile, páirteach i dtionscnamh maoinithe ag an Eorpach faoi Chlár URBACT na hEorpa 'MAPS.' An príomhaidhm atá leis an gclár ná seans a thabhairt do chathracha agus bhailte i dtíortha Eorpacha difriúla obair le chéile agus réitigh imeasctha a fhorbairt ar dhúsláin choitianta uirbeacha agus baile. Déantar é sin trí líonrú, trí fhoghlaim ó thaithí a chéile ó na saineolaithe, trí cheartaí a tharraingt agus trí dhea-ghnásanna le feabhas a chur ar bheartais uirbeacha a aithint.

I mBaile an Longfoirt, is príomhthionscadal d'eastát réadach é láthair Dhúin Uí Chonghaile, lonnaithe i gcroí cathrach an Longfoirt ag deireadh phríomhbhealaí an bhaile. Tá an láthreáin roghnaithe sa tionscadal MAPS. Dúnadh an Bheiric in 2009 agus fuair Comhairle Contae an Longfoirt seilbh uirthi, agus anois meastar gur deis

iontach í an Bheairic le forás sa Longfort a spreagadh. Aithníonn an Chomhairle gur acmhainn an-tábhachtach é ollionad na Beairice ó thaobh cúrsaí eacnamaíocha, sóisialta agus cultúrtha de agus go bhfuil buntábhacht leis é a fhorbairt agus athsmaoineamh a dhéanamh air mar áis a bheith mar bhuntáiste don phobal i mbealach inbhuanaithe san fhadtréimhse. Tá Comhairle Contae an Longfoirt ag súil le léargas a fháil ar athnuachan uirbeach, ar fhorbairt ceantair cathartha agus ar fheidhmiú i ndlínsí eile agus ar an gcomhthéacs a bhí ann do láithreáin mhíleata a fágadh le déanaí agus do sheanstruchtúir mhíleata stairiúla.

An príomhaidhm atá ag an tionscadal MAPS ná barúla a chasadh agus béim a leagadh ar phoitéinseal a oidhreacht, cé gur ag plé ceisteanna maidir le pleananna don todhchaí a bheidh siad. Tá aidhm ann sainmhíniú as an nua a dhéanamh ar fheidhm, ar ról sóisialta agus ar fháil a lar-Oidhreacht Míleata agus forbairt, inbhuanaitheacht agus ionchuimsitheacht a chur chun cinn.

Níl hamháin go bhfuil aidhmeanna an chlár MAPS dírithe ar spás fisiciúil a fhorbairt, ach freisin dírithe ar idirghníomhú le grúpaí sóisialta (geallsealbhóirí) a féidir a bheith tairbheach don athnuachan ar an iar-láithreán míleata seo. Ar na cúiseanna sin, ba cheart go mbeidh an tionscadal MAPS in ann páirt a ghlacadh i ngníomhartha rannpháirteacha leis an líon is mó geallsealbhóirí is féidir chun an méid is mó de na torthaí féidearthacha a bhfuiltear ag súil leis a roinnt (athnuachan fisiciúil agus feidhmiúil, cultúrtha, cuimsitheacht shóisialta, gnéithe eacnamaíocha) agus Plean Comhroinnte Straitéiseach maidir le Gníomhaíocht Imeasctha a fhorbairt don cheantar a chruthóidh fíor-thorthaí don bhaile.

Formheasadh Céim II do chreat pleanáil gníomhaíochta MAPS faoin gclár URBACT go luath in 2016 agus leis sin tugadh seans an tionscadal a lánseáil ina iomlán. Tháinig na baill díograsacha, na geallsealbhóirí agus na páirtnéirí Eorpacha ar fad den tionscadal seo le chéile ag go leor am i rith na bliana chun plé a dhéanamh ar cheisteanna cuí agus ar cheisteanna de réir téamaí a bheadh mar chuid dá bPleananna Gníomhaíochta Imeasctha féin.

Tá an Longfort mar shampla idéalach Éireannach do MAPS chun dul i ngleic le stair míleata an láithreáin thar na 400 bliain roimhe agus conas is féidir é sin a nascadh le himeachtaí cultúrtha atá ann agus le tionscnaimh turasóireachta istigh den láithreán agus sa cheantar níos leithne. Mar sin, is féidir feáchaint ar athnuachan na beairice tábhachtaí seo ní hamháin mar mhalartán sóisialta, cultúrtha agus eacnamaíocha, ach freisin mar thús nó mar chroílár chun an rud céanna a dhéanamh sa cheantar uirbeach taobh leis.

CEANTAR THUATHA AN LONGFOIRT

Le linn 2016 bhí sraith cruinnithe agus cainteanna ag ionadaithe ó Chomhairle Contae an Longfoirt leis an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht

Sócmhainní faoin lárionad siopadóireachta folamh. An aidhm a bhí ag na cruinnithe sin ná straitéis a fhorbairt leis an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní le tionscadal mór ó bhonn a dhéanamh leis an gCeantar Thuaidh a chuirfeadh le buntáistí eacnamaíocha, sóisialta agus cultúrtha don bhaile.

PLEANÁIL PHOBAIL

Tá an-bhaint ag an Rannóg Pleanála agus Athnuachana i bpleanáil phobail i gceantair éagsúla den Chontae, ina measc An Longfort, Caonach, Baile Uí Mhatháin, Meathas Troim, Gránard agus Béal Átha na Muc srl. chun cabhair a thabhairt do thionscnaimh maidir le forbairt áitiúil agus le pleanáil phobail. I measc na dtionscnamh sin, tugadh cabhair do Chomharchumann Chaoinigh agus d'Oidhreacht Bhogach Éireann 70 acra taobh le hIonad Conair Coirre Léithe a shealbhu. Déanfar forbairt ar an áit seo mar Pháirc Chonláiste agus Bhithéagsúlachta i gcomhpháirt le Bord na Móna. Chomh maith leis sin rinneadh obair ar thionscadail chomóradh do 1916 agus ar ghníomhartha turasóireachta agus oidhreacht. Eagraíodh na gníomhartha sin i gcomhpháirt leis an Rannóg Leabharlainne agus chabhraigh siad go mór rath an chomóraidh náisiúnta in 2016.

ILGNÉITHEACH

Éilítear le hobair laethúil na Rannóga Pleanála agus Athnuachana go bhfuil pleananna, leasaithe agus athruithe ullmhaithe, in amanna ar gearrfhógra. Caithfear cloí go docht le forálacha reachtaíochta ábhartha, a chiallaíonn go bhfuil sraith próiseas comhairliúcháin áirithe ann a mbíonn an Rannóg Pleanála ar Aghaidh ag déanamh cuíchóirithe agus minchóireála orthu go leanúnach chun seirbhís cuimsitheach, éifeachtach agus éifeachtúil a chur ar fáil.

Bhí líon substaintiúil de cheisteanna éagsúla maidir le pleanáil agus d'íarratais ar eolas le linn 2016. Rinne an fhoireann iarracht dul i ngleic leo go tapa agus go héifeachtúil chun seirbhís ar ardchaighdeán a sholáthar do phobal an Longfoirt.

EASTÁIT NEAMHCHRÍOCHNAITHE

Leanann Comhairle Contae an Longfoirt ag cur an-bhéim ar dul i ngleic le fadhbanna agus le ceisteanna a bhaineann le forbairtí tithíochta neamhchríochnaithe. Bunaíodh foireann dhiograiseach go speisialta chun dul i ngleic le fadhb na bhforbairtí tithíochta neamhchríochnaithe i gContae an Longfoirt. Leanann an fhoireann ag obair ar na ceisteanna ar an láthair, trí úsáid a bhaint as sraith córas teicniúil, gnásúil agus reachtaíochta chun réitigh a fhorbairt i bpáirtíocht le cónaitheoirí, le forbróirí, le hinstiúidí airgeadais, le glacadóirí agus le geallsealbhóirí ábhartha eile.

CONCLÚID

Tá an Rannóg Pleanála agus Athnuachana ag súil le leanúint ar aghaidh ag obair go dearfach agus go díograiseach leis an bhFeidhmiúcháin, lena Bail Thofa agus le pobail éagsúla an Longfoirt chun seirbhís ar ardchaighdeán a sholáthar go díograiseach dá saoránaigh.

Le linn 2016 lean an Fhoireann maidir le Eastáit Neamhchríochnaithe leis a clár oibreacha, áirítear seo a leanas -

Líon na bhforbairtí neamhchríochnaithe atá fós ann a laghdú.

Pleananna réitigh maidir le láithreán a ullmhú, a mhaoirsiú agus a chur i bhfeidhm.

Tabhairt faoi ghníomh forfheidhmiúcháin nuair a bhí gá leis.

Urrúis airgeadais agus bannaí a ghlaoch isteach le teacht ar mhaoiniú agus infreastruchtúr poiblí laistigh d'fhorbairtí a chríochnú agus,

Forbairtí críochnaithe a ghlacadh faoina chúram.

Ag an tús bhí 128 n-eastát neamhchríochnaithe sa chontae agus go dáta, tá 66 dóibh glacadh faoi chúram ag Comhairle Contae an Longfoirt agus níl gníomh breise ag teastáil ar 18 n-eastát. Rinne an fhoireann maidir le hEastáit Neamhchríochnaithe idirbheartaíocht ar Phleananna Réitigh maidir le Láithreán do na 44 eastát eile agus leanfar le hobair orthu sa bhliain atá le teacht.

- **Tionscamh Náisiúnta Glacadh ar Láimh d'Eastáit Chonáithe**

In 2016 chuir Comhairle Contae an Longfoirt isteach ar agus d'éirigh léi maoiniú a fháil faoin Tionscamh Náisiúnta Glacadh ar Láimh d'Eastáit Chonáithe. An aidhm a bhí ag an tionscnamh ná maoiniú a thabhairt d'Údarás Áitiúla a bheadh mar chabhair chun forbairtí tithíochta phríobháideacha a chríochnú agus a ghlacadh ar láimh i gcásanna nach raibh forbróirí fós ag obair nó i gcásanna nach raibh go leor maoiniú ar fáil. Bhí maoiniú €163,500 formheasta do 12 eastát neamhchríochnaithe sa Longfort.

- **Glacadh ar Láimh**

Le linn 2016, glacadh 10 n-eastát ar láimh agus bhí 13 iarratas eile á mheasúnú ar 31/12/2016.

**AIRGEADAS
AGUS
CÓRAIS
FAISNÉISE**

AIRGEADAS

Is iad seo a leanas príomhfheidhmeanna na Rannóige Airgeadais i gComhairle Contae an Longfoirt:

- Na cuspóirí airgeadais atá san áireamh i bPlean Corparáideach na Comhairle a bhaint amach
- Cúrsaí airgeadais na Comhairle a bhainistiú
- A áirithiú go bhfuil rialuithe inmheánacha leordhóthanacha i bhfeidhm chun sócmhainní na heagraíochta a chosaint, agus chun cruinneas agus iontaofacht na dtaifead cuntasaíochta a áirithiú
- A áirithiú chomh fada agus is féidir go bhfuil luach ar airgead á bhaint amach ar fud na heagraíochta

SEIRBHÍSÍ

- Mótarcháin
- Rátaí/Muirir Uisce/Cíosanna Tithíochta
- Deontais Ardoideachais
- An Oifig Ghinearálta – próiseáil ar íocaíochtaí le soláthraithe agus ar an bpárolla

CLEACHTAIS ÍOCAÍOCHTA

Tá feidhm ag forálacha an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997 agus forálacha Rialacháin na gComhphobal Eorpach (íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2002 i leith Chomhairle Contae an Longfoirt agus Chomhairle Baile an Longfoirt. Tá córais i bhfeidhm lena áirithiú nach dtabhófar pionóis úis. Méid iomlán na bpionós úis:

PIONÓIS ÚIS	Nil
--------------------	-----

Déantar gach iarracht comhlíonadh an Achta agus na Rialachán a áirithiú agus pionóis úis a sheachaint. Mar sin féin, ní féidir leis na nósanna imeachta ach dearbhú réasúnta, nach dearbhú iomlán é, a sholáthar i gcoinne neamh-chomhlíonta ábhartha na reachtaíochta.

INIÚCHÓIREACHT INMHEÁNACH

Is feidhm neamhspleách breithmheasa é an Iniúchóireacht Inmheánach a bhfuil freagracht uirthi as gníomhaíochtaí a athbhreithniú thar gach réimse laistigh de Chomhairle Contae an Longfoirt. Déanann sí scrúdú agus tuairisciú cuspóireach ar bhainistíocht rioscaí, ar leorgacht na rialaithe inmheánacha, agus ar úsáid cheart, éifeachtúil agus eacnamaíoch na n-acmhainní. Leagtar amach i gCairt Iniúchóireachta Inmheánaí ról agus freagrachtaí an Iniúcháir Inmheánaigh agus an lucht Bainistíochta.

DEONTAIS ARDOIDEACHAIS

Is é príomhfhoráil an Achta na ceithre scéim deontais a thabhairt i gceann a chéile in aon scéim aontaithe amháin, bunú údaráis shingil bhronnta deontas agus bord neamhspleách um achomhairc. Tháinig an t-údarás dáfa deontas, a dtugtar Tacaíocht Chomhchoiteann do Mhic Léinn in Éirinn air, nó SUSI, i ngníomh sa bhliain acadúil 2012/13 i gcás iarratasóirí nua.

Tá an scéim deontas don bhliain acadúil 2015/2016 faoi rialú:

- An tAcht um Thacaíocht do Mhic Léinn, 2011
- Na Rialacháin um Thacaíocht do Mhic Léinn, 2015 (I.R. Uimh. 154 de 2015)
- An Scéim Deontas do Mhic Léinn, 2015 (I.R. Uimh. 155 de 2015).

DEONTAIS ARDOIDEACHAIS - BLIAIN ACADÚIL 2015 - 2016	
Líon iomlán mac léinn atá ag fáil Deontais Ardoideachais	4
Líon mac léinn atá ag freastal ar choláiste in Éirinn	4
Líon mac léinn atá ag freastal ar choláiste sa Ríocht Aontaithe (Tuaisceart Éireann ina measc) agus san Aontas Eorpach	0

CAITEACHAS

AN tACHT RIALTAIS ÁITIÚIL 2001 - CAITEACHAS FAOI ALT 142	
Liúntas Méara agus Liúntais Eile	€66,000
Siamsaíocht agus Costais Ghaolmhara	€25,400
Íocaíochtaí Ionadaíochta, Speansais na mBall agus Ionadaíocht ag Comhdhálacha	€395,697
Iomlán	€487,097

AN tAONAD UM GHINIÚINT IONCAIM

Tá an tAonad um Ghiniúint Ioncaim freagrach as na príomhshruthanna ioncaim a bhailiú don Chomhairle. Áirítear leis sin na rátaí, cíosanna tithíochta, iasachtaí tithíochta agus cíosanna faoin Scéim um Chóiríocht ar Cíos. Ina theannta sin, feidhmíonn an tAonad an deasc airgid a éascaíonn íocaíochtaí ó chustaiméirí as ucht earraí agus sheirbhísí na Comhairle.

Eisítear deimhnithe um chomhlíonadh ag an aonad i leith íocaíochtaí an Mhuirir ar Áit Chónaithe Phriobháideach Neamhphríomha (MÁCPN)

BAILIÚCHÁN UISCE TRÁCHTÁLA

Bhí Comhairle Contae an Longfoirt ar cheann de na chéad údaráis áitiúla a d'aistrigh billeáil na gcustaiméirí uisce tráchtála chuig Uisce Éireann. Cuireadh aistriú na gcuntas i gcrích i Lúnasa 2016. Lean foireann na Comhairle de thacaíocht a thabhairt d'iar-chustaiméirí na Comhairle i dtaca leis an bpróiseas aistriú cuntas agus ag déileáil le fiosruithe cuntais go dtí deireadh na bliana 2016. Is é Uisce Éireann an t-aon phointe teagmhála maidir le fiosruithe billeála a bhaineann le cuntais uisce tráchtála.

RÁTAÍ

Bhí téarnamh beag le feiceáil ar leibhéal na gníomhaíochta tráchtála sa Chontae sa bhliain 2016. Is ábhar imní go fóill é go bhfuil líon na maoine foilmhe tráchtála fós ard, áfach. Oibríonn an Chomhairle Scéim Dreasaigh i dtaca le hÁitreabh Tráchtála Folamh le comhlachtaí a spreagadh iad féin a lonnú in áitreabh folamh. Rinneadh tuilleadh dul chun cinn maidir leis an líon riaráistí atá dlíte don Chomhairle a laghdú, agus baineadh amach spriocanna maidir le laghdú fiachais agus an céatadán a bhailítear.

Lean athluacháil ghinearálta, a bhfuil an Oifig Luachála ina bun, ar gach áitreabh inráitithe sa Chontae ar aghaidh sa bhliain 2016. Beidh an liosta athbhreithnithe luachála i bhfeidhm ón bhliain 2018 ar aghaidh.

BAILIÚCHÁN RÁTAÍ

BLIAIN	IARMHÉID TOSAIGH	AR SONRASC	LE BAILIÚ	FÁLTAIS	RIARÁISTÍ	BAILITHE %
2014	€2,610,571	€6,105,778	€8,716,349	€6,074,093	€2,642,256	70
2015*	€2,642,256	€5,489,512	€7,840,817	€6,396,247	€2,095,521	82
2016*	€2,095,521	€6,367,985	€7,453,667	€6,503,934	€1,959,572	84

*Tabhair faoi deara go bhfuil céatadán maidir le Rátaí in 2015 & 2016 bunaithe ar mhéideanna a mheastar gur féidir iad a bhailiú

CÍOSANNA & IASACHTAÍ TITHÍOCHTA

Tá an tAonad um Ghiniúint loncaim freagrach as déileáil le cuntais iasachta agus chíosá atá i riaráiste. Is í an Rannóg Tithíochta a leagann síos cíos agus athruithe ar chuntais chíosá.

Tháinig feabhas beag ar bhailiú cíosá arís agus bhí sé thart ar 91% sa bhliain 2016.

Eisíodh Fógraí Rabhaidh Tionóntachta chuig tionóntaí a sháraigh a n-oibleagáidí don Chomhairle a bhaineann le cíos, agus nach raibh ag dul i dteagmháil leis an gComhairle chun a riaráistí a réiteach. I líon beag cásanna, fuarthas orduithe seilbhe i leith neamhioc cíosá.

BAILIÚCHÁN CÍOSANNA TITHÍOCHTA

BLIAIN	IARMHÉID TOSAIGH	AR SONRASC	LE BAILIÚ	FÁLTAIS	RIARÁISTÍ	BAILITHE %
2014	€659,502	€4,388,228	€5,047,730	€4,386,319	€661,411	87
2015	€661,411	€4,379,305	€5,040,716	€4,449,113	€591,602	88
2016	€591,602	€4,442,134	€5,033,737	€4,558,445	€475,292	91

Feidhmíonn an Chomhairle Próiseas Réitigh do Riaráistí Morgáiste (Mortgage Arrears Resolution Process nó MARP) d'iasachtaí a bhfuil riaráistí suntasacha dlite uathu. Tugann sé seo creatlach don Chomhairle agus iasachtaí maidir le riaráistí iasachta a bhainistiú agus iasachtaí a athstruchtúru i gcásanna áirithe. Cuireadh oiliúint ar bhaill foirne maidir le réiteach riaráistí agus éascaíodh cásanna ina raibh iasachta-

ithe i gcruachás airgeadais trí bhearta gearrthéarmacha agus fadtéarmacha i ndáil le réiteach riaráistí. Chuir an Chomhairle tús le hathstruchtúru de roinnt iasachtaí úinéireachta roinnte ina raibh an t-iasachtaí i riaráiste. Déanfar an próiseas seo a rolladh amach sa bhliain 2017 d'iasachtaí úinéireachta roinnte agus iasachtaí blianachta atá i riaráiste agus a dteastaíonn athstruchtúru lena n-aghaidh.

BAILIÚCHÁN IASACHTAÍ TITHÍOCHTA

BLIAIN	IARMHÉID TOSAIGH	AR SONRASC	LE BAILIÚ	FÁLTAIS	RIARÁISTÍ	BAILITHE %
2014	€727,114	€979,491	€1,706,605	€964,208	€742,397	56
2015	€742,397	€862,915	€1,605,312	€890,662	€714,650	55
2016	€714,650	€965,768	€1,680,418	€959,736	€720,682	57

MÓTARCHÁIN

Ní raibh aon fhorbairt shuntasach ó thaobh na reachtaíochta mótarachánach de le linn na bliana. Tháinig laghdú suntasach ar fháltais áitiúla mhótarachánach arís i gcomparáid le 2015 (€5,117,598). Chuaigh líon na n-idirbheart ar líne mótarachánach i méid arís sa bhliain seo, agus dá bharr sin tháinig laghdú 16% ar fháltais mhótarachánach atá á bhfáil go háitiúil san oifig mótarachánach sa Longfort.

IDIRBHEARTA MÓTARCHÁNACH 2016	LÍON NA nIDIRBHEART	MÉID
Ceadúnais Feithicle (Dioscaí)	21,822	€4,016,593
Idirbhearta ilghnéitheacha (Deimhnithe Clárúcháin Feithicle, Ceadúnais Trádála srl.)	4,686	€263,982
Líon lomlán Idirbheart Mótarachánach	26,508	€4,280,575

CÓRAIS FAISNÉISE

Sholáthair Rannóg TF Chomhairle Contae an Longfoirt roinnt tionscadal suntasach bonneagair agus bogearraí sa bhliain 2016, agus chuir siad feabhas ar shlándaíl TF agus an ailtireacht TF. Rinneadh infheistíocht shuntasach i roinnt réimsí tábhachtacha, cosúil le mapáil córais faisnéise geografai, suíomhanna gréasáin na Comhairle agus seirbhísí priontála bainistithe. Úsáideadh go leor acmhainní agus ama, mar is iondúil, chun aghaidh a thabhairt ar an obair tacaíochta oibríochta a dhéanann TF ar bhonn leanúnach, ach go háirithe sna réimsí slándáil TF, seirbhísí tacaíochta d'fhostaithe agus baill agus tacaíocht feidhmchlár TF. Leagadh béim ar na príomhréimsí seo a leanas sa bhliain 2016:

BONNEAGAR LÍONRA

Tá líonra TF Chomhairle Contae an Longfoirt comhdhéanta de roinnt comhpháirteanna casta nach mór bainistíocht, cothabháil agus monatóireacht leanúnach a dhéanamh orthu. Áirítear leis an bhfreagracht i dtaca leis an líonra a bhainistiú Líonra WIFI agus Líonra Achair Fhairsing a chothabháil, lena nasctar gach oifig as an láthair ar ais le hÁras an Chontae trí naisc gan sreang, chábla snáthoptaice agus DSL.

I measc na bhfeabhsuithe suntasacha a cuireadh ar ár mbonneagar sa bhliain 2016 bhí:

Rinneadh próiseas iomlán tairisceana i dtaca le seirbhísí priontála bainistithe agus cuireadh i bhfeidhm iad. Tugadh gach gléas de chuid na Comhairle le chéile ionas go bhfuil roinnt MFD lárnacha agus soláthraí amháin againn. De thoradh air sin, bainistítear priontáil foirne ar bhealach níos éifeachtúla agus níos eacnamúla anois.

- Suiteáladh leabharlann téipeanna cúltaca nua agus athchumraíodh na sceidil ar fad chun feabhas a chur ar iontaofacht agus oibriú an phróisis chúlta.
- Leanamar dár mbonneagar fisiciúil freastalaí a aistriú. Tá tairbhe á baint ag Rannóg CF na Comhairle go fóill as néalteicneolaíocht phríobháideach a chur i bhfeidhm ina hionad Sonraí. Déantar córais ghnó a athrú nó a leasú go tapa agus go héifeachtúil a bhuíochas le húsáid de roinnt den teicneolaíocht is déanaí atá ar fáil.
- Nuashonraíodh nasc le Líonraí Rialtais agus dá bharr sin feabhsaíodh an ceangal 30MB reatha go dtí ceangal 1GB.
- Nuashonraíodh freastalaí Microsoft Exchange.

FEIDHMCHLÁIR AGUS FORBAIRT TF

Tacaítear le soláthar seirbhíse ar fud Chomhairle Contae an Longfoirt ag svuít feidhmchlár bogearraí a dteastáil bainistíocht agus tacaíocht bhuan lena n-aghaidh. Áirítear leis seo iPlan, iHouse, Agresso, ePayments, na suíomhanna gréasáin éagsúla, suíomhanna agus ardáin meán sóisialta, iDocs, GIS agus aipeanna móibíleacha. Déantar méid teoranta forbartha agus tacaíochta saincheaptha i dtaobh le feidhmchlár. Áirítear leis na príomhthionscadail sa réimse seo sa bhliain 2016:

- Suíomh gréasáin CMS do shuíomhanna gréasáin, eislión agus inlión na Comhairle a chur amach ar tairiscint agus a chur i bhfeidhm.
- Príomhshuíomhanna gréasáin na Comhairle Contae a athdhearadh go hiomlán ó thaobh na cuma atá orthu ionas go mbeidh comhéadain nua-aimseartha freagrúla acu.
- Tacú le rolladh amach an nuashonraithe ar an gcóras airgeadais Agresso.
- Tacú le rolladh amach an chórais nua náisiúnta Bainistíochta Leabharlainne.
- ARCGIS a chur i bhfeidhm mar ardán straitéiseach GIS na heagraíochta, rud a sholáthraíonn bogearraí nua mapála don phobal chomh maith.

SLÁNDÁIL TF

Is cúis imní don eagraíocht i gcónaí i slándáil TF, i bhfianaise mhéadú na mbogearraí mailíseacha TFC agus víreas srl. Chun na críche sin, déanann an Rannóg TF an-iarraicht agus caitheann sí a lán ama chun raon beart slándála ar an líonra, ardán ríomhphoist agus gléasanna, lena n-áirítear gléasanna móibíleacha agus táibléid, a chur i bhfeidhm, a nuashonrú, a bhainistiú agus monatóireacht a dhéanamh orthu. Sa bhliain 2016, neartaíomar slándáil TF trí oiliúint bhreise a chur ar fhostaithe, bogearraí breisithe slándála scagtha ríomhphost a chur i bhfeidhm agus iontaofacht chúlta a fheabhsú.

CUIRTEANNA AR NA SUÍOMHANNA GRÉASÁIN

LÍON NA nAMAS AR AN SUÍOMH		
SUÍOMH GRÉASÁIN	2015	2016
longfordcoco.ie	63,145	77,124
longford.ie	60,037	55,775
longfordlibrary.ie	20,725	32,762

**TITHÍOCHT,
INFREASTRUCHTÚR,
SEIRBHÍSÍ COMHSHAOIL
AGUS
SEIRBHÍSÍ ÉIGEANDÁLA**

TITHÍOCHT

RÉAMHEOLAS

Tá raon roghanna tithíochta sóisialta ar fáil d'iarratasóirí faofa ar thithíocht nach bhfuil sé d'acmhainn acu cóiríocht a chur ar fáil dóibh féin -

- Tithe sóisialta
- Léasanna faoin Scéim Cóiríochta Ciosa
- Léasanna
- Tithíocht arna cur ar fáil ag Comhlachtaí Deonacha Tithíochta
- Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (ar cuireadh tús leis ar 1 Nollaig 2016)

Rinneadh measúnú reachtúil ar riachtanas tithíochta sa bhliain 2016. Déanfar an chéad mheasúnú eile ar riachtanas tithíochta sa bhliain 2017. Ba ionann líon na n-iarratasóirí faofa ar thithíocht ar 31 Nollaig 2016 agus 737.

Ag an gcruinniú comhairle ar 15 Nollaig 2016, cheadaigh na baill go dtabharfaí isteach Ligin Bunaithe ar Rogha (Choice Based Lettings nó CBL). Tá sé mar aidhm ag an modh leithdháilte Tithíochta Sóisialta seo go mbeidh rogha níos fearr ag iarratasóirí agus go mbeidh siad páirteach nuair a roghnaítear teach nua. Ligtear Tithíocht Shóisialta amach trí fhógra poiblí, agus mar sin is féidir le teaghlaigh incháilithe iarratas a chur isteach ar thithe atá ar fáil.

SOLÁTHAR TITHÍOCHTA SÓISIALTA

Caitheadh thart ar €1.46 milliún ar an gClár In-fheistíochta i dTithíocht Shóisialta sa bhliain 2015. Seo roinnt sonraí faoin gclár caipitil:

- Ceannaíodh 13 theach sa bhliain 2016
- 4 OPD (áitreabh do dhaoine níos sine) i Ráth Claon, Béal Átha Liag - céim an deartha
- 4 OPD ar Bhóthar Mheathas Troim, Baile Uí Mhatháin - conraitheoir ceaptha
- 13 aonad (6 OPD agus 7 dteach teaghlaigh) - suirbhéireacht déanta ar shuíomh.
- 14 theach teaghlaigh Páirc Rás an Mhuilinn, Droim Lis - cuireadh tús le tógáil.

Leanadh le hoibreacha ar thithe folmha chun feabhas a chur orthu d'fhonn iad a lígean amach ar cíos. Ligeadh 12 theach amach ar cíos mar chuid den chlár Tithe Folmha sa bhliain 2016. Is clár leanúnach é seo agus tá oibreacha ar siúl le gach teach folamh a chur ar ais in úsáid.

Cuireadh síneadh le dhá (2) theach sóisialta sa bhliain 2016 le freastal do riachtanais na n-áititheoirí.

AN SCÉIM UM CHÓIRÍOCHT AR CÍOS (SCC)

Ag deireadh 2016, bhí 218 tionóntacht i bhfeidhm faoin Scéim um Chóiríocht ar Cíos. D'fhonn a bheith incháilithe don Scéim, ní mór d'iarrthóirí a bheith ag fáil forlíonadh ciosa le breis agus 18 mí agus a bheith faofa mar iarratasóir ar thithíocht. Tá an Scéim um Chóiríocht ar Cíos agus na costais bhainteacha oibriúcháin agus riaracháin féinmhaoinitheach sa Longfort.

SOCRUITHE LÉASANNA FADTÉARMACHA / SCC

Faoi phríomhghnéithe na Scéime, comhaontaíonn an tÚdarás Áitiúil léasanna fadtéarmacha le haghaidh aonad tithíochta aonair nó ilaonad tithíochta le forbróirí/úinéirí d'áitreabh príobháideach ar cíos thar 10 mbliana go 20 bliain, nó léasanna gearrhéarmacha de Chineál SCC le haghaidh áitreabh thar théarma 4 bliana. Bhí 76 léas gearrhéarmacha de Chineál SCC i bhfeidhm ag deireadh 2016.

EASPA DÍDINE

Bhí a fhios againn go raibh seachtó duine gan dídean sa bhliain 2016. Téitear i ngleic le heaspa dídine ar bhonn réigiúnach. Is é Comhairle Contae na hIarmhí an phríomhghníomhaireacht do na contaetha Laois, An Longfort, Uíbh Fhailí agus an Iarmhí. Anuas air sin, tá Foireann Ghníomhaíochta um Easpa Dídine ag gach contae. Buailteann an fhoireann seo le chéile ar bhonn rialta.

SCÉIM CEANNAIGH INCRIMINTIGH DO THIONÓNTAÍ

Cuireadh tús leis an Scéim Ceannaigh Incrimintigh do Thionóntaí ar 1 Eanáir 2016. Chuir ocht dtionónta is ochtó isteach ar an scéim seo sa bhliain 2016. Tá athbhreithniú á dhéanamh ar na critéir don scéim seo ag HPCLG faoi láthair, mar níl go leor de na tionóntaí i dteideal cur isteach ar an scéim i láthair na huairé.

IASACHTAÍ TITHÍOCHTA

Leanadh ar aghaidh le hiasachtaí tithíochta a cheadú agus a chur ar aghaidh le linn 2016. Mar a bhí amhlaidh i mblianta roimhe sin, bhí an-tionchar ag leibhéil in-

acmhainneachta, mar thoradh ar an gcor chun donais sa gheilleagar, ar líon na n-iarratas arna gceadú. Fuarthas 9 n-iarratas bhailí san iomlán in 2016, agus rinneadh trí iasacht a cheadú agus trí iarratas a chur ar aghaidh. Ní áirítear leis seo réamh-iarratais ar diúltaíodh dóibh nó a tarraingíodh siar.

TITHÍOCHT DHEONACH

Tá baint ag Comhairle Contae an Longfoirt leis an Earnáil Dheonach Tithíochta le fada an lá, agus rinne an Earnáil Dheonach Tithíochta cion nach beag maidir le Tithíocht Shóisialta a sholáthar i gContae an Longfoirt faoin Scéim Iasachta Caipitil agus Fhóirdheontais (CLSS) agus faoin Scéim Cúnaimh Chaipitil (CAS). Buaileann Comhairle Contae an Longfoirt le Comhlachtaí Deonacha Tithíochta ar bhonn rialta maidir le soláthar tithíochta sa chontae.

COTHABHÁIL AGUS ATHCHÓIRIÚ

In 2016, soláthraíodh suim €875,413 sa Bhuiséad le haghaidh Tithíocht Údarais Áitiúil a chothabháil agus a dheisiú. Déantar scrúdú leanúnach sa réimse sin lena áirithiú go gcloítear leis an deachleachtas agus go bhfaightear luach ar airgead i gcónaí.

SCÉIM IARFHEISTITHE FUINNIMH/ FUINNEOGA AGUS DOIRSE

Cuireadh oibreacha ar Chéim 1 den Chlár Éifeachtúlachta Fuinnimh i gcrích sa bhliain 2016. Inslíú áiléir agus ballaí a phumpáil a bhí i gceist leis na hoibreacha sin.

BAINISTIÚ EASTÁIT

Lean an tOifigeach Idirchaidrimh Tithíochta agus an Bainisteoir Eastát ar aghaidh ag obair le tionóntaí agus le Comhlachais Chónaitheoirí le linn 2016. Freastalaíonn gach tionónta nua ar chúrsaí réamhthionóntachta éigeantacha.

GRADAIM NA nEASTÁT IS FEARR

Is comórtas bliantúil é Gradaim na nEastát is Fearr. Eagraíodh an comórtas den chéad uair sa bhliain 2005 chun onóir a bhronnadh ar na heastáit tithe is slachtmhaire agus is áille. Déantar moltóireacht ar an gcomórtas le linn an tsamhraidh agus cuimsítear go leor gnéithe, tírdhreachú, rialú bruscair agus slacht ina measc. Bronntar duaiseanna ag Oíche Bhliantúil Bronnta Duaiseanna.

Bhí Oíche Bronnta Duaiseanna na bliana seo ar siúl san Amharclann Backstage ar 8 Deireadh Fómhair 2016. Seo a leanas na torthaí.

AN BUAITEOIR FORIOMLÁN		
Corrán na hAbhann, Béal Átha na Lao		
EASTÁIT A bhFUAIR CÚNAMH Ó SCÉIM FOSTAÍOCHTA POBAIL		
	1st Duais	Radharc na hEaglaise (Church View), Béal Átha Liag
	2nd Duais	Corrán Devine, Meathas Troim
	3rd Duais	Springlawn, An Longfort
CEANTAR BARDASACH BHAILE UÍ MHATHÁIN		
Eastát Mór:	1st Duais	Curraghra, Béal Átha Liag
	2nd Duais	Corrán Foxhall, An Leana Mór
	3rd Duais	Corrán Smithfield, An Leana Mór
Faiche Bheag:	1st Duais	Páirc na bhFianna, Caonach
	2nd Duais	Bóthar an Chartrúin, Caonach
	3rd Duais	Parkside Gardens, Baile Uí Mhatháin
Ardmholadh:	Ardán Mhuire, Baile Uí Mhatháin	
	Slí na Móna, Baile Uí Mhatháin	
CEANTAR BARDASACH AN LONGFOIRT		
An tEastát is Fearr:	1st Duais	Corrán na hAbhann, Béal Átha na Lao
	2nd Duais	Cúirt an tSeanmhullaigh, Béal Átha na Muc
	3rd Duais	Céide Radharc na hEaglaise, Droim Lis
Ardmholadh	Cois na hAbhann, Béal Átha na Lao	
CEANTAR BARDASACH AN LONGFOIRT		
Eastát Mór:	1st Prize	Páirc na hAnaile
	2nd Prize	Páirc Theafa
	3rd Prize	Canálach Le Chéile (Fondermans)
Eastát Beag:	1st Prize	Radharc na Coille, An Lios Breac
	2nd Prize	Naomh Emer
	3rd Prize	Na Loig
Ardmholadh	Páirc Corry, An Lios Breac	
	Gairdíní an Chaisleáin, An Lios Breac	
	Ardán Álainn, An Longfort	
AN tEASTÁT BA MHÓ AR CUIREADH FEABHAS A		
Cnoc na Sí, Cill na Sí		
Comórtas na nGairdíní		
	1st Duais	Denise McNamara, An Longfort
	2nd Duais	Rosario Coady, An Longfort
	3rd Duais	Eileen Burke, An Leana Mór

COMÓRTAS NA bPÓSTAER		
Faoi 6 bliana:	1st Duais	Latanna Stokes, An Longfort
	2nd Duais	Megan Fallon, Caonach
	3rd Duais	Tia O'Neill, An Leana Mór
Moladh do pháistí faoi 6:	Holly Donaldson, An Leana Mór	
	Amber Cheshire, An Longfort	
	Emmie Cassidy, Béal Átha Liag	
6 bliana go 12 bhliain:	Sarah Curran, Béal Átha Liag	
	Courtney Hughes, Meathas Troim	
	Brian Hunt, An Longfort	
Moladh do pháistí 6-12:	Olivia Podgorna, An Longfort	
	Zoe McGrath Kane, An Longfort	
	Amy Cheshire, An Longfort	
	Bradley O'Leary, An Longfort	
	Amber Hogan, An Longfort	
	Margaret Zaklilkowski, An Longfort	
	Paula Ganley, An Longfort	
	Peter Togher, An Longfort	

SCÉIMEANNA DEONTAIS TITHÍOCHTA

In 2016, fuarthas 220 iarratas san iomlán faoi na trí Scéim Deontais:

- Scéim Deontais na nÁiseanna Soghluaisteachta
- An Scéim Deontais um Oiriúnú Tithe
- An Scéim Deontais um Áiseanna Tithíochta do Dhaoine Scothaosta

Ceadaiodh €1,152,036 faoi na scéimeanna.

Anuas air sin, rinneadh oibreacha a bhain le míchumas ar 36 teach sóisialta d'fhonn aghaidh a thabhairt ar riachtanais leighis na n-áititheoirí. Ba ionann costais na n-oibreacha sin agus €198,455.

CÓIRÍOCHT DO THAISTEALAITHE

Lean Comhairle Contae an Longfoirt ar aghaidh leis an gClár um Chóiríocht do Thaistealaithe 2014-2018. Leagtar amach ann straitéis 4 bliana i dtaca leis an gclár agus leis an gcineál cóiríochta atá le soláthar do Thaistealaithe. Buaileann an Coiste Áitiúil Comhairliúcháin um Chóiríocht do Thaistealaithe le chéile agus déanfaidh sé monatóireacht ar an dul chun cinn a bhainfear amach i dtaca le spriocanna atá leagtha amach sa phlean.

GRÚPA STIÚRTHA TITHÍOCHTA & MÍCHUMAIS

Leagtar amach sa straitéis Rialtais, Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas 2011 - 2016, creatlach chun tacaíocht a thabhairt do dhaoine faoi mhíchumas ionas gur féidir leo maireachtáil chomh neamhspleách agus is féidir laistigh den phobal. Moltar go soláthraítear tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas trí bheartas tithíochta príomhshrutha. Sonraítear chomh maith go gcuirfear Grúpa Stiúrtha Tithíochta & Míchumais ar bun i ngach ceantar comhairle cathrach/contae. Cuireadh an grúpa seo ar bun i nDeireadh Fómhair 2014. Tá an Dréachtphlean Straitéiseach maidir le Cóiríocht a Chur ar Fáil do Dhaoine faoi Mhíchumas sa Longfort beagnach curtha i gcrích.

CAIGHDEÁIN I LEITH CÓIRÍOCHT PHRÍOBHÁIDEACH AR CÍOS

Tá an tÚdarás Áitiúil freagrach as caighdeáin i leith cóiríochta a chur chun feidhme agus a fhorfheidhmiú san earnáil chiosa. Cuirtear cistiú ar fáil don Údarás Áitiúil ar bhonn líon na gcigireachtaí a dhéantar. Cuireadh i gcrích cúig is caoga (53) chigireacht in 2016 agus cuireadh fadhbanna maidir le neamh-chomhlíonadh in iúl do thiarnaí talún.

Corrán na hAbhann, Béal Átha na Lao, An Buaiteoir Foriomlán

Naomh Emer, An Longfort, Buaiteoir - Iarrthóir Nua is fearr

SÁBHÁILTEACHT AR BHÓITHRE, BÓITHRE & IOMPAR

Cuspóir Lárnach:

“A chinntiú go gcabhróidh na beartais agus an infheistíocht um iompar bonneagair le forbairt gheilleagrach agus shóisialta Chontae an Longfoirt, go gcuirfidh siad feabhas ar an bhforbairt sin, agus go gcaomhnóidh agus go bhfeabhsóidh siad tarraingteacht an chontae agus a thimpeallacht chúlra”.

Tá an Longfort suite go straitéiseach, beagnach i lár na hÉireann, agus trasnaíonn Príomhbhealaí Náisiúnta an N4 agus an N5 agus Bealaí Náisiúnta den Dara Grád an N55 agus an N63 é. Mar gheall ar na bealaí sin, bíonn sreafaí móra tráchta ar fud an chontae.

Tá gréasán de Bhóithre Náisiúnta, Bóithre Réigiúnacha agus Bóithre Áitiúla ag Comhairle Contae an Longfoirt. Seo a leanas miondealú ar na bóithre atá faoi údarás Chomhairle Contae an Longfoirt faoi láthair:

AICMIÚ	NÁISIÚNTA	RÉIGIÚN-ACH	ÁITIÚIL	IOMLÁN
Ceantar bardasach Bhaile Uí Mhatháin (km)	42.25	72.15	504.36	618.76
Ceantar Bardasach Ghráinaird (km)	18.95	68.09	707.56	794.60
Ceantar Bardasach an Longfoirt (km)	37.37	12.31	157.72	207.40
Iomlán i gCilliméadair	98.57	152.55	1369.64	1620.76

Cuireadh na hoibreacha ar leith seo a leanas i gcrích in 2016 -

OIBREACHA NÁISIÚNTA ATHSHLÁNAITHE DROICHEAD

Cuireadh oibreacha ar thrí dhroichead ar Bhóithre Náisiúnta i gContae an Longfoirt i gcrích sa bhliain 2016. I measc na n-oibreacha a cuireadh i gcrích tá na hoibreacha seo a leanas -

DROICHEAD	SONRAÍ NA nOIBREACHA
Droichead Fowlards ar an N55	An deic a uiscadhionadh, athdhromchla a chur ar an mbóthar agus na huchtbhallaí atá ann a athrú
Droichead Chluain Dá Ráth ar an N5	An deic a uiscadhionadh, chomh maith le bail a chur ar an struchtúr agus na bacainní sábhála
Droichead an Chnocáin Bhuí ar an N63	Athsholáthar le tóchair nua.
Droichead Bhéal Átha Liag ar an N63 RN-N63-006.00	Athshlánú Droichid.

Scéimeanna um Fheabhsúcháin na mBóithre Náisiúnta

Roghnaítear scéimeanna Bóithre Náisiúnta ar bhonn suirbhéanna le déanaí ar an staid ina bhfuil an gréasán, agus rinneadh na hoibreacha ar leith seo a leanas sa bhliain 2016 -

BÓTHAR	SONRAÍ NA nOIBREACHA
N4 Dromchlú bóthair ar bhóthar faoisimh laistigh Mheathas Troim	Dromchlú bóthair ar bhóthar faoisimh laistigh Mheathas Troim ar feadh thart ar 2.3 km, timpealláin san áireamh.
N63 Acomhal na hArdeaglaise An Longfort	Tá Soilse Tráchta i bhfeidhm ag Acomhal na hArdeaglaise anois. Áiríodh leis na hoibreacha, atá curtha i gcrích anois, a bheag nó a mhór: an t-acomhal a athrú agus soilse tráchta a shuiteáil, an líonra BSL atá ann a chur faoin talamh, soilsiú poiblí nua a chur isteach, na cosáin sa cheantar a atógáil, oibreacha athdhromchlaithe bóthair, agus an tslí isteach go dtí carchlós na hArdeaglaise ó Bhóthar Bhéal Átha na Lao a dhúnadh.

FEABHSÚCHÁN BÓITHRE ÁITIÚLA & RÉIGIÚNACHA

Rinneadh Bóithre Áitiúla & Réigiúnach a fheabhsú agus a chothabháil faoin gClár Athchóirithe le linn na bliana. Tugtar an deontas in dhá fhoirm -

- Tá sé mar aidhm ag an gcéad ghné, Feabhsú Athdheisiúcháin, na costais a bhaineann le hathdheisiúchán dromchla agus atógáil bóithre a sheas.
- Tá sé mar aidhm ag an dara gné, Cothabháil Athdheisiúcháin, sláine struchtúrach an bhóthair a chosaint trí chóiriú dromchla.

SCÉIMEANNA ÍSEALCHOSTAIS SÁBHÁILTEACHTA

Cumasaíonn an Deontas Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal oibreacha ísealchostais feabhsúcháin ar Bhóithre Réigiúnacha agus ar Bhóithre Áitiúla. Cuireadh oibreacha i gcrích mar chuid de Scéimeanna Ísealchostais Sábháilteachta ag na háiteanna seo a leanas -

- Scoil Náisiúnta Mhullach na Leachta
- R194 Baile an Fhaireacháin, Gránard
- Crois Ghéige, Béal Átha na Muc
- Bóthar na Páirce, An Longfort
- Crois Mhaigh Ráth, Ardach
- Acomhal Pháirc na gCoiníní

CLÁR UM CHOThABHÁIL GHEIMHRIDH

Sa Phlean um Sheirbhís Gheimhridh, soláthraítear an creat maidir le déileáil le dálaí aimsire an Gheimhridh ar na bóithre agus foráiltear do fhreagairt phleanáilte, chomhordaithe ó Chomhairle Contae an Longfoirt. Is é cuspóir an chláir um chothabháil gheimhridh foráil a dhéanamh, chomh fada agus is féidir go réasúnta, do ghluaiseacht shábháilte na n-úsáideoirí bóthair, ar na Bóithre Náisiúnta agus ar bhealaí straitéiseacha eile arna sainiú, le linn na drochaimsire.

CAITEACHAS

Faightear Deontais um Bóithre Náisiúnta ó Bhoneagar Iompair Éireann d'fhonn oibreacha cothabhála a dhéanamh ar Bhóithre agus Droichid Náisiúnta i gContae an Longfoirt. Cuirtear Deontais an Stáit ar fáil d'údarás bóithre chun breis a chur leis an soláthar a dhéantar as a n-acmhainní féin do chlár bóithre d'fhonn an líonra bóithre áitiúla agus réigiúnacha a fheabhsú, a chothabháil agus a bhainistiú.

Seo a leanas caiteachas ar Bhóithre Náisiúnta agus Neamh-Náisiúnta sa bhliain 2016 -

1. BÓITHRE NÁISIÚNTA (DEONTAIS Ó BHONNEAGAR IOMPAIR ÉIREANN)	
Improvement Works	€1,247,800
NP & NS Maintenance	€590,475
HD Pavement Renewals & Surveys	€36,759
Bridges	€810,732
Safety Measures	€102,726
Severe Weather	€39,997
Winter Maintenance	€116,983
Total:	€2,945,472
2. BÓITHRE NEAMHNÁISIÚNTA (DEONTAIS ÓN ROINN COMHSHAOIL, POBAIL, AGUS RIALTAIS ÁITIÚIL)	
Specific Improvement Grant	€138,112
Restoration Improvement Works	€2,433,495
Restoration Maintenance Works	€676,951
Discretionary Maintenance Grant	€1,108,422
Low-Cost Safety Improvement Works	€132,061
Severe Weather	€1,399,995
Training Programme	€24,000
Total:	€5,913,036
3. BÓITHRE NEAMH-NÁISIÚNTA (RANNÍOCAÍOCHT ÓN gCOMHAIRLE)	
	€806,617
Buiséad Iomlán:	€9,665,125

SÁBHÁILTEACHT AR BHÓITHRE A CHUR CHUN CINN & SEIRBHÍS NA MAOR SCOILE

Tá ról leathan ag Údarás Áitiúla maidir le Sábháilteacht ar Bhóithre, idir Thógáil Bóithre, Chur chun Cinn na Sábháilteachta agus Scéimeanna na Maor Scoile. Tá ról níos leithne ag an Údarás Áitiúil anois maidir le sábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn trí thuilleadh tionscnamh a fhorbairt ar leibhéal áitiúil cosúil le:

- Comhchoiste an Longfoirt um Shábháilteacht ar Bhóithre, a bhfuil na gníomhaireachtaí seo a leanas páirteach ann:- an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre, Comhordaitheoir Spóirt Chomhairle Contae an Longfoirt, An Garda Síochána, Oifigeach Chomhairle Contae an Longfoirt um Shábháilteacht ar Bhóithre, Comhalta Choiste Cúram Leanai Chontae an Longfoirt, an Comhairleoir

Mark Casey agus Baill de Sheirbhísí Dóiteáin an Longfoirt.

- Cuireadh Grúpa Oifigigh an Údaráis Áitiúil um Shábháilteacht ar Bhóithre ar bun, agus rinneadh athbhreithniú le linn 2016 ar "Treoiríní na Maor Scoile maidir le Dul trasna an Bhóthair"
- I gcomhar leis na Scoileanna Glasa, tugadh isteach Tionscnamh Rothaíochta níos Sábháilte i roinnt Scoileanna Náisiúnta ar fud an chontae i mBealtaine, Meitheamh agus Meán Fómhair 2016. Cuireadh oiliúint rothaíochta ar fáil i gColáiste Pobail Bhéal Átha Liag, Coláiste Pobail i nGránard, Scoil Náisiúnta Mhuire sa Lios Breac, Scoile Naomh Mhuire i nDroim Lis, Scoil Náisiúnta Naomh Maitiú i mBaile Uí Mhatháin, Scoil Náisiúnta Naomh Emer sa Longfort, Scoil Náisiúnta Melview sa Longfort, an Ghaelscoil sa Longfort agus Scoil Náisiúnta Naomh Pádraig sa Choillín.
- Comhordú leis an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre – fógraíocht, cur chun cinn, agus feachtais sna meáin
- "An Cód Sábhála" a chur chun cinn.
- Cur chun cinn na Sábháilteachta ar Bhóithre i Meánscoileanna agus i gClár Ógtheagmhála tríd an gClár 'Drive for Life' ó mhí Eanáir 2016 go dtí Nollaig 2016. Reáchtáladh oiliúint in Ógtheagmháil Bhaile Uí Mhatháin, Ógtheagmháil An Longfoirt, Meánscoil Mhuire sa Longfort agus Meánscoil na Maighne.
- Reáchtáladh comórtas dathadóireachta do pháistí i scoil náisiúnta le linn na Seachtaine Feasachta i leith Sábháilteacht ar Bhóithre, agus ba iad buaiteoirí na ndearbhán sa chomórtas seo David Casey, 32 Páirc an Choláiste agus Sarah Mollaghan, Na Cartrúin, Droim Lis. Reáchtáladh comórtas do dhaltaí in Idirbhliain i ngach meánscoil sa chontae, agus ba í Meánscoil Mhuire sa Longfort buaiteoir na catagóire seo.
- Tá sé mar aidhm ag an tSeirbhís Maor Scoile Shóisearaigh crosairí sábháilte a chur ar fáil do leanaí in aice le bunscoileanna i mbailte tuaithe. Bhí Craobh Réigiúnach Ros Comáin/an Longfoirt/an Iarmhí ar siúl sa i Scoil Náisiúnta Loch Glinne i Ros Comáin i mbliana agus ghlac 13 scoil páirt san imeacht. Tháinig Scoil Náisiúnta Mhuire, an Lios Breac, sa dara háit sa bhabhta ceannais réigiúnach den Chomórtas Náisiúnta na Maor Scoile 2016. Tá dhá Scéim i bhfeidhm ag Comhairle Contae an Longfoirt ag Scoil Náisiúnta Mhuire, an Lios Breac agus ag Scoil Náisiúnta Mhuire, Droim Lis. Tá maor fásta ar fáil ag Scoil Náisiúnta Bhéal Átha Liag.
- Feachtas Sábháilteachta ar Bhóithre le iRadio: "I is the Limited".
- Cuireadh an fheasacht um Shábháilteacht ar Bhóithre chun cinn i Scoileanna Náisiúnta ar fud an chontae.

- I gcomhar leis an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre, thug 'Check it Fits' cuairt ar Supervalu ag Ionad Siopadóireachta na Collchoille. Ar an drochuair, in Éirinn, tá feistiú suíochán gluaisteáin linbh fós ina chúis mhór imní agus d'fhéadfadh sé nach bhfuil 3 shuíochán gluaisteáin linbh as gach 4 cinn feistithe i gceart.
- Feachtas le iRadio: "Feachtas Sábháilteachta Lae Saoire Bainc" agus Feachtas na Nollag & na Bliana Nua.

SEACHTAIN NÁISIÚNTA NA ROTHAR

I gcomhar leis an Oifigeach Feasachta Comhshaoil, seoladh Seachtain Náisiúnta na Rothar a bhí ar siúl ón 11 go dtí 19 Meitheamh 2016. Rinne Comhairle Contae an Longfoirt ceiliúradh ar an tionscnamh le Lá 'Téigh ar Scoil ar do Rothar' agus Lá 'Téigh ag an Obair ar do Rothar'.

Tugadh cuireadh do Scoileanna Náisiúnta ar fud an Chontae dul ar scoil ar rothar ar an Déardaoin, an 16 Meitheamh agus ghlac 200 dalta páirt. Mar chuid den lá, fuair na leanaí pacáistí rothaíochta ina raibh éadaí frithchaiteacha agus soilse.

Don séú bliain as a chéile, ghlac baill foirne ó Chomhairle Contae an Longfoirt páirt i Lá 'Téigh ag an Obair ar do Rothar'. Agus bealach eile á chur i láthair acu le taisteal chun na hoibre, ghlac baill foirne ón gComhairle agus ó ghnólachtaí áitiúla eile páirt i dturas tapa am lóin timpeall ar an seachbhóthar, agus chuir siad síos ar an tionscnamh mar "smaoineamh iontach".

CLÁR

Cuireann CLÁR maoiniú ar fáil do thionscadail bheaga bhonneagair i gceantair tuaithe atá faoi mhíbhuntáiste agus ina raibh bánú suntasach. Is cuid de chlár an Rialtais um Fhorbairt Tuaithe é CLÁR a athoscailt.

Cuireadh maoiniú ar fáil do dhá bheart mar chuid de CLÁR sa bhliain 2016: Bearta Sábháilteachta do Scoileanna agus áiseanna Pobail/Scoileanna, clóis scoile agus limistéir ilúsáide cluichí (*multi-use games areas* nó MUGA), agus Bóithre Rochtana Áitiúla.

Fuarthas maoiniú do na scéimeanna seo a leanas:-

Beart 1

PRIORITY NO.	DESCRIPTION OF LOCATION	DESCRIPTION OF PROPOSED SCHEME	DED	COST €
1	Scoil Náisiúnta Chluaintí, An Doireachán, An Longfort	4 comhartha slándála linbh a chur suas Fálú a bhaint, marcanna bóthair a chur síos, agus beart slándála a fheabhsú	Baile Uí Mhatháin 9004	€8,000.00
2	Scoil Náisiúnta an Leasa Bhric, An Lios Breac, Co. an Longfoirt	Comharthaí a fheabhsú agus marcanna bóthair a chur síos	An Lios Breac 9054	€5,000.00
3	Scoil Samathann, Béal Átha Liag, Co. an Longfoirt	Tá an scoil seo suite ar an R194. Bíonn a lán tráchta ar an mbóthar seo. Comharthaí Slándála Luais a chur isteach le tabhairt le fios go bhfuil carranna ag dul isteach i gceantar áirithe	Béal Átha Liag 9014	€14,000.00
4	Scoil Náisiúnta an Léana Mhóir, An Léana Mór, Co. an Longfoirt	Trasrian coisithe a shuiteáil ag an scoil	An Ráth Riabhach 9009	€30,000.00
5	Béal Átha na Lao, Co. an Longfoirt	Trasrian coisithe a shuiteáil, cosáin a athailíniú le dul in oiriúint don trasrian, comharthaí agus marcanna bóthair a chur i bhfeidhm chun sábháilteacht coisithe atá ag freastal ar áiseanna pobail a fheabhsú.	Béal Átha Liag 9014	€30,000.00
6	Soilse buí gealánacha slándála a athnuachan ag 3 scoil náisiúnta	Tá damáiste déanta do shoilse buí gealánacha ag trí scoil náisiúnta agus ní féidir iad a dheisiú	Baile Uí Mhatháin 9004, Mainistir Leathrátha 9013, Gránard (Tuaithe) 9040	€21,000.00
7	Scoil Náisiúnta Naomh Dominic, Caonach, An Longfort	Tá an scoil seo lonnaithe ar bhóthar réigiúnach ar a bhfuil a lán tráchta. Is mian linn an trasrian coisithe atá ann a athshuí ó oifig an phoist go dtí an scoile.	9013, 9005,9016	€30,000.00
8	Scoil Náisiúnta Naomh Mhuire, Baile Nua an Chaisil	Comharthaí ag an scoil a fheabhsú agus marcanna bóthair a chur síos	Meathas Troim 9030	€4,000.00
9	Scoileanna Náisiúnta Naomh Mel, Ardach	Comharthaí ag an scoil a fheabhsú agus marcanna bóthair a chur síos	Maigh Dumha 9053	€3,000.00
10	Scoil Mhuir Gan Smál, Béal Átha Liag	Comharthaí ag an scoil a fheabhsú agus marcanna bóthair a chur síos	Ráth Claon 9055	€4,000.00
11	Bóthair go dtí an reilig i Meathas Troim	Dromchla a chur ar charchlós le freastal ar scoile/crèche/ionad pobail/halla spóirt agus reilig i Meathas Troim	Meathas Troim	€15,000.00
12	Scoil Náisiúnta Chill na Sí, Scoil Náisiúnta Chnoc na Góla, Scoil Náisiúnta Éanaigh Bheaga	Soilsiú poiblí ag 3 scoil a nuashonrú	Cill Eo 9050, Cill na Sí 9049,	€11,000.00
13	Cladach na Cille Móire, An Chill Mhór, Droing	Draenáil, fálú, dromchla a chur ar charchlós, claifort cois cladaigh chun colbhaí a chosaint	Gránard (Tuaithe) 9026	€18,000.00
14	Carrchlós Dhroinge	Codanna agus an dromchla a neartú chun rochtain a fháil ar an mbóthar agus carrchlós	Gránard (Tuaithe) 9026	€30,000.00
			Iomlán	€223,000.00

Beart 2

TO-SAÍOCHT UIMH.	CUR SÍOS AR AN ÁIT	CUR SÍOS AR AN SCÉIM ATÁ BEARTAITHE	TRC	COSTAS €
1	Droim Lis, Co. an Longfoirt	Timpeallán atá oiriúnach do dhaoine faoi mhíchumas a shuiteáil sa pháirc spraoi a shuiteáil	Droim Lis 9048	€4,000.00
2	Gránard, Co. an Longfoirt	Balla dreapadóireachta a athrú	Gránard (Uirbeach) 9027	€2,400.00
3	Achadh na Cloiche, Co. an Longfoirt	Sleamhnán agus tollán breise	Gránard (Tuaithe) 9026	€4,000.00
4	An Lios Breac, Baile Nua an Chaisil, Caonach, Baile Uí Mhatháin, Co. an Longfoirt	Painéil agus giuirléidí spraoi atá oiriúnach do leanaí a bhfuil uathachas orthu don cheithre pháirc spraoi - An Lios Breac, Baile Nua an Chaisil, Caonach agus Baile Uí Mhatháin.	An Lios Breac 9054, Baile Uí Mhatháin 9004	€4,160.00
			Iomlán	€18,200.00

SCÉIM BAILTE & SRÁIDBHAILTE 2016

Is croilár shaol sóisialta, tráchtála agus sibhialta an phobail iad bailte agus sráidbhailte na hÉireann. Léirigh taighde a rinne an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch Limistéar Tuaithe (CFELT), áfach, gurb iad na bailte tuaithe is measa a bhuaíl na dúshláin eacnamaíocha le blianta beaga anuas, seachas cathracha agus ionaid uirbeacha níos mó. Is léir gur tháinig meath suntasach ar go leor bailte beaga agus sráidbhailte ar fud na tíre ó na siopaí folmha, foirgnimh tréigthe, tailte folmha agus ós rud é gur drochthimpeallacht iad na háiteanna seo le cónaí iontu nó cuairt a thabhairt orthu. Tá an scéim seo, atá beartaithe le tacaíocht a thabhairt d'athnuachan bhaile agus sráidbhaile, cuid d'iarraicht an Rialtais chun tacú le forbairt tuaithe.

Fuarthas maoiniú i leith na mbailte/sráidbhailte seo a leanas:-

BAILE/ SRÁIDBHAILE	CONTAE	DEONTAS ATÁ FAOFA
Mainistir Shruithla	An Longfort	€24,675
Achadh na Cloiche	An Longfort	€40,825
Droim Lis	An Longfort	€42,500
Meathas Troim	An Longfort	€51,000
Gránard	An Longfort	€43,350
Béal Átha Liag	An Longfort	€51,000
An Longfort	An Longfort	€88,400
An Lios Breac	An Longfort	€38,250
Iomlán		€380,000

A lot of the town and village enhancement works are being carried out directly by the Council's own staff.

SEIRBHÍSÍ UISCE

Is é Uisce Éireann, an fiontas náisiúnta uisce nua, atá freagrach as scéimeanna seirbhísí uisce agus dramhuisce sa chontae ó 1 Eanáir 2014. Uaidh sin amach, tá foireann na Comhairle ag oibriú ar bhonn gníomhaireachta chun na líonraí agus stáisiúin uisce agus dramhuisce a chothabháil thar ceann Uisce Éireann faoi chomhaontú seirbhíse (Service Level Agreement nó SLA). Cuireadh Plean Bliantúil Seirbhíse (Annual Service Plan nó ASP) i bhfeidhm don bhliain 2016, faoina bhfuil sé mar aidhm ag Comhairle Contae an Longfoirt seirbhísí a sholáthar faoi na téarmaí den SLA, d'fhonn seirbhísí uisce a sholáthar le freastal ar riachtanais na gcustaiméirí de chuid Uisce Éireann,

i gcomhlíonadh riachtanas reachtúil agus rialála ar bhealach atá éifeachtach ó thaobh na gcostas de. Éilítear ar an gComhairle, mar chuid den ASP, spriocanna agus caighdeáin feidhmíochta sonracha atá comhaontaithe a bhaint amach, agus an measúnú foriomlán feidhmíochta a mholann an Coimisinéir um Rialáil Fuinnimh (CRF) chomh maithe leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) á chur san áireamh. Leagtar amach san ASP don bhliain 2016 an buiséad agus an méid daoine atá leithdháilte, chomh maith le príomhspríocanna feidhmíochta do Chomhairle Contae an Longfoirt. Cuireadh aiseolas ó Chomhairle Contae an Longfoirt san áireamh ag Uisce

Éireann agus an ASP don bhliain 2016 á chur le chéile.

Bhí soláthar na seirbhísí uisce sa bhliain 2016 ag brath ar roinnt imthosca, lena n-áirítear:

- Maoiniú leordhóthanach.
- Tionchar na riachtanas rialála ó CER agus GCC.
- Tionscnaimh faoin bplean claochlaithe.
- Staid na Sócmhainní

Le linn na bliana 2016, cuireadh tús le hAthbhreithniú Náisiúnta ar an gComhaontú Seirbhíse, i dtéarmaí a fheidhmíochta tráchtála agus oibriúcháin, mar atá leagtha amach sna riachtanais sa doiciméad SLA don bhliain 2016. Táthar ag súil go gcuirfear torthaí ón athbhreithniú seo san áireamh in ASPanna sna blianta ina dhiaidh sin.

Tá an próiseas chun sócmhainní bonneagair a aistriú, m. sh. suíomhanna ina bhfuil stáisiúin cóireála uisce agus dramhuisce, chuig Uisce Éireann, ar siúl go fóill. Aistríodh 16 suíomh le linn na bliana 2016. Tá roinnt suíomhanna breise molta lena n-aistriú chuig Uisce Éireann trí Ionstraim Reachtuil go luath sa bhliain 2017.

Tá foireann taobh amuigh Seirbhíse Uisce na Comhairle ag úsáid gléasanna láimhe anois chun oibreacha uisce/dramhuisce a thaifeadadh agus a sceidealú. Déantar an t-eolas a chur ar aghaidh tríd an gcóras de chuid Uisce Éireann a dtugtar Maximo air. Oibrítear an córas go himmheánach ag foireann riaracháin a dhéanann orduithe oibre a sheoladh chuig gléasanna láimhe tríd an gcóras "Click Scheduling". Is cuid de chórais Bhainistíochta Sócmhainní agus Oibre de chuid Uisce Éireann iad na gléasanna láimhe a leathadh amach chuig gach údarás ar fud na tíre.

Aistríodh cuntais chustaiméirí Chomhairle Contae an Longfoirt, nach custaiméirí tí, iad chuig córais Uisce Éireann ar 18 Lúnasa 2016. Uaidh sin amach, eiseoidh Uisce Éireann billí agus baileoidh siad iocaíochtaí ó na custaiméirí seo. Beidh Uisce Éireann ina phríomhphointe teagmhála maidir le haon fhiosrú nó ceist a bhféadfadh custaiméirí a bheith acu trí ghlaoh a chur ar Ionad Glaonna Uisce Éireann. Leanfaidh Comhairle Contae an Longfoirt de ról a ghlacadh i méadrú nach méadrú tí é amach anseo, ag brath ar mhaoiniú leordhóthanach ó Uisce Éireann.

HÍSÍ COMHSHAOIL

Clúdaíonn an rannóg seo raon éagsúil feidhmeanna agus seirbhísí. Is iad seo a leanas na príomhréimsí -

- Rialú ar Thruailliú agus Bainistíocht ar Cháilíocht Uisce
- Bainistíocht Bruscair agus Glantachán Sráide
- Bainistíocht Dramhaíola agus Rialú Dramhaíola
- Feasacht Chomhshaoil
- Ionad Adhlactha
- Seirbhísí Tréidliachta agus Sábháilteacht Bia
- Rialú Madraí agus Rialú Capall

RIALÚ AR THRUAILLIÚ AGUS BAINISTÍOCHT AR CHÁILÍOCHT UISCE

Clúdaíonn an reachtaíocht um rialú ar thruailliú réimsí mar thruailliú uisce, thruailliú aeir agus núis torainn. I measc na ngníomhaíochtaí sonracha a dtugtar fúthu maidir le rialú ar thruailliú tá teagmhais truaillithe uisce a fhiosrú, cigireachtaí feirme, sceitheadh chuig uiscí a cheadúnú agus clár monatóireachta a chur i bhfeidhm le haghaidh aibhneacha, lochanna, dabhcha séarachais agus láithreáin líonta talún atá dúnta.

BAINISTÍOCHT ABHANTRAÍ

Trasuíodh Creat-Treoir Uisce an AE isteach i ndlí na hÉireann faoi Rialacháin an Chomhphobail Eorpaigh (Beartas Uisce), 2003, faoinar bunaíodh roinnt Ceantar Abhantraí. Athraíodh é seo sa bhliain 2014 ionas go mbreathnaítear ar Éirinn mar Cheantar Abhantraí amháin. Anuas air sin, cuireann Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Beartas Uisce) 2014 oibleagáidí nua ar údarás áitiúla chun an ghné páirtíochta poiblí den Chreat-treoir Uisce a chomhordú. Éilíonn an socrú náisiúnta rialachais nua ar Chomhairle Contae an Longfoirt ár n-obair sa réimse seo a chomhordú leis oifig náisiúnta nuabhunaithe, Oifig Uiscí agus Pobal na nÚdarás Áitiúil (OUPÚÁ), atá lonnaithe i gCill Channaigh. Leanann Comhairle Contae an Longfoirt de mhonatóireacht a dhéanamh ar chaighdeán an uisce in aibhneacha agus lochanna ar aon dul leis na Pleananna Bainistíochta Abhantraí.

Saotharlann Chomhshaoil

Tá Saotharlann Chomhshaoil na Comhairle Contae suite ar Bhóthar na Páirce, an Longfort. Is iad seo a leanas na príomhréimsí gníomhaíochta

- Monatóireacht agus rialú ar Thruailliú Uisce
- Monatóireacht ar líonadh talún
- Monatóireacht ar sceitheadh eisiltigh tionsclaíoch
- Monatóireacht ar Chaighdeán Uisce in aibhneacha agus i lochanna

BAINISTÍOCHT BRUSCAIR

Tá cur i bhfeidhm an Achta um Thruailliú ó Bhruscar, 1997 – 2009 ar cheann de na meicníochta tábhachtacha chun dul i ngleic le truailliú bruscair i gContae an Longfoirt. Is iad Maoir Bhruscair na Comhairle a thugann faoin Rialú Bruscair den chuid is mó.

Oibríonn an Chomhairle i ndlúthpháirt le Coistí áitiúla na mBailte Slachtmhara agus aithníonn sí an obair iontach atá á déanamh acu ar fud an chontae. In Eanáir 2016, thóg Baile an Longfoirt an lá leis nuair a bhuaigh siad an Duais IBAL (Irish Business Against Litter) 2015 nuair a tugadh an baile is slachtmhara in Éirinn air. Fuair an baile dealbh phoiblí chun an t-éacht a chomóradh. Dúirt suirbhéirí de chuid An Taisce nach raibh na suíomhanna sa Longfort "ach amháin glan ó bhruscar, bhí cuid acu curtha i láthair ar bhealach fiormhaith chomh maith."

Leanann an Chomhairle ar aghaidh de chiontóirí bruscair ionchúiseamh agus aisghabháil iomlán na gcostas a lorg nuair a théann cásanna chun na cúirte. Cuireadh tús le 12 ionchúiseamh san iomlán sa bhliain 2016 maidir le neamhioc táill faoin Acht um Thruailliú ó Bhruscar, 1997.

SCUABADH SRÁIDEANNA

Lean an Chomhairle ar aghaidh lena clár rialta maidir le scuabadh sráideanna agus seirbhísiú boscaí bruscair i mbailte agus i sráidbhailte an chontae, i gcomhréir le Plean Bainistíochta Bruscair Chontae an Longfoirt. Caitheadh breis is €520,000 ar an tseirbhís sin in 2016.

AN PLEAN BAINISTITHE DRAMHAÍOLA 2015–2021

Foilsíodh Dréachtphlean Bainistithe Dramhaíola an Oirthir agus Lár Tíre 2015 – 2021 i mBealtaine 2015 agus is féidir é a fheiceáil ag <http://emwrie/>. Tá an Longfort ar cheann de na 12 údarás áitiúla atá cleamhnaithe le Réigiún Dramhaíola an Oirthir agus Lár Tíre. Is doiciméad reachtúil é an Plean atá scríofa ag údarás áitiúla. Leagtar amach sa phlean cad ba mhaith leis an údarás a dhéanamh agus conas a dhéanfar é.

Cuireadh coiste nua, an Coiste Stiúrtha Náisiúnta Forfheidhmiúcháin Dramhaíola, agus trí údarás nua, Príomhúdarás Réigiúnach Forfheidhmiúcháin Dramhaíola, ar bun sa bhliain 2015. Oibreoidh siad le húdarás áitiúla ar fhorfheidhmiúchán dramhaíola agus tosaíochtaí náisiúnta comhaontaithe a aithníonn an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil.

FORFHEIDHMIÚCHÁN BAINISTÍOCHTA DRAMHAÍOLA

Tá raon leathan feidhmeanna reachtúla ag údarás áitiúla faoin reachtaíocht dramhaíola náisiúnta agus faoi reachtaíocht dramhaíola na hEorpa.

Áirítear ar an obair a dhéanann foirne Forfheidhmiúcháin Dramhaíola na nÚdarás Áitiúil imscrúdú a dhéanamh ar theagmhais dumpála midhleathai, bearta ionchúisimh agus bearta forfheidhmiúcháin a ghlacadh, rialacháin maidir le freagracht táirgeoirí a fhorfheidhmiú le haghaidh réimse leathan dramhaíola (lena n-áirítear Trealamh Leictreach agus Leictreonach, Cadhnraí, Feithiclí Deireadh Ré, Boinn, Pacáistiú, Dramhail Bhia, Plaisteach Feirme agus Dramhail Tógála & Scartála). In 2016, fuarthas agus rinneadh imscrúdú ar 1,236 gearán faoi dhramhail agus faoi bhruscar, agus réitíodh 1,285 gearán (gearáin fós le réiteach ó 2015 ina measc) díobh sin i rith na bliana.

In 2016, díriodh cigireachtaí rialta na Comhairle ar réimsí éagsúla, lena n-áirítear dumpáil neamhdhleathach agus Rialacháin um Dhramhail Bhia agus Boinn. Rinneadh roinnt ionchúiseamh faoin Acht um Thruailliú ó Bhruscar, 1997. Tá fadhb mhór i gceist fós le dumpáil mhídhleathach dramhaíola tí i gceantair thuaithe agus in áitribh fholmha, agus bhí ar an gComhairle acmhainní suntasacha a chaitheamh chun suíomhanna den sórt sin a ghlacadh. Nuair is féidir é, tá an Chomhairle ag baint leasa as a cumhachtaí reachtúla anois chun a cuid costas ar bhearta rialaithe truaillithe a chúiteamh.

Ina theannta sin, ceadaíonn Údarás Áitiúla saoráidí dramhaíola agus rialálann siad iad, cinntíonn siad bailiú údaráithe agus iompar údaráithe na dramhaíola ina gceantair feidhme, déanann siad breithmheas ar iarratais phleanála i ndáil le tograí bainistithe dramhaíola, déanann siad maoirseacht ar bhainistíú na dramhaíola san earnáil tógála agus san earnáil ghnó, agus déanann siad scéimeanna um chomhlíonadh dramhaíola a riar (m.sh. Pacáistiú). Cuirtear iniúchtaí imshaoil i gcrích i gcomhréir le plean iniúchta bliantúil na Comhairle agus tá córas tuairiscithe éigeantaigh chuig an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) i bhfeidhm maidir le gach iniúchadh imshaoil agus leis an bplean iniúchta imshaoil. Tá dualgas nach beag ar Údarás Áitiúla freisin maidir le tuairisciú. Tiomsaíonn Comhairle Contae an Longfoirt fardal bliantúil de na sonraí dramhaíola ar fad maidir lena cuid limistéar feidhme lena chur faoi bhráid na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil gach bliain.

Ní mór d'Údaráis Áitiúla Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaol), 2007 a chomhlíonadh. Faoi réir eis-ceachtaí áirithe, ní mór faisnéis a bhaineann leis an gcomhshaol atá i seilbh údarás poiblí, nó i seilbh lena aghaidh, a chur ar fáil d'aon duine a iarrfaidh an fhaisnéis sin. Tugtar comhairle agus treoir maidir le bainistíocht dramhaíola do bhaill den phobal ach iad a iarraidh.

Tá "Beartas Forfheidhmithe ar Ghníomhaíocht Dramhaíola Mhídhleathai" Chomhairle Contae an Longfoirt ar fáil ar shuíomh gréasáin na Comhairle ag www.longfordcoco.ie.

Feidhmíonn an Chomhairle "Beolíne um Ghearáin faoi Bhruscar". Is féidir le duine ar bith a fheiceann dumpáil mhídhleathach dramhaíola i a thuairisciú, faoi rún, ach glaoch ar 1850 434 450.

SOLÁTHAR SAORÁIDÍ UM BHAINISTIÚ DRAMHAÍOLA

Faoi láthair tá 25 ionad 'fág anseo' i gContae an Longfoirt. Glactar le gloine ghlas, gloine dhonn agus gloine thrédhearcach, chomh maith le cannaí alúmanaim, ag gach suíomh. Bailíodh 696 tonna gloine agus 22 tonna cannaí alúmanaim san iomlán le haghaidh athphróiseála in 2016.

ÚSÁID FUINNIMH

Éilítear ar Chomhairle Contae an Longfoirt, i gcomhréir le beartas náisiúnta, ár n-úsáid fuinnimh a laghdú aon trian faoi 2020. Ós rud é gur úsáideoir suntasach fuinnimh i an eagraíocht, is dúshlán suntasach é seo agus leagtar béim gach bliain ar fheabhsúchán céim

ar chéim na héifeachtúlachta fuinnimh. D'fhonn na seirbhísí a sholáthraíonn an Chomhairle a oibriú, is gá leictreachas, gás agus breosláí eile a idiú. Tá fostaithe i ngach rannóg ar an eolas faoin ngá deireadh a chur le tomhaltas fuinnimh nach bhfuil gá leis. Tá tionscnamh Bainistíochta Fuinnimh ar siúl agus tá bearta á nglacadh nuair is féidir é chun idiú fuinnimh a laghdú. Tá Comhairle Contae an Longfoirt cleamhnaithe le Gníomhaireacht Fuinnimh Lár na Tíre. Tá fochoistí a dtugtar Pobail Chleachtais orthu curtha ar bun chun cuidiú le heolas a chomhroinnt. Glacann fostaithe Chomhairle Contae an Longfoirt páirt iontu agus cuidíonn siad le forbairt an Dea-Chleachtais i roinnt réimsí.

Leanadh ar aghaidh le hoiliúint a sholáthar do bhaill Choiste Bainistíochta Fuinnimh na Comhairle sa bhliain 2016. Rinneadh dul chun cinn maidir le córas a fhorbairt chun sonraí um thomhaltas fuinnimh a thaifeadadh ar bhealach níos córasaí. Cuireadh uasghrádú trealaimh chun críche ag Rannóg TF na Comhairle. Mar thoradh air sin, táthar ag súil go mbeidh laghdú suntasach ar an tomhaltas fuinnimh a bhaineann le hoibriú seirbhísí TF. Tá uasghrádú fós á chur ar shoilsiú poiblí, chun soilse LED a úsáid, ag roinnt áiteanna. Tháinig Oifigeach Feasachta Comhshaoil na Comhairle le chéile le grúpaí pobail agus thug an tOifigeach sin cuairt ar scoileanna chun béim a leagan ar an ngá le fuinneamh a chaomhnú nuair is féidir. Tá eolas maidir le bearta caomhnaithe fuinnimh san áireamh i bPacáí Eolais a scaiptear i scoileanna agus ag cruinnithe pobail a reáchtáiltear i bpobail.

Sa bhliain 2016, fuair an Chomhairle Deimhniú Fuinnimh do na hoifigí ag Áras an Chontae agus Cúirt na Camlinne. Rinneadh próiseas tairisceana ag an nGníomhaireacht Fuinnimh Lár na Tíre le measúnóirí a cheapadh chun iniúchta fuinnimh a dhéanamh maidir le príomhbhonneagar na Comhairle.

FEASACHT CHOMHSHAOIL

Áirítear leis an ngné seo d'obair na rannóige:

- Glantachán Náisiúnta Earraigh
- Seachtain Náisiúnta na gCrann
- Bailiúcháin Earraí Móra agus Dramhaíola Guaisí
- Scoileanna Glasa
- Nollaig Ghlas
- Cistiú Comhpháirtíochta Comhshaoil Áitiúil
- Deontais Feasachta Frith-Bhruscair
- Comórtas na mBailte Slachtmhara
- Speicis Ionracha

GLANTACHÁN NÁISIÚNTA EARRAIGH

Bhí Glantachán Náisiúnta Earraigh na bliana 2016 ar siúl le linn mhí Aibreáin. Cuireadh bainteoírí bruscair, lámhainní, bibí agus málaí dathchódaithe ar fáil do sheisiúin ghlantacháin an phobail. Chláraigh breis is 46 grúpa don ghlantachán agus ghlac siad páirt i seisiúin ghlantacháin ar fud an chontae.

SEACHTAIN NÁISIÚNTA NA gCRANN

Bhí Seachtain Náisiúnta na gCrann, atá eagraithe ag Comhairle Crann na hÉireann le tacaíocht ó Choillte,

BSL agus Comhairle Contae an Longfoirt, ar siúl ó 6 go 13 Márta 2016. Tugadh deis do Ghrúpaí Pobail, Eagraíochtaí na mBailte Slachtmhara, Scoileanna agus eagraíochtaí eile sa chontae crainn óga a fháil. Dáileadh os cionn 300 crann óg saor in aisce ar bhreis is 30 grúpa pobail agus scoil le linn na seachtaine sin.

BAILIÚCHÁIN EARRAÍ MÓRA/ DRAMHAÍOLA GUAISÍ

Cuireadh ceithre bhailiúchán earraí móra agus dhá bhailiúchán dramhaíola guaisí ar siúl in 2016. Reachtáladh na bailiúcháin ag Flipeadóirí Longfoirt, Margadh Ghránaire, Margadh Bhaile Uí Mhatháin agus carrchlós poiblí Bhéal Átha Liag. Ba ionann dramhail ghinearálta agus in-athchúrsáilte agus 15.03 tonna, agus bailíodh 4.22 tonna de dhramhail ghuaiseach.

SCOILEANNA GLASA

Déirigh go han-mhaith leis an Longfort arís maidir le cur le gníomhaíocht na Scoileanna Glasa in 2016. Tá rannpháirtíocht na scoileanna sa chlár beagnach chomh hard agus is féidir léi a bheith. Le linn 2016, d'athnuaigh cúig scoil déag a mbratach ghlas maidir le téamaí cosúil le bruscar agus dramhail, caomhnú uisce agus fuinnimh, Taisteal, bithéagsúlacht agus Saoránacht Dhomhanda.

NOLLAIG GHLAS

Cuireann an Chomhairle pointe fágála lárnach ar fáil sa Longfort áit ar féidir le daoine a gcuid crann a fhágáil le haghaidh stiallta, saor in aisce. Féadfar seanchártaí Nollag a fhágáil ag leabharlanna áitiúla ar fud an chontae chomh maith.

DEONTAIS FEASACHTA FRITH- BHRUSCAIR

Fuair an Longfort deontas feasachta frith-bhruscair €12,500 le linn 2016 ón Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (RCPRÁ). Chuir an Chomhairle maoiniú €5,355 leis seo. Úsáidtear na Deontais Feasachta Frithbhruscair agus Frith-Ghraifítí chun tacú le tionscnaimh glantacháin, chun feachtais fógraíochta agus tionscadail athchúrsála scoile a chistiú agus chun ábhair thacaíochta a chur ar fáil do thionscnaimh ghlantacháin an phobail áitiúil. Cuireadh bileog maidir le salú ag madraí le chéile chomh maith ar mhaithe le baill an phobail sa bhliain 2016.

CISTE COMHPHÁIRTÍOCHTA COMHSHAOIL DON CHLÁR 21 ÁITIÚIL

Fuair an Chomhairle leithdháileadh €7,000 faoin Scéim seo ón RCPRÁ. Cuireann an Chomhairle cistiú meaitseála de €7,000 ar fáil, agus mar sin is ionann cistiú deontais agus €14,000 san iomlán, chun tacú le tionscadail nuálacha, pobalbhunaithe a bhaineann leis an gcomhshaoil.

NA BAILTE SLACHTMHARA/ GRÚPAÍ POBAIL SA LONGFORT

Déirigh le Comhairle Contae an Longfoirt arís i mbliana ina comhoibriú leis na Bailte Slachtmhara agus Grúpaí Pobail ar fud an Longfoirt, agus fuair grúpaí cistiú trí na deontais frithbhruscair agus deontais comhpháirtíochta comhshaoil áitiúil. Chomh maith leis sin, leithdháileadh bainteoír bruscair, lámhainní agus málaí dathchódaithe ar ghrúpaí ar iarraidh. Tháinig méadú ar líon na ngrúpaí pobail sa bhliain 2016 agus tá trí ghrúpa eile anois.

SPEICIS IONRACHA

Leanadh ar aghaidh le cóireáil ar ghlúineach bhiorach sa bhliain 2016, agus rinneadh níos mó ceantar a mhapáil agus a chóireáil ar fud an chontae. Lorgáidh cistiú chun leanúint ar aghaidh leis an gclár cóireála ar feadh trí bliana eile.

IONAD ADHLACTHA

Den chuid is mó, déantar reiligi a chothabháil ar bhonn ghnáthrialta ag foireann na scéime sóisialta tuaithe agus oibríthe deonacha ó choiste na reilige áitiúla. Tugann Comhairle Contae an Longfoirt sintiús díreach d'Acmhainní Pobail an Longfoirt Teoranta, a dhéanann maoirseacht ar an Scéim Shóisialta Tuaithe. Oibríonn an Chomhairle scéim tacaíochta reiligi chomh maith, faoina bhfaigheann grúpaí áitiúla atá i mbun cothabháil reiligi deontas ón Údarás Áitiúil.

Fáiltiú Méarachta a d'óstáil na Cathaoirligh de Chomhairle Contae an Longfoirt agus Ceantar Bardasach an Longfoirt chun onóir a thabhairt do Choiste Chomórtas na mBailte Slachtmhara an Longfoirt.

SEIRBHÍSÍ TRÉIDLIACHTA

SÁBHÁILTEACTH BIA

Déanann Rannóg Tréidliachta Chomhairle Contae an Longfoirt fónamh ar chonradh idir an Chomhairle agus Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann maidir le saincheisteanna sábháilteachta bia agus sláinte poiblí tréidliachta.

Déantar maoirseacht reachtúil ar na seamlais bheaga agus ar na hionaid déantúsaíochta feola ar thrécher íseal sa chontae d'fhonn a chinntiú go bhfuil an reachtaíocht ar shábháilteacht bia á comhlíonadh go hiomlán.

Próiseáladh eallach, caoirigh agus muca, fia agus circeoil a táirgeadh go háitiúil i seamlais bheaga áitiúla i gContae an Longfoirt in 2016. Rinne Cigire Tréidliachta cigireacht roimh bháis agus iarbháis ar gach ainmhí a maraíodh. Tá clár samplála i bhfeidhm atá beartaithe chun substaintí díobhálacha amhail ceimiceáin agus hormóin a bhrath i bhfeoil. Cinntíonn Seirbhís Tréidliachta an Údaráis Áitiúil go bhfuil sláinte agus leas ainmhithe á gcothabháil i gcomhréir leis na forálacha reachtacha. Bronnadh Deimhniú Inniúlachta Leasa ar gach úinéir agus ball foirne i seamlais bheaga i gContae an Longfoirt ag tráth an mharaithe sa bhliain 2016.

I rith 2016, lean na hionaid déantúsaíochta feola ar thrécher íseal agus na seamlais i gContae an Longfoirt ag obair de réir chaighdeáin cheadaithe an AE. Tá na táirgí feola a tháirgtear sa chontae faoi réir rialuithe oifigiúla tréidliachta. Rialaíonn Seirbhís Tréidliachta an Údaráis Áitiúil áitribh ar thrécher íseal, agus ag an am céanna tugann sí solúbthacht iomchuí dóibh. Tá Oifigeach Tréidliachta an Chontae ina bhall de Ghrúpa Oibre Idir-Rannach chun Treoir a thabhairt do thairgeoirí beaga bia agus do rialóirí maidir le solúbthacht chuí atá inghlactha ag iniúcháir náisiúnta agus idirnáisiúnta. Leanann fiontar agus forbairt ar aghaidh ar bhonn leanúnach laistigh d'áitribh agus an earnáil, de réir mar a fhreagraíonn cuideachtaí d'éilimh tráchtála atá ag athrú. Spreagtar iontrálaithe nua le dul i gcomhairle le seirbhís na Comhairle agus páirt a ghlacadh san earnáil. Níor tháinig athrú ar leibhéal an tréchuir i seamlais bheaga i gContae an Longfoirt mar an gcéanna sa bhliain 2016.

Tá an rannóg, trí thacaíocht a thabhairt do tháirgeadh bia i gContae an Longfoirt, ag cloí lenár bPlean Corparáideach maidir le fiontraíocht agus forbairt a chur chun cinn sa réimse tábhachtach seo de ghníomhaíocht tráchtála. Thug an Rannóg Tréidliachta, i gcomhar le hOifig Fiontair Áitiúil Chomhairle Contae an Longfoirt, cúnamh le daoine aonair a bhfuil leas acu san earnáil in 2016.

Leanadh leis an bhForbairt Ghairmiúil Leanúnach agus le hoiliúint i sábháilteacht bia agus sláinte agus leas ainmhithe in 2016 agus tá Córas Iniúchta Inmheánaigh ag an tSeirbhís Tréidliachta.

Bhí na gníomhaíochtaí a bhaineann le diúscairt Fotháirgí Ainmhithe fós ina réimse tábhachtach oibre in 2016.

Soláthraíonn cruinnithe an Choiste Réigiúnaigh um Zónóis an fóram le haghaidh idirchaidreamh foirmiúil idir Seirbhís Sláinte Poiblí Tréidliachta Chomhairle Contae an Longfoirt agus gníomhaireachtaí eile, m. sh. an Roinn Talmhaíochta agus Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte. Bhí teagmháil ag Seirbhís Tréidliachta Chomhairle Contae an Longfoirt ar bhonn foirmiúil leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara trí chruinnithe déthaobhacha a reáchtáil go háitiúil agus go náisiúnta in 2016.

I ré ina bhfuil bagairt do sheirbhísí áitiúla, choinnigh Seirbhís Tréidliachta an Údaráis leibhéal na seirbhíse tábhachtaí a chuireann sí ar fáil sa bhliain 2016.

RIALÚ MADRAÍ

Cuireann Comhairle Contae an Longfoirt Seirbhís lánaimseartha um Rialú Madraí ar fáil i gContae an Longfoirt. Fostaíonn an tÚdarás Áitiúil Maor Madraí agus oibríonn sí Dídean do Mhadraí ar Shráid Little Water i mbaile an Longfoirt. Gearrtar Táillí Póna. Tugadh isteach Rialacháin maidir le Micrísilis a chur i Madraí sa bhliain 2016. Dhéileáil an tSeirbhís le 399 cás de mhadraí gan iarraidh agus madraí seachráin in 2016. Astu siúd, tugadh tithe nua do 98 díobh, thóg a gcuid úinéirí ar ais 33 díobh, aistríodh 243 madra chuig grúpaí leasa madraí agus cuireadh 21 madra ina gcodladh. Á sé ina bheartas ag Comhairle Contae an Longfoirt baile nua a fháil do mhadra ar bith a mbeadh an socrú sin cuí ina leith.

I gcuid mhór de na cásanna maidir le madraí a cuireadh i dtithe nua, roghnaigh a gcuid úinéirí iad le cúnamh ó leathanach Facebook Sheirbhís Rialaithe Madraí na Comhairle.

Choinnigh Comhairle Contae an Longfoirt líon na madraí a cuireadh síos i bPóna Madraí an Longfoirt íseal in 2016. Tharla sé sin mar thoradh ar phlean straitéiseach a chuir an tSeirbhís Rialaithe Madraí i bhfeidhm le cabhair ó pháirtithe leasmhara agus ó shaorálaithe eile, dá bhfuilimid buíoch.

Chun dul i ngleic le fadhb na madraí gan iarraidh, leanann Comhairle Contae an Longfoirt ar aghaidh

ag moladh do dhaoine, tríd an oideachas agus trí fheasacht, a bheith ina n-úinéirí freagracha ainmí. Feidhmíonn an Chomhairle scéim le haghaidh neodrú fóirdheontais do mhadraí, agus tá comhaontas straitéiseach curtha ar bun aici leis an Dogs Trust. Leanadh ar aghaidh le cigireachtaí ar Ionaid Pórúcháin Madraí in 2016 faoin Acht um Bunachais Pórúcháin Madraí. Oibríonn an Chomhairle go dian chomh maith maidir lena príomhfhreagracht le cosc a chur le ciapadh caoirigh.

Leagann Comhairle Contae an Longfoirt béim go fóill ar an ngá atá ann go gceannódh úinéirí madra Ceadúnas Madraí. Gearrtar €20 ar Cheadúnas Madraí faoi láthair agus is féidir ceann a cheannach ó Oifig Phoist ar bith.

Gné thábhachtach d'úinéireacht fhreagrach madra is ea Ceadúnas Madraí a cheannach. In 2016, cheannaigh úinéirí madra ceadúnas "Saolré Madra" ar chostas aonuaire €140. Is ó Rannóg Comhshaoil Chomhairle Contae an Longfoirt amháin atá iad siúd le fáil.

RIALÚ CAPALL

In 2016, gabhadh 19 gcapall faoin Acht um Rialú Capall, 1996. Rialaíonn fodhlíthe um Rialú Capall de chuid Chomhairle Contae an Longfoirt riachtanais choinneála agus diúscartha, de réir an Mheabhráin Tuisceana leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, chomh maith le rochtain agus gníomhaíochtaí capall a rialú in áiteanna poiblí.

SEIRBHÍSÍ DÓITEÁIN & ÉIGEANDÁLA

Tá stáisiún dóiteáin ag an tSeirbhís Dóiteáin agus Tarrthála i mBaile Uí Mhatháin, Meathas Troim, Gránard, Béal Átha Liag agus sa Longfort. Tá foireann 48 comhraiceoir dóiteáin fostaithe sna stáisiúin a fhreagraíonn d'eachtraí dóiteáin agus d'eachtraí tarrthála araon. Bhí na Seirbhísí Dóiteáin gníomhach maidir le sábháilteacht dóiteáin a chur chun cinn i rith na bliana.

Rinne na Seirbhísí Dóiteáin measúnú ar Theastais Sábháilteachta Dóiteáin, ar Iarratais Phleanála agus ar Atreoruithe Iarratais Ceadúnais Cúirte. Rinneadh Cigireachtaí Sábháilteachta Dóiteáin ar áitribh thráchtála freisin.

OIBRÍOCHTAÍ	
Líon iomlán na nGlaonna Amach - Eanáir go Nollaig 2016	445
RIALÚ TÓGÁLA	
Líon na dTeastas Dóiteáin a próiseáladh sa bhliain 2016	26

Fuarthas iarratas ar chistiú €550,000 ón Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála don síneadh le Stáisiún Bhaile an Longfoirt atá beartaithe.

Mhol an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála Seirbhís Dóiteáin an Longfoirt

mar an príomhúdarás maidir le 4 inneall dóiteáin nua Aicmiú B (a bhfuil luach €320,000 ar gach ceann) do Sheirbhísí Dóiteáin Mhuineacháin, An Lú, Laoise agus an Longfoirt. Tá na feithiclí seo á dtógáil faoi láthair agus táthar ag súil go seachadfar iad sa bhliain 2017.

Cheadaigh an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála cistiú caipitil €70,000.00 le 40 gaireas anáilithe nua agus aerchomhbhrúiteoir nua a sholáthar. Tá an trealamh seo ceannaithe.

Fógraíodh post folamh do chomhraiceoir tine ceithre huairé do Bhéal Átha Liag, ach ní raibh an tSeirbhís ábalta iarrthóir cuí a earcú. Earcaíodh comhraiceoir dóiteáin amháin sa bhliain 2016 do Sheirbhís Dóiteáin Mheathas Troim.

Chuaigh Oifigeach an Stáisiúin Michael Spillane ar scor ó Sheirbhís Dóiteáin Mheathas Troim in Aibreán na bliana 2016 tar éis 28 bliain fónaimh.

D'fhág comhraiceoir dóiteáin John Maguire Seirbhís Dóiteáin Ghránaird i nDeireadh Fómhair 2016 tar éis 15 bliana seirbhíse.

Tá an Clár Cleachtaidh/Oiliúna Comhraiceora Dóiteáin curtha i gcrích de réir Phlean Bliantúil Oibríochta na Seirbhíse Dóiteáin 2016.

Fir Múchta Dóiteáin ar chleachtadh oiliúna

COSAINT SHIBHIALTA

Is eagraíocht dheonach í an Chosaint Shibhialta a thacaíonn le seirbhísí éigeandála tosaigh agus is cuid lárnach an údaráis áitiúil í. Ba bhliain ghnóthach arís í an bhliain 2016 do Chosaint Shibhialta sa Longfort.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ

D'fhreastail Cosaint Shibhialta an Longfoirt ar níos mó ná 70 imeacht spóirt agus pobail áitiúil sa bhliain 2016, agus sholáthair siad seirbhís garchabhrach ag cluichí sacair agus CLG, Cluichí Pobail, Siúlóidí, Maratóin, Trí-atláin, Féilte, Bainc Fola agus Imeachtaí Oifigiúla an Chontae.

Go luath sa bhliain 2016, ghlac Cosaint Shibhialta ról gníomhach nuair a bhí drochthuile ann, agus cuir siad málaí gainimh agus pumpaí ar fáil, bhog siad bia feirme, rinne siad monatóireacht ar leibhéil uisce agus d'iompair siad daoine agus soláthairtí. Bhonn Coiste Pharaid an Longfoirt an Corn Hugh Shannon ar Chosaint Shibhialta an Longfoirt ag Paraid na Féile Pádraig 2016 chun aitheantas a thabhairt dá freagairt don teagmhas drochaimsire.

Crew on duty at a local event

County Control Unit

New 4x4 Vehicle

D'oibrigh Cosaint Shibhialta an Longfoirt leis an nGarda Síochána i gcás roinnt oibríochtaí cuardaigh agus tarrthála le linn na bliana.

Fuarthas an dara otharcharr a chomhlíonann CEN. Bhronn an Coláiste Cosanta Sibhialta Toyota HiLux 4x4 nua, carr a chuir le flúit feithiclí Chosaint Shibhialta an Longfoirt.

OILIÚINT AGUS FORBAIRT

Soláthraíonn Cosaint Shibhialta sainoiliúint maidir le raon scileanna chun cur ar chumas na n-oibríthe deonacha tacú le Seirbhísí Tosaigh de réir mar is gá. Faigheann oibríthe deonacha oiliúint maidir le Garch-

abhair, Timpistí, Cuardach & Tarrtháil, Tarrtháil Uisce agus Cumarsáid. Áirítear le réimsí nua oiliúna Monatóireacht Radaíochta agus Tarrtháil Thapa Uisce.

I measc na gcúrsaí a reáchtáladh sa bhliain 2016, bhí Oiliúint Teicneora Leighis Éigeandála, Céadfhreagairt Chairdiach, Ardchúrsa sa Chéadfhreagairt Chairdiach, Athdheimhniúchán maidir le Garchabhair Cheirde agus Athdheimhniúchán maidir le Céadfhreagairt Éigeandála. Bhain beirt oibríthe dheonacha cáilíocht amach mar EMT agus bhain 14 bhall nua cáilíocht amach i gCéadfhreagairt Chairdiach. Bhain cúig bhall cáilíocht amach arís ag leibhéal Céadfhreagróra Éigeandála agus d'imigh 6 bhall ar aghaidh ó leibhéal OFA go Céadfhreagróir Éigeandála.

Foireann na bhfeithiclí amfaibíacha ag traenáil

Foireann Chuardaigh ag traenáil

Rinne cúig bhall déag Dianchúrsa Cuardaigh le bheith ina bhfoireann chuardaigh agus oibríú leis an nGarda Síochána ar oibríochtaí Cuardaigh & Tarrthála. Ghlac cúig oibríthe deonacha nua ballraíocht sa bhliain 2016 agus chuir siad oiliúint maidir le Timpistí agus Cuardach & Tarrtháil i gcrích. Chríochnaigh baill an Cúrsa Oiliúna Náisiúnta maidir le Modhanna Teagaisc i gCuardach & Tarrtháil chomh maith. Fuair triúr baill oiliúint maidir le gnáthaimh i gcás Fliú Éanúil. Rinne beirt baill oiliúint maidir le bainistíocht ar an strus a leanann teagmhais chriticiúla. Chríochnaigh triúr baill oiliúint maidir le Monatóireacht Radaíochta agus bhailigh siad samplaí ithreach chun tacú le Beart Náisiúnta de chuid GCC. Chríochnaigh ball amháin Cúrsa do Theagascóirí maidir le Tarrtháil Thapa Uisce d'fhonn oiliúint a chur ar oibríthe deonacha breise maidir le Freagairt Thapa Uisce agus Feasacht Uisce, agus fuair cúigear baill oiliúint maidir le húsáid na feithicle amfaibíacha.

**TUARASCÁIL AR
NA CEANTAIR
BHARDASACHA DE
CHUID COMHAIRLE
CONTAE LONGFOIRT**

CEANTAR BARDASACH BHAILE UÍ MHATHÁIN

Ag Cruinniú Ginearálta Bliantúil Cheantar Bardasach Bhaile Uí Mhatháin a bhí ar siúl an 23 Meitheamh 2016, toghadh an Comhairleoir Mark Casey le post Cathaoirligh agus toghadh an Comhairleoir Gerard Farrell le post Leas-Chathaoirligh.

Chuir Baill de Cheantar Bardasach Bhaile Uí Mhatháin cruinnithe ar siúl ar na dátaí seo a leanas -

An 28 Eanáir, an 25 Feabhra, an 24 Márta, an 26 Bealtaine, an 2 Meitheamh, an 23 Meitheamh, an 21 Iúil, an 22 Meán Fómhair, an 27 Deireadh Fómhair agus an 24 Samhain.

I measc na rudaí a pléadh ag na cruinnithe, bhí -

- Corrrhádáil i mBaile Uí Mhatháin
- Suirbhé ar Bhóithre agus Cosáin in Eastáit na Comhairle
- Spásanna Páirceála do Dhaoine faoi Mhíchumas i mBaile Uí Mhatháin
- Trasrian coisithe i gCaonach
- Cistiú d'Fhaoiseamh ó Thuilte agus Cosaint ó Thuilte
- Roghanna páirceála sábháilte ag Scoileanna Bhaile Uí Mhatháin.
- Reiligi i gCeantar Bhaile Uí Mhatháin.
- Clár Bliantúil na mBóithre
- Bearta Sábháilteachta/Rialuithe Luais sa Léana Mór, Meathas Troim, an Currach.
- Páirceáil eas-sráide agus Stadanna Tacsaithe i mBaile Uí Mhatháin.
- Iarraidh ar Cheadúnas chun Cóistí Capaill a oibriú i mBaile Bhaile Uí Mhatháin.

Ar na cuir i láthair a rinneadh le Ceantar Bardasach Bhaile Uí Mhatháin in 2016, bhí -

- Straitéis a Thacaíonn le Daoine Breacaosta an Longfoirt
- Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail an Longfoirt 2016-2022
- Glúineach Bhiorach
- Mol Slatiascaireacht Loch Rí Thuaidh

Glacadh na heastáit tithíochta seo a leanas i gcúram i rith na bliana -

- Cluain Chaonach, Caonach
- Páirc na hAbhainn, Meathas Troim
- Mostrim Oaks, Meathas Troim
- Radharc na Muileann, Béal Átha Liag
- Hill Crescent, Baile Uí Mhatháin
- Chestnut View, Breaclainn, Meathas Troim

Glacadh le Tuarascálacha Príomhfheidhmeannaigh, i gcomhréir le Cuid 8 de na Rialacháin um Plean agus Forbairt, maidir leis na forbairtí seo a leanas:-

- Ceithre bhungaló aon stóir ag Bóthar Mheathas Troim, Baile Uí Mhatháin.
- Ceithre bhungaló dhá leaba aon stóir leathscoite ag Achadh Mór, Béal Átha Liag.

CEANTAR BARDASACH BHAILE UÍ MHATHÁIN

Ag Cruinniú Ginearálta Bliantúil Cheantar Bardasach Ghránaire a bhí ar siúl an 28 Meitheamh 2016, toghadh an Comhairleoir Míchéal Carrigy le post Cathaoirligh agus toghadh an Comhairleoir P.J. Reilly le post Leas-Chathaoirligh.

Chuir Baill de Cheantar Bardasach Ghránaire cruinnithe ar siúl ar na dátaí seo a leanas -

An 26 Eanáir, an 23 Feabhra, an 22 Márta, an 24 Bealtaine, an 28 Meitheamh, an 26 Iúil, an 27 Meán Fómhair, an 25 Deireadh Fómhair agus an 22 Samhain.

Ghlac Baill de Cheantar Bardasach Ghránaire leis an méid seo a leanas i rith na bliana -

- Buiséad Oibreacha Cathrach don bhliain 2016.
- Plean Athchóirithe Bóithre Ilbhliantúil ó 2016 go 2018.
- Tuarascáil Chuid 8 – Bungaló 3 Sheomra Leapa Aon Stóir
- Ranníocaíochtaí Deonacha agus Deontais Phobail.

Glacadh na heastáit tithíochta seo a leanas i gcúram i rith na bliana -

- McArt Meadows, Crois Liatroma

Ar na hearraí eile a tugadh chun solais agus phléigh na Baill, bhí -

- Dréacht-Phlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail an Longfoirt 2016-2022
- Saoráidí páirceála do bhusanna i nGránard
- Clár Forbartha Lebeen Park
- Ionad Acmhainní Teaghlaigh Lus na Gréine

- Scéim Athnuachana Baile agus Sráidbhaile
- Draenáil Loch Uachtair/Loch Éirne
- Nascadh Bhéal Átha na Muc/ESSERT 2016
- Grúpa Cuimhneacháin William Higgins
- Cothabháil an Gheimhridh 2016/2017
- An Clár Athghiniúna
- Straitéis a Thacaíonn le Daoine Breacaosta an Longfoirt
- Raon Reibiliúnach Thuaisceart an Longfoirt
- Scéimeanna Sábháilteachta Ísealchostais
- Glúineach Bhiorach
- Fógraí ar Bhearradh Fál
- Comharthaí Digiteacha Luais
- Trasrianta Coisithe
- Speicis faoi Chosaint
- Scéim Glas
- Cosáin
- Comharthaíocht
- Stadanna Bus
- Rampáí Luais
- Luasteorainneacha
- Droichid
- CCTVLONGFORD MUNICIPAL DISTRICT

Fáiltiú Cathartha i Halla '98 Bhéal Átha na Muc chun onóir a léiriú do Chomhaontú Nasctha Bhéal Átha na Muc agus Essert de Belfort

CEANTAR BARDASACH AN LONGFOIRT

Ag Cruinniú Ginearálta Bliantúil Cheantar Bardasach an Longfoirt a bhí ar siúl an 21 Meitheamh 2016, toghadh an Comhairleoir Pádraig Loughrey le post Cathaoirligh agus toghadh an Comhairleoir Gerry Warnock le post Leas-Chathaoirligh.

Chuir Baill de Cheantar Bardasach an Longfoirt cruinnithe ar siúl ar na dátaí seo a leanas i rith 2016 -

An 27 Eanáir, an 24 Feabhra, an 6 Aibreán, an 25 Bealtaine, an 21 Meitheamh, an 27 Iúil, an 28 Meán Fómhair, an 26 Deireadh Fómhair agus an 23 Samhain.

Ghlac Baill de Cheantar Bardasach an Longfoirt leis an méid seo a leanas i rith na bliana -

- Buiséad Oibreacha Cathrach don bhliain 2016.
- Plean Athchóirithe Bóithre Ilbhliantúil ó 2017 go 2019.
- Páirceáil saor in aisce i gCarrchlóis eas-sráide um Nollaig 2016.
- Nascbhóthar Flancare a dhearbhu ina Bhóthar Poiblí.
- Limistéar Fónais an Mheal a athainmniú mar Pháirc Shíochána Albert Reynolds.
- Ranniocaíochtaí Deonacha agus Deontais Phobail.

Glacadh na heastáit tithíochta seo a leanas i gcúram i rith na bliana -

- Cúirt Battery, an Longfort
- Melview Glen, Melview
- Oaklands, Bóthar Bhéal Átha na Lao.

Ar na hearraí eile a tugadh chun solais agus phléigh na Baill, bhí -

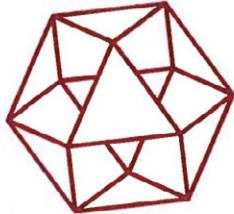
- Páirceáil ag Oifigí na Roinne Coimirce Sóisialaí ar Bhóthar Bhéal Átha na Lao.
- Bóthar rochtana Flancare.
- Plean Tráchtá d'Acomhal na hArd-Eaglaise.
- Salann a scaipeadh ar Chosáin i mBaile an Longfoirt.
- Saoráidí páirceála do bhusanna agus cóistí sa Longfort.
- Páirceáil ag Scoil Eimear.
- Ceart Slí ag Dún Darrach agus Páirc Teffia.
- Tithe Tréigthe ag Gleann Riada agus eastáit Ard na Ceasagh/ Palace Crescent.

- Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil agus Purláin an Longfoirt.
- Páirceáil Íochta.
- An Clár Athghiniúna.
- Grúpa Áitiúil URBACT a chruthú do Dhún Uí Chonghaile.
- Láithreacha féideartha do cheamaraí CCTV.
- Scéim Athnuachana Baile agus Sráidbhaile.
- Baile Gnó a thacaíonn le Daoine Breacaosta a dhéanamh den Longfort
- Bratach Ghlas a bhronnadh ar limistéar Fónais an Mheal.

Fáiltiú an Mhéara curtha ar siúl ag Cathaoirligh Chomhairle Contae an Longfoirt agus Cheantar Bardasach an Longfoirt an 4 Feabhra 2016 chun onóir a léiriú do Coiste Bailte Slachtmhara an Longfoirt

AGUISÍN 1: DEIMHNIÚ CLÁRAITHE CÓRAS BAINISTÍOCHTA SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHTA GAIRME I GCOMHRÉIR LE OHSAS 18001:2007

NSAI

Certificate of Registration of Occupational Health and Safety Management System to OHSAS 18001:2007

Longford County Council

Aras an Chontae
Great Water Street
Longford

NSAI certifies that the aforementioned company has been assessed and deemed to comply with the provisions of the standard referred to above in respect of:-

The provision of work activities associated with Building Maintenance, Corporate, Human Resources, Housing, Libraries, Roads, Unfinished Housing Estates and Water Services within the functional area of Longford County Council.

Approved by:
Maurice Buckley
CEO NSAI

Registration Number: 18.0305
Original Registration: 11 January 2015
Last amended on: 18 March 2015
Valid from: 18 March 2015
Remains valid to: 10 January 2018

*This certificate remains valid on condition that the Approved Occupational Health and Safety Management System is maintained in an adequate and efficacious manner.
NSAI is a partner of IQNet – the international certification network
(www.iqnet-certification.com)*

All valid certifications are listed on NSAI's website - www.nsal.ie. The continued validity of this certificate may be verified under "Certified Company Search"

NSAI (National Standards Authority of Ireland), 1 Swift Square, Northwood, Santry, Dublin 9, Ireland T +353 1 807 3800 E: info@nsai.ie www.nsal.ie
NSAI Inc. 402 Amerst Street, Nashua, New Hampshire, NH 03063, USA T +1 603 882 4412 E: info@nsainc.com www.nsalinc.com

CERT-015: 18001 2007 NL A4 (5)

AGUISÍN 2: TUARASCÁLACHA COISTÍ BEARTAIS STRAITÉISIGH (2014-2019)

Leagtar amach an bonn reachtúil atá le Coistí Beartais Straitéisigh (CBSanna) in Alt 48 den Acht Rialtais Áitiúil, 2001 arna leasú ag Alt 41 den Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, 2014 agus tá sé in ainm is deis a thabhairt do leasanna éagsúla eárnála chun tionchar a imirt ar fhorbairt beartas ag an gComhairle.

AN CBS UM FHORBAIRT GHEILLEAGRACH AGUS FIONTRAÍOCHT

Comhairleoirí

- An Comh. Séamus Butler (Cathaoirleach sa 1ú Téarma)
- Pádraig Loughrey (Cathaoirleach sa 2ra Téarma)
- Colm Murray
- Pat O'Toole
- Peggy Nolan

Ionadaithe Eárnála

- Fintan McGill (Gnólacht/Fostóirí)
- Tess Murphy (Pobal agus Deonach)
- Ray Hogan (Comhshaoil/Caomhnú)
- Mona Considine (Coiste Turasóireachta an Chontae)

Chas an CBS um Fhorbairt Gheilleagrach agus Fiontraíocht 6 huairé i rith 2016 - an 2 Feabhra, an 19 Aibreán, an 30 Bealtaine, an 27 Meitheamh, an 19 Meán Fómhair agus an 24 Deireadh Fómhair. Pléadh na nithe seo a leanas ag na cruinnithe:

- Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail
- Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil an Longfoirt
- An Clár Náisiúnta um Fhorbairt Tuaithe (LEADER)
- Straitéis Turasóireachta an Longfoirt
- Straitéis um margáiocht Chontae an Longfoirt
- Misin trádála chun an Longfort a chur chun cinn mar cheann scribe infheistíochta
- Athbhrandáil chorparáideach agus Lógó do Chontae an Longfoirt
- Fóram Geilleagrach a Bhunú
- Scéim Dreasachta Gnó
- Imeacht Taispeántais USEFE
- Scéim Tacaíochta Deontais Pobail 2016
- Clár Athghiniúna
- Tionscadal na bhFoirne Baile
- Scéim Athnuachana Baile agus Sráidbhaile
- Cistiú Redz/Clár
- Laethanta Fiontraíochta Center Parcs
- Cur i láthair ag ionadaithe ó Fhiontraíocht Éireann
- Cur i láthair ag ionadaithe ón ÚFT
- Cur i láthair ag ionadaithe ón bhFóram Scileanna Réigiúnacha Lár Tíre

CBS SEIRBHÍSÍ TITHÍOCHTA

Comhairleoirí

- Cllr P.J. Reilly (Cathaoirleach sa 1ú Téarma)
- John Browne
- Martin Mulleady
- P.J. Reilly
- Paul Ross
- Gerry Warnock (Cathaoirleach sa 2ra Téarma)

Ionadaithe Eárnála

- Derek Scanlon (Forbairt/Tógáil)
- Louise Lovett, Stephanie Igoe (Pobal agus Deonach)
- John Mimmagh (Cuimsiú Sóisialta)

Chas an CBS Seirbhísí Tithíochta 4 huairé in 2016 - an 1 Feabhra, an 9 Bealtaine, an 25 Iúil agus an 7 Samhain. Pléadh na nithe seo a leanas ag na cruinnithe:

- Scéim Ligin Roghabhunaithe
- Breithniú ar an mBeartas Comharbais Tionóntachta
- Scéim Cheannaigh ag Tionóntaí
- An Scéim Náisiúnta Morgáiste go Cíos
- Bainistíocht Tithe Folmha
- Athbhreithniú ar an Lámhleabhar Tionóntachtaí
- Bailiú bruscair in Eastáit Tithíochta Údarais Áitiúil
- Rampáí a Sholáthar in Eastáit Tithíochta
- "Scéim Féinchabhrach" do thionóntaí an Údarais Áitiúil
- Cur i láthair ag Comhlachas Tithíochta Tuath
- Cur i láthair ag Simon Lár Tíre

CBS BONNEAGAIR AGUS TIMPEALLACHTA

Comhairleoirí

- Micheál Carrigy (Cathaoirleach sa 1ú Téarma)
- Mick Cahill
- John Duffy (Cathaoirleach sa 2ra Téarma)
- Gerry Farrell
- Luie Mc Entire

Ionadaithe Earnála

- Andrew McHugh (Talmhaíocht agus Feirmeoireacht)
- Mary Lillis (Pobal agus Deonach)
- Michael Spillane (Ceardchumann)
- Niamh Moran (Timpeallacht/Caomhnú)

Chas an CBS Seirbhísí Bonneagair agus Comhshaoil 4 huairé in 2016 - an 25 Aibreán, an 13 Bealtaine, an 19 Iúil agus an 4 Deireadh Fómhair. Pléadh na nithe seo a leanas ag na cruinnithe:

- Léarscáiliú Reiligi sa Chontae
- An Scéim "Glac le Bóthar"
- Cur i láthair ag Oifig Uisce agus Pobal an Údaráis Áitiúil.
- Nuashonrú ar Luasteorainneacha in Eastáit Tithíochta.
- Clár Oibre – Láithreáin Thréigthe – Ullmhú do dhrochaimsir – Léarscáiliú Reiligi
- Beartas maidir le rampaí moillithe in Eastáit Tithíochta
- Beartas maidir le Comharthaí "Leanaí ag Súgradh" a sholáthar
- Beartas chun comharthaí sealadacha imeachta/gnó agus "gluaisteáin ar díol" a chur in airde ar chúil comharthaí bóithre náisiúnta.
- Beartas maidir le bearradh fál
- Cur i láthair ag Oifigeach Oidhreacht a dtaca le gnéithe caomhnaithe an Tionscadail um Thaifeadadh Reiligi do Chontae an Longfoirt.

AN CBS UM PLEANÁIL AGUS FORBAIRT AGUS CULTÚIR

Comhairleoirí

- Mae Sexton (Cathaoirleach sa 1ú Téarma)
- Paraic Brady
- Mick Cahill
- Mark Casey (Cathaoirleach sa 2ra Téarma)
- Gerry Farrell

Ionadaithe Earnála

- Pat O'Rourke (Talmhaíocht agus Feirmeoireacht)
- Noreen McLoughlin (Timpeallacht/Caomhnú)
- Patricia Murphy, Paddy Howe (Pobal & Deonach)

Chuir an CBS um Pleanáil agus Forbairt agus Cultúir 4 chruinniú ar bun in 2016, an 20 Eanáir, an 20 Aibreán, an 20 Meán Fómhair agus an 29 Samhain. Rinneadh breithniú ar na nithe seo a leanas ag na cruinnithe:

- Dréacht-Straitéis Ealaíona 2016-2020 agus Clár Oibre 2016
- Forbairt na nEalaíon
- Scéim Caipitil Ealaíona agus Cultúir 2016
- Ról an chultúir/na n-ealaíon san athghiniúint shóisialta
- Creat do Chomhoibriú idir an Rialtas Áitiúil agus an Chomhairle Ealaíon
- Clár Cuimhneacháin 1916-2016
- Beartas i dtaca le Spásanna Leabharlainne a úsáid d'Imeachtaí Cultúrtha agus Pobail
- An Tionscnamh "Ceiliúradh ar...."
- An Clár a Thacaíonn le Daoine Breacaosta
- Léarscáiliú Reiligi sa Chontae
- Athbhrandáil agus Lógó do Chontae an Longfoirt
- Straitéis Turasoireachta an Longfoirt
- Clár Athghiniúna
- An Bille Tithíochta (Forálacha Ilghnéitheacha), 2016
- Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile an Longfoirt

AQUISÍN 3: COMHALTAS CHOMHAIRLEOIRÍ DE CHOISTÍ

COISTÍ	BAILL
<i>Ceapachán ainmní de chuid Chomhairle Contae an Longfoirt chun freastal ar chruinniú bliantúil Irish Public Bodies Mutual Insurances Ltd</i>	Luie McEntire
<i>Comhlachas Rialtas Áitiúil na hÉireann</i>	Mark Casey, Luie McEntire, Peggy Nolan
<i>Bord na hAmharclainne Backstage</i>	Padraig Loughrey, Peggy Nolan, Mae Sexton, Tony Flaherty (iarchomhalta)
<i>Tionól Réigiúnach na Lár Tíre agus an Oirthir</i>	Mick Cahill, P.J. Reilly
<i>Fóram Oidhreachta Chontae an Longfoirt</i>	Paraic Brady, Seamus Butler, Padraig Loughrey
<i>Fóram Sláinte Réigiúnach Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, Baile Átha Cliath agus Lár Laighin</i>	Paraic Brady, Pat O'Toole, P.J. Reilly
<i>Cumann Bhaill na nÚdarás Áitiúil</i>	P.J. Reilly
<i>Comhchoiste Draenála Loch Uachtair, Loch Gamhna agus Abhainn na hÉirne</i>	Luie McEntire, Martin Mulleady
<i>An Coiste Forbartha Pobail Áitiúil</i>	Colm Murray (Cathaoirleach), Mark Casey, Seamus Butler, Martin Mulleady, Gerry Warnock
<i>An Coiste Comhairleach um Chóiríocht Áitiúil do Thaistealaithe</i>	John Browne, Seamus Butler, Padraig Loughrey, Peggy Nolan, Mae Sexton, Gerry Warnock
<i>Acmhainní Phobal an Longfoirt Teo.</i>	John Browne, Martin Mulleady, P.J. Reilly, Mae Sexton
<i>Coiste Iniúchóireachta Inmheánaí Chomhairle Contae an Longfoirt</i>	Micheal Connellan (iarchomhalta) Denis Glennon (iarchomhalta)
<i>An Comhchoiste Póilíneachta</i>	Paraic Brady, John Browne, Seamus Butler, Mick Cahill, Mark Casey, Gerard Farrell, Padraig Loughrey, Martin Mulleady Paul Ross, Peggy Nolan, Pat O'Toole, P.J. Reilly, Gerry Warnock (Cathaoirleach)
<i>Longford Enterprise Development Company Ltd</i>	Seamus Butler, Gerry Farrell, Gerry Warnock
<i>Longford Pool Construction Ltd</i>	John Browne, Padraig Loughrey, Gerry Warnock
<i>Bord Oideachais agus Oiliúna an Longfoirt agus na hIarmhí</i>	John Browne, Seamus Butler, Padraig Loughrey, Peggy Nolan, Mae Sexton, Gerry Warnock
<i>Cumann Iompair Pobail na Tuaithe , An Longfort agus an Iarmhí</i>	Michéal Carrigy
<i>Tascfhórsa Drugaí Lár na Tíre</i>	Pat O'Toole
<i>Áisíneacht Fuinnimh Lár na Tíre</i>	Mick Cahill, P.J. Reilly
<i>Comhairle Chomhairleach Cheantair Abhantraí Idirnáisiúnta an Iarthuaiscirt</i>	John Duffy, Luie McEntire
<i>An Coiste Monatóireachta Uisce Tuaithe</i>	Seamus Butler, Pat O'Toole, Paul Ross
<i>Comhairle Chomhairleach Cheantair Abhantraí na Sionainne</i>	Mick Cahill, Pat O'Toole
<i>Coiste na Comhpháirtíochta Spóirt</i>	John Browne, Mark Casey, Martin Mulleady
<i>An Coiste Stiúrtha maidir leis an nGaeilge a chur chun cinn</i>	Gach ball den Chomhairle
<i>Coiste na dTairiscintí</i>	An Cathaoirleach, John Browne, Pat O'Toole.

AGUISÍN 4: CRUINNITHE CHOMHAIRLE CONTAE AN LONGFOIRT

Cuireadh cruinnithe na Comhairle Contae ar bun go míosúil, seachas i mí Lúnasa.

Cruinniú Míósúil – an 13 Eanáir 2016

(IBAL) Torthaí Ghnólachtaí Éireannacha in aghaidh Bruscair – Baile an Longfoirt - an Baile is Glaine in Éirinn

Rinne an Cathaoirleach agus na Comhaltaí comhghairdeas le Coiste Bailte Slachtmhara an Longfoirt, an fhoireann tacaíochta agus na hoibríthe deonacha i ndiaidh gur dearbhaíodh gurb é Baile an Longfoirt an Baile is Glaine in Éirinn i Sraithchomórtas 2015 in Aghaidh Bruscair a reáchtáil Gníolachtaí Éireannacha in Aghaidh Bruscair (IBAL). Léiríodh ómós ar leith do Andy O'Dowd, Cathaoirleach Choiste na mBailte Slachtmhara, as a shárthiomantas don Choiste ó cuireadh tús leis.

Tuarascáil Iniúchóireachta Reachtúil 2014

Chuir an tUasal Patrick Groarke, Cathaoirleach, an Coiste Iniúchóireachta, Tuarascáil Iniúchóireachta Reachtúil 2014.

Cruinniú Míósúil – an 9 Márta 2016

Tuarascáil Bhliantúil Choiste Iniúchóireachta 2015

Thug an tUasal Patrick Groarke, Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta, cuntas ar shonraí Thuarascáil Bhliantúil 2015 an Choiste Iniúchóireachta.

Cruinniú Míósúil – an 11 Bealtaine 2016.

D'fháiltigh an Cathaoirleach agus na Comhaltaí roimh John McKeon, agus ghuigh siad gach rath air lena ról mar Cheann Airgeadais leis an Údarás Áitiúil.

Cur i láthair leis an tSeirbhís Phromhaidh maidir le baint a bheith ag an tSeirbhís Phromhaidh i dtionscadail phobalbhunaithe

Thug an tUasal Ailish Glennon, Bainisteoir Réigiúnach, Seirbhís Phromhaidh na hIarmhí/an Iarthair/an Iarthuaiscirt agus an tUasal Alma Gavin, Oifigeach Sinsearach Promhaidh, an Longfoirt/na hIarmhí/Ros Comáin cur i láthair maidir le baint a bheith ag an tSeirbhís Phromhaidh i dtionscadail phobalbhunaithe.

Cruinniú Míósúil – an 15 Meitheamh 2016

Cur i láthair ag Eir - Leathanbhanda a Thabhairt Isteach sa Chontae

Chuir Paul Bradley agus Fergal McCann ó Eir an cruinniú ar siúl agus tugadh léargas ginearálta ar Leathanbhanda a thabhairt isteach ag Eir sa Chontae.

Cruinniú Bliantúil – an 29 Meitheamh 2016

Toghadh an Comhairleoir Mick Cahill ina Chathaoirleach ar an gComhairle.

Toghadh an Comh. P.J. Reilly ina Leas-Chathaoirleach ar an gComhairle.

Cruinniú Míósúil – an 13 Iúil 2016

D'fháiltigh an Cathaoirleach agus na Comhaltaí roimh Paddy Mahon, agus ghuigh siad gach rath air lena ról mar Phríomhfheidhmeannach leis an Údarás Áitiúil.

Cruinniú Míósúil – an 14 Meán Fómhair 2016

Bainistíocht Riosca i gCás Tuilte Dobharcheantair (CFRAM) Dréacht-Phleananna Bainistíochta Riosca i gCás Tuilte (FRMP)

Thug Mark Adamson, OOP cur i láthair leis an gcruinniú maidir leis an gClár Náisiúnta CFRAM – Pleananna Measúnaithe agus Bainistíochta Riosca i gCás Tuilte Dobharcheantair.

Cuairt an Aire Stáit Tithíochta agus Athnuachana Uirbí – an 25 Samhain 2016.

Labhair an tUasal Damien English, T.D., an tAire Stáit Tithíochta agus Athnuachana Uirbí, le comhaltaí na Comhairle ar an bPlean Gníomhaíochta Tithíochta (Éire a Atógáil).

Cruinniú faoin mbuiséad – an 28 Samhain 2016

Ghlac na comhaltaí leis an mbuiséad don Bhliain Airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2017.

Cruinniú Míósúil – an 14 Nollaig 2016

Cuireadh cruinniú Nollaig na Comhairle ar siúl sa Rustic Inn, Mainistir Shruithla Dé Céadaoin, an 14 Nollaig 2010.

An 13 Nollaig 2016

Thug Ambasadóir na Stát Aontaithe le hÉirinn, an tOnórach Kevin O'Malley, cuairt chúirtéise ar Chomhairle Contae an Longfoirt, agus tugadh cuairt, chomh maith, ar Ard-Eaglais Naomh Mel.

Searmanas Dámhachtainí an Chathaoirligh 2016 - Déardaoin, an 16 Meitheamh 2016

- Cluichí Pobail Bhaile Uí Mhatháin/Fhorgnaí.
- Brendan Doyle, Maigh Dumha.
- Cumann Forbartha Mheathas Troim.
- Good 2 Talk, an Longfort.
- Kian Johnston, an Longfort.
- Ionad Acmhainní Teaghlach Lus na Gréine Teoranta, Gránard.

Fáiltiú an Mhéara

Torthaí IBAL (Gnólachtaí Éireannacha in Aghaidh Bruscair) – Baile an Longfoirt - an Baile is Glaine in Éirinn

An 4 Feabhra 2016.

Cuireadh fáiltiú an Mhéara curtha ar siúl ag Cathaoirligh Chomhairle Contae an Longfoirt agus Cheantar Bardasach an Longfoirt Déardaoin, an 4 Feabhra 2016 i Seomra na Comhairle in onóir Choiste Bailte Slachtmhara an Longfoirt.

Fáiltithe Cathartha

An 15 Iúil 2016	Chuir Ceantar Bardasach Ghránaird Fáiltiú ar siúl i Halla '98, Béal Átha na Muc in onóir Chomhaontú Nasctha Bhéal Átha na Muc agus Essert de Belfort.
An 18h Samhain 2016	Foireann Bhuaiteach Chomórtas Náisiúnta Peile 1966.
An 2 Nollaig 2016	Rós an Longfoirt, Caroline Doyle. Foireann Peile Ban an Longfoirt a bhuaigh Cluiche ceannais Uile-Éireann Pheil na mBan. Foireann Peile na gCailíní faoi 16 Bliana d'Aois a bhuaigh Cluiche Ceannais Uile-Éireann 'C'.
An 7 Nollaig 2016	Comóradh 50 Bliain ar Bhanna Píob an Longfoirt.

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA

Cuireann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú, measúnú agus comhairle neamhspleách ag saineoláir ar fáil ar bhainistíocht airgeadais agus próisis tuairiscithe, córais agus nósanna imeachta rialaithe inmheánaigh, bainistíocht riosca agus ceisteanna iniúcháireachta. Ról comhairleach atá i ról an Choiste, go príomha, agus ní dhílsítear sa Choiste aon chumhachtaí feidhmiúcháin ná aon chumhachtaí reachtúla imscrúdaithe nó fiosrúcháin. Leagtar amach feidhmeanna reachtúla an Choiste Iniúcháireachta in Alt 122(2)(a) go (f) den Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus in I.R. 244 de 2014 dar teideal na Rialacháin Rialtais Áitiúil (Coiste Iniúcháireachta), 2014.

Chas an Coiste Iniúcháireachta an 14 Eanáir, an 18 Feabhra, an 29 Aibreán, an 22 Iúil, an 16 Meán Fómhair agus an 9 Nollaig 2016. Scrúdaigh an Coiste Iniúcháireachta roinnt saincheisteanna laistigh dá shainchúram agus d'eisigh sé moltaí, sa chás gur cuí.

Chuir an Cathaoirleach Tuarascáil Bhliantúil 2014 faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta ag cruinniú na Comhairle Contae a cuireadh ar bun i Márta 2015.

AGUISÍN 5: COMHDHÁLACHA AR FHREASTAIL COMHAIRLEOIRÍ CONTAE ORTHU

Dáta	Comhdháil	Na Comhairleoirí a d'Fhreastail
11/02/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Muineachán	Luie McEntire
13/02/2016	AILG Oiliúint "In-Seirbhíse", Cathair Phort Láirge	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Mark Casey, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly
19-20/02/2016	Cumann an Longfoirt i Londain, Londain	Gerard Farrell, Gerry Warnock
12-19/03/2016	Cumann an Longfoirt i Nua-Eabhrac, Nua-Eabhrac	Luie McEntire, Martin Mulleady, Gerry Warnock
31/03-02/04/2016	Seimineár Oiliúna LAMA an Earraigh, Sligeach	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Mark Casey, John Duffy, Gerard Farrell, Martin Mulleady, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton,
09/04/2016	An Longfort /Cumann Bhaile Átha Cliath, Baile Átha Cliath	Mae Sexton
05-06/05/2016	3ú Comhdháil Bhliantúil AILG 2016, Bun Cranncha	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Mark Casey, John Duffy, Gerard Farrell, Luie McEntire, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton,
10/05/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Muineachán	John Browne, Luie McEntire, Colm Murray, P.J. Reilly, Mae Sexton
14/05/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Leitir Ceanainn	Páraic Brady, Mick Cahill, John Duffy, Paul Ross
09-10/06/2016	Comhaontas Tirdhreacha Éireann An Fóram Náisiúnta Tirdhreacha, Corcaigh	Páraic Brady, John Browne, Paul Ross
18/06/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Dún Dealgan	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Mae Sexton,
23/06/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Achadh an Iúir	Luie McEntire
16-18/07/2016	Scoil Samhraidh MacGill, Bun Cranncha	John Browne, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Paul Ross
22-24/07/2016	Teicnící Sábhála agus Caomhnaithe Uisce Tí, Cloich na Coillte	Mark Casey, Mae Sexton
05-07/08/2016	Brexit – An Iarmhairt Gheilleagrach d'Éirinn, Cloich na Coillte	Páraic Brady, Colm Murray
26-27/08/2016	Cúrsa Forbartha Gairmiúla Leanúnaí	Páraic Brady, John Browne, Luie McEntire, P.J. Reilly
10/09/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Corcaigh	Páraic Brady, Luie McEntire, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton
15/09/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, an Longfort	John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Colm Murray, Peggy Nolan
30/09-01/10/2016	Seimineár Oiliúna LAMA an Fhómhair, Beantraí	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Mark Casey, John Duffy, Gerard Farrell, Luie McEntire, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton
07/10/2016	Seimineár Pleanála an Fhómhair, Baile Átha Cliath	Páraic Brady, John Browne, Paul Ross
13-14/10/2016	Seimineár Oiliúna AILG an Fhómhair, Guaire	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Mark Casey, Gerard Farrell, Luie McEntire, Colm Murray, Peggy Nolan, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton
18/10/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Biorra	Michéal Carrigy, Peggy Nolan, Mae Sexton
22/10/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Sligeach	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Colm Murray, P.J. Reilly
27/10/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Cill Chainnigh	Luie McEntire
04/11/2016	Comhdháil LTACC, Baile Átha Cliath	Mae Sexton
19/11/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Baile Átha Cliath	Páraic Brady, John Browne, Mick Cahill, Mark Casey, John Duffy, Gerard Farrell, Luie McEntire, Colm Murray, P.J. Reilly, Paul Ross, Mae Sexton, Gerry Warnock
24/11/2016	Oiliúint "In-Seirbhíse" AILG, Béal Átha na Sluaighe	Michéal Carrigy, Peggy Nolan
24/11/2016	Imeacht Sárthaispeántais Chomhairle na nÓg, Baile Átha Cliath	Mae Sexton
24/11/2016	Institiúid Pleanála na hÉireann – Cruinniú Faisnéise Dlí an Gheimhridh, Port Laoise	P.J. Reilly
02-04/12/2016	Treoir Phraiticiúil maidir le Buiséad 2017, Cloich na Coillte	Michéal Carrigy
15/12/2016	Toscaireacht chuig Bonneagar Iompair Éireann, Baile Átha Cliath	Séamus Butler, Mick Cahill, Michéal Carrigy, Gerard Farrell, Peggy Nolan, Pat O'Toole, P.J. Reilly, Mae Sexton

AGUISÍN 6: TUARASCÁIL AR DHUL CHUN CINN BLIANTÚIL AR AN BPLEAN CORPARÁIDEACH 2015-2019

Ceanglaítear in Alt 134 (II) den Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, 2014 go n-ullmhaítear Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn Bliantúil maidir le Plean Corparáideach na Comhairle.

Lean Plean Corparáideach na Comhairle ar aghaidh ag feidhmiú in 2016 mar chreat agus treoiphlean gnó na Comhairle nuair a bhí clár oibre bhliantúla á gcruthú.

Baineadh dul chun Cinn amach ar thabhairt faoi mhisean na Comhairle agus na Cuspóirí Straitéiseacha a sainithníodh in 2016 agus rinneadh dul chun cinn nach beag amach ach go háirithe sna limistéir a shonraítear anseo thíos.

Príomhforbairt Gheilleagrach

Leagadh amach i bhforbairt agus glacadh Phlean Forbartha Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail na Comhairle na spriocanna agus gníomhartha chun tacú le borradh geilleagrach áitiúil.

Tacú le agus Barr Feabhais a chur ar Rannpháirtíocht an Pobail

Tá 66 eagraíocht i Líonra Rannpháirtíochta Pobail (LRP) Chomhairle Contae an Longfoirt atá cláraithe mar Chomhaltaí. Diríonn an LRP go príomha ar rannpháirtíocht agus idirchaidreamh poiblí a chur chun cinn leis na cinnteoirí agus pobail ghníomhacha spreagtha a fhorbairt.

Feabhas a chur ar Chaighdeán na Beatha do Shaoránaigh agus an Pobail

Mar thoradh ar an clár comhtháite d'fhéilte agus imeachtaí cultúrtha, saibhríodh saol agus tuiscint ar fhéiniúlacht gach duine a chónaíonn sa Chontae. Lean na seirbhísí dea-fhorbartha leabharlainne agus cultúrtha ag freagairt do agus ag freastal ar riachtanais faisnéise, foghlama agus chultúrtha na bpobal go léir.

Chuir an Chomhairle go mór agus go bríoch leis Clár Dheich mBliana na gCuimhneachán 1916 tríd an iomaí imeacht cuimhneacháin a chuir sí ar bun.

Éifeachtacht agus Éifeachtúlacht na hEagraíochta a Uasmhéadú

Cuireann an Chomhairle, trína córais nua-aimseartha eagraíochtúla Acmhainní Daonna, Sláinte agus Sábháilteachta agus Airgeadais dea-chleachtas chun cinn sa rialachas agus sa bhainistíocht airgeadais agus riosca.

Tá Córas Bainistíochta Sláinte agus Sábháilteachta Gairme na Comhairle creidiúnaithe i leith chaighdeán OHSAS 18001:2007.

Barr Feabhais a chur ar Dhaonlathas Áitiúil

Príomhchuspóir i measc gach limistéir sheirbhíse agus feidhme is ea tacaíocht a sholáthar do Chomhaltaí Tofa ina gceapadh beartais agus ról ionadaíoch.

Feidhmíonn forbairt lógó agus láithreán gréasáin Corparáideach nuashonraithe na Comhairle mar ardán do sholáthar seirbhíse nua agus barrfheabhsaithe do chustaiméirí.

An Turasóireacht a Chur chun Cinn agus a Fhorbairt

I measc na bpríomhthionscadal a críochnaíodh, bhí:-

- Glasbhealach 15km - ó Mhainistir Shruthla go Baile Uí Mhatháin.
- Siúláin Chonláiste an Chaisleáin Nua.

Clár Comhtháite Tithíochta a Sholáthar

Rinneadh monatóireacht leanúnach ar an riachtanas tithíochta laistigh den Chontae agus freastalaíodh ar riachtanais trí réimse roghanna, an Scéim Cóiríochta Cíosa, Léasú agus an Clár Cúnaimh Tithíochta ina measc.

Cuireadh soláthar an Chláir Chaipitil chun cinn go mór trí thógáil agus éadálacha chun soláthar tithíochta sóisialta a mhéadú.

Lean an Chomhairle i ngach limistéar de chur i bhfeidhm a Plean Chorporáidigh in 2016 chun daoine a choimeád ar thús cadhnaíochta an tsoláthair sheirbhíse, agus cuireadh saoránaigh i gcroílár na bPríomhchuspóirí chun feabhas a chur ar chaighdeán na beatha do chách.

AGUISÍN 7: TÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA (2015-2016)

TÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA	2015	2016
C1 & C2 & C4: CORPARÁIDEACH		
Líon soláthair foirne coibhéise lánaimseartha ag deireadh na bliana	268.60	280.68
% na laethanta oibre íoctha a cailleadh mar gheall ar asláithreacht bhreioiteachta trí:		
saoire a deimhníodh i dtaobh cúrsaí leighis	3.53%	3.69%
saoire féindeimhnithe	0.32%	0.31%
Líon na laethanta oibre a cailleadh mar gheall ar asláithreacht bhreioiteachta trí:		
saoire a deimhníodh i dtaobh cúrsaí leighis	2,883	3,045.5
saoire féindeimhnithe	197.5	201
Líon na laethanta oibre neamhíoctha a cailleadh mar gheall ar asláithreacht bhreioiteachta trí:		
saoire a deimhníodh i dtaobh cúrsaí leighis	731	692.5
saoire féindeimhnithe	0	2
An Caiteachas go léir ar TFC sa bhliain roinnte faoin líon Coibhéise Lánaimseartha.	€3,169.12	€2,493.82
Caiteachas iomlán ioncain ar Ghnéithe Cuntais	€851,225.29	€699,966.62
C3: CORPARÁIDEACH		
Amhairc leathanaigh iomlána ar gach láithreán gréasáin a oibríonn an ÚA	39,1565	42,9395
Líon na n-úsáideoirí meán sóisialta a leanann an ÚA ar láithreáin na meán sóisialta	1,160	1,414
E1: DRAMHAÍL		
A. Líon na dteaghlach i limistéar atá cumhdaithe ag oibreoir ceadúnaithe a chuireann seirbhís 3 araid ar fáil (da-onáireamh 2016)	4,185	4,291
% na dteaghlach arb ionann líon A agus	29.04%	28.43%
E2: TRUAILLIÚ COMHSHAOIL		
Líon na gcásanna truaillithe:		
maidir le gearán i rith na bliana	1,288	1,236
dúnta i rith na bliana	1,289	1,285
ar láimh ag deireadh na bliana	113	64
E3: TRUAILLIÚ COMHSHAOIL		
Céatadán an limistéir:		
nach bhfuil truaillithe ag bruscar	26%	Sonraí curtha ar fáil ag Innealtóirí Tobin
beagán truaillithe ag bruscar	61%	
measartha truaillithe ag bruscar	11%	
an-truaillithe ag bruscar	2%	
fíor-thruaillithe ag bruscar	0%	
F1: SEIRBHÍS DÓITEÁIN		
Caiteachas ar Chlár AFS E roinnte faoi dhaonra Dhaonáireamh 2016 ar ar fhreastail an tSeirbhís Dóiteáin	€50.14	€49.86
Sonraí faoi chaiteachas ar Chlár AFS E ina bhfuil E11 - Oibríú na Seirbhíse Dóiteáin agus E12 Cosc Dóiteáin	€2,308,241	€2,295,548
F2 & F3: SEIRBHÍS DÓITEÁIN		
Meánam (nóiméid) a ghlac sé chun briogáidí dóiteáin a shlógadh in:		
A. Stáisiúin Lánaimseartha i gcás Dóiteáin	Nil aon Stáisiúin Lánaimseartha sa Longfort	
B. Stáisiúin Pháirtaimseartha i gcás Dóiteáin	6	5.92
C. Stáisiúin Lánaimseartha i gcás timpistí eile	Nil aon Stáisiúin Lánaimseartha sa Longfort	
D. Stáisiúin Pháirtaimseartha i gcás timpistí eile	6.01	6.22
% na gcásanna dóiteáin inar baineadh an láthair amach ar dtús: A. laistigh de 10 nóiméad	42.28%	45.36%
A. i ndiaidh 10 agus laistigh de 20 nóiméad	50.67%	45.36%
C. i ndiaidh 20 nóiméad	7.05%	9.27%
% na gcásanna neamhdhóiteáin inar baineadh an láthair amach ar dtús: D. laistigh de 10 nóiméad	29.85%	27.27%
E. i ndiaidh 10 agus laistigh de 20 nóiméad	59.70%	56.36%
F. i ndiaidh 20 nóiméad	10.45%	16.36%
Líon iomlán na nglaoanna amach i gcás dóiteáin sa bhliain	298	302
Líon na gcásanna dóiteáin inar bhain an chéad inneall dóiteáin an láthair amach laistigh de 10 nóiméad	126	137
i ndiaidh 10 agus laistigh de 20 nóiméad	151	137
i ndiaidh 20 nóiméad	21	28
Líon iomlán na nglaoanna amach i gcás teagmhais éigeandála eile sa bhliain	67	55
Líon na gcásanna neamhdhóiteáin inar bhain an chéad inneall dóiteáin an láthair amach laistigh de 10 nóiméad	20	15
i ndiaidh 10 agus laistigh de 20 nóiméad	40	31
i ndiaidh 20 nóiméad	7	9
H1, H2 & H4: TITHÍOCHT		
A. Líon na n-áiteanna cónaithe:	a sholáthair an ÚA i rith na bliana.	
B. a soláthraíodh go díreach	94	57
B1. a tógadh	6	5
B2. a ceannaiodh	0	0
C. a soláthraíodh faoin SCC	6	5
D. a soláthraíodh faoin Scéim ÍCT	57	14
E. curtha ar fáil faoin SHCEP	31	37
F. Líon iomlán na n-áiteanna cónaithe tithíochta sóisialta san ÚA ag deireadh na bliana	2,149	2,185
G. Líon iomlán na n-áiteanna cónaithe a soláthraíodh go díreach (a tógadh nó a ceannaiodh) ag an údarás áitiúil	1,895	1,890
H. Líon iomlán na n-áiteanna cónaithe a soláthraíodh:		
faoin SCC	213	217
I. faoin ÍCT	0	1
J. faoin SHCEP	41	77

TÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA
2015
2016

K. Líon na n-áiteanna cónaithe tuaithe singile a pleanáladh a scartáil nó a dhíol mar gheall ar dearóilíú		0
A. % den líon áiteanna cónaithe ag H1G a bhí folamh ag deireadh na bliana	5.96%	5.13%
Líon na n-áiteanna cónaithe laistigh den stoc foriomlán nach raibh tionóntai iontu ag deireadh na bliana	113	97
A. Caiteachas ar dheisiú agus cothabháil tithíochta a cheannaigh nó a thóg an ÚA roinnte faoi H1G	€476.04	€685.47
Caiteachas ar dheisiú agus cothabháil stoc ÚA a cuireadh i dtoll a chéile ar bhonn leanúnach sa bhliain	€902,093	€1,295,531

H3 AGUS H5: TITHÍOCHT

A. Meánlíon seachtainí a ghlac sé ón dáta imeachta ón áit chónaithe go dtí gur tosaíodh an tionóntacht nua	24.43	47.54
B. Meánchostas a caitheadh ar áiteanna cónaithe a bheith faoi thionóntacht arís agus iad a ullmhú lena lígean arís	€4,709.57	€9,157.86
Líon na n-áiteanna cónaithe faoi thionóntacht arís ar aon dáta sa bhliain (seachas iad siúd atá folamh ar mhaithe le hathchóiriú eastáit)	95	86
Líon na seachtainí ón uair a dhfág an t-iarthionónta an áit chónaithe cothrom le dáta chéad íocaíocht dochair an tionónta nua	2,320.58	4,088.44
Caiteachas iomlán ar dheisiúcháin atá riachtanach lena chumasú na háiteanna cónaithe a áirítear thuas a athlígean	€447,409	€787,576
A. Líon iomlán na dtionóntachtaí cláraithe ag deireadh Mheitheamh	2,367	2,482
B. Líon na n-áiteanna cónaithe ar cíos ar a ndearnadh cigireacht	54	47
C. % dáiteanna cónaithe ar a ndearnadh cigireacht ar deimhníodh nach raibh siad comhlíontach i dtaobh na Rialachán na dTithe (Caighdeán do Thithe ar Cíos)		14.89
D. Líon na n-áiteanna cónaithe neamhchomhlíontacha a ndearnadh áiteanna cónaithe comhlíontacha díobh		4
Líon na n-áiteanna cónaithe ar a ndearnadh cigireacht ar deimhníodh nach raibh siad comhlíontach i dtaobh Rialachán na gCaighdeán		7

H6: TITHÍOCHT

A. Líon na ndaoine fásta i gcóiríocht éigeandála fhadtearmach mar % de líon iomlán na ndaoine fásta gan dídean	23.53%	35.29%
Líon na ndaoine fásta a rangaitear amhail bheith gan dídean agus i gcóiríocht éigeandála ar oíche an 31/12/2016	17	17
Líon na ndaoine fásta ar an dáta sin a bhí i gcóiríocht éigeandála ar feadh 6 mhí go leanúnach nó ar feadh 6 mhí go carnach laistigh de na 12 mhí roimhe sin	4	6

Ó J1 GO J3: FORBAIRT GHEILLEAGRACH

A. Líon na bpost a cruthaíodh le cúnamh ón Oifig Fiontair Áitiúil	76.00	102.0
A. Líon na n-iartras ar dhearbhan ar líne a dh'fhaomh an Oifig Fiontair Áitiúil		12
A. Líon na rannpháirtithe a ndearnadh meantóireacht orthu		67
B. Líon na ndearbhan trádála ar líne a tarraingíodh anuas		8

L1: SEIRBHÍS LEABHARLAINNE

Líon na gcuairteanna leabharlainne i rith na bliana	217,183	212,087
Líon na gcuairteanna leabharlainne de réir gach duine den daonra	5.32	5.2
Líon n-earraí a tugadh ar iasacht i rith na bliana	124,614	131,451

L2: SEIRBHÍS LEABHARLAINNE

Sonraí F an Chláir AFS / de réir dhaonra limistéar an ÚA de réir dhaonáireamh 2016	€40.28	€46.29
Clár an AFS F02 Costas na Seirbhíse Leabharlainne	€1,643,726	€1,889,067

M1 AGUS M2: AIRGEADAS

Iarmhéid carnach sa Chuntas Ioncaim ó loncam agus Caiteachas an AFS:

	A. 31/12/2012	B. 31/12/2013	C. an 31/12/2014	D. an 31/12/2015	E. an 31/12/2016
	€-18,245	€91,710	€126,465	€142,995	€174,151
F. Barrachas nó easnamh carnach an 31/12/2016 mar % den loncam iomlán ó ráiteas an AFS				0.59%	0.42%
G. Caiteachas ar loncam in aghaidh an duine in 2016					€927.64
Figiúr loncaim Iomláin 2016 ó Ráiteas Chuntas Ioncaim agus Caiteachais an AFS					€41,825,622
Figiúr Caiteachais Iomláin 2016 ó Ráiteas Chuntas Ioncaim agus Caiteachais an AFS					€378,569.91

Achoimre ar an % de leibhéil bhailithe d'fhoinsí móra ioncaim:

	2012	2013	2014	2015	2016
Rátaí	71.3%	69.8%	69.7%	82%	84%
Cíos agus Blianachtaí	88.1%	86.2%	86.2%	88%	90%
Iasachtaí Tithíochta	67.1%	60.8%	56.0%	55%	57%

P1: PLEANÁIL

Líon iomlán na bhfoirgneamh nua ar cuireadh an t-údarás áitiúil ar an eolas orthu	31	40
Líon na bhfoirgneamh nua a fógraíodh, faoi réir cigireacht amháin, ar a laghad	6	6
Foirgnimh ar a ndearnadh cigireacht mar % d'fhoirgnimh nua a fógraíodh leis an údarás áitiúil	19.35%	15.00%

P2 AGUS P3: PLEANÁIL

A. Líon na gcinntí pleanála faoi réir achomhairc leis an mBord Pleanála a ndearna an Bord cinneadh fúthu	4	5
B. % de na cinntiúcháin a dheimhnigh (nó nach ndearna aon éagsúlú ar) an cinntiúcháin a rinne an ÚA	50.0%	100%
Líon na gcinntiúcháin a dheimhníonn cinneadh an ÚA le héagsúlú nó gan éagsúlú	2	5
A. Líon iomlán na gcásanna pleanála a atreoraíodh nó a thosaigh an ÚA sa bhliain a imscrúdaíodh	23	54
B. Líon iomlán na gcásanna a dúnadh	31	39
C. % na gcásanna a rinneadh a dhíbhe faoi Alt 152(2) nó a dúnadh mar gheall go ndearna reacht forbairt a chosc nó a dhiolmhú	3.23%	35.90%
D. % na gcásanna ag B a réitíodh chun sásaimh an ÚA trí idirbheartaíocht	61.29%	15.38%
E. % na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmithe	35.48%	48.72%
F. Líon iomlán na gcásanna pleanála atá á n-imscrúdú amhail dheireadh na bliana	44	59
Líon na gcásanna a rinneadh a dhíbhe faoi Alt 152(2), an tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2000	1	14
Líon na gcásanna ag B a réitíodh chun sásaimh an ÚA trí idirbheartaíocht	19	6
Líon na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmithe	11	19

TÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA**2015****2016****P4 AGUS P5: PLEANÁIL**

Sonraí faoi Chlár D an AFS roinnte faoi dhaonra limistéar an ÚÁ	€37.41	€34.57
Clár D an AFS ina bhfuil D01, D02, D03 (muirear na lár bhainistíochta san áireamh)	€1526565	€1410778
A. Meánlíon na seachtainí a ghlac sé chun déileáil le hiarratais ar dheimhniú sábháilteachta ó dhóiteán		3.37 seachtain
Líon na ndeimhniú sábháilteachta ó dhóiteán a eisíodh maidir le hiarratais a fuarthas		25
Líon na seachtainí ón dáta a fuarthas iarratas críochnaithe agus bailí chuig an dáta a eisíodh deimhniú sábháilteachta ó dhóiteán don iarratasóir, i ndiaidh aon seachtain pháirteach a dheachúlú i leith dhá ionad dheachúlacha, a rinneadh a iomlánú i dtaobh na ndeimhniú sábháilteachta ó dhóiteán go léir a eisíodh maidir le hiarratais a fuarthas sa bhliain.		84.36 seachtain

R1 AGUS R2: BÓITHRE

% de chiliméadair bhóthair ag a bhfuil rátáil CSP:	Réigiúnach	50%	99%
	Príomhbhóthar Áitiúil	75%	89%
	Bóthar Áitiúil den Dara Grád	71%	82%
	Bóthar Áitiúil den Tríú Grád	45%	56%
% de bhóithre réigiúnacha a bhain rátáil PSCI amach i rith na bliana		21%	89%
% de Chiliméadair Iomlána Bhóthair a bhfuil Rátálacha CSP acu			

2015**2016**

	1 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	1 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10
Réigiúnach	5%	21%	14%	10%	2%	23%	51%	24%
Príomhbhóthar	7%	36%	23%	9%	7%	39%	28%	15%
Den Dara Grád	11%	41%	9%	10%	11%	45%	13%	14%
Den Tríú Grád	17%	17%	6%	5%	17%	20%	10%	9%

A1. Ciliméadair de bhóithre réigiúnacha a treisíodh trí úsáid a bhaint as deontais Feabhsúcháin Bóithre	3.5 km	3.1 km
A2. An méid den Deontas Feabhsúcháin Bóithre a caitheadh ar Bhóithre Réigiúnacha (treisiú)	€437,236	€400,424
B1. Ciliméadair de bhóithre Réigiúnacha a rinneadh a athshéalú trí úsáid a bhaint as deontais Chothabhála Bóithre	3.2 km	4.2 km
B2. An méid den Deontas Chothabhála Bóithre a caitheadh ar Bhóithre Réigiúnacha (athshéalú)	€91,255	€130,126
C1. Ciliméadair de bhóithre Áitiúla a treisíodh trí úsáid a bhaint as deontais Feabhsúcháin Bóithre		39.2 km
C2. An méid den Deontas Feabhsúcháin Bóithre a caitheadh ar Bhóithre Áitiúla (treisiú)		€2,033,071
D1. Ciliméadair de bhóithre Áitiúla a rinneadh a athshéalú trí úsáid a bhaint as deontais Chothabhála Bóithre		37.5 km
D2. An méid den Deontas Chothabhála Bóithre a caitheadh ar Bhóithre Áitiúla (athshéalú)		€546,825

R3: MÓTARCHÁIN

% de na hidirbhearta mótarachánach ar líne	44.76%	52.75%
--	--------	--------

W1: UISCE

% de Scéimeanna Uisce Oil Priobháideacha a chomhlíonann na ceanglais reachtúla	96.36%	Sonraí curtha ar fáil ag an GCC.
--	--------	----------------------------------

Y1 AGUS Y2: ÓIGE AGUS AN POBAL

A. Céatadán de scoileanna áitiúla atá bainteach i scéim áitiúil Chomhairle na nÓg	100%	88.89%
Líon iomlán na meánscoileanna i limistéar an ÚÁ ag deireadh na bliana	9	9
Líon na scoileanna 2ra leibhéal ónar fhreastail ionadaithe ar Chruinniú Ginearálta Bliantúil Chomhairle na nÓg	9	8
Líon na n-eagraíochtaí a cuireadh san áireamh i gClár an Chontae agus an chomhréir a roghnaigh chun bheith rannpháirteach sa Choláiste Cuimsithe Shóisialta laistigh den Líonra Rannpháirtíochta Poiblí	15.46	14.56
Líon iomlán na n-eagraíochtaí a chuimsítear i gClár an Chontae do limistéar an údarais áitiúil	97	158
Líon iomlán na n-eagraíochtaí siúd a chláraigh den chéad uair in 2016	15	66
Líon na n-eagraíochtaí a roghnaigh chun bheith mar bhall den Togh-Choláiste Cuimsithe Shóisialta nuair a chláraigh siad don Líonra Rannpháirtíochta Poiblí		23